

Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013.–2024.gadam ar 2015.gada grozījumiem

I daļa. Paskaidrojuma raksts Teritorijas plānojuma risinājumi

GARKALNES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013-2024

I daļa

PASKAIDROJUMA RAKSTS

ar 2015.gada grozījumiem

SATURS

Ievads	3
1. Garkalnes novada vispārīgs raksturojums	4
2. Garkalnes novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izvērtējums	6
2.1. Garkalnes novada Telpiskās attīstības stratēģija 2008-2020.gadam	7
2.2. Garkalnes novada teritorijas plānojums 2009-2021.gadam	11
3 Pārskats par Garkalnes novada teritorijas attīstību	17
3.1. Teritorijas plānojuma 2009.-2021.g. īstenošanas rezultātu izvērtējums	17
3.2. Detālplānojumu izstrāde un to īstenošana	19
3.3. Izsniegtās būvatļaujas un ekspluatācijā nodotās būves	24
3.4. Ciemu teritoriju attīstības tendences un prognozes	25
4. Garkalnes novada teritorijas plānojuma risinājumi	34
4.1. Teritorijas ilgtermiņa attīstības plānošanas koncepcija	34
4.2. Apdzīvojuma attīstība	35
4.3. Publiskās infrastruktūras attīstība	37
4.3.1.Sociālā infrastruktūra	38
4.3.2.Tehniskā infrastruktūra	41
4.4. Transporta organizācijas risinājumi	45
4.4.1.Autoceļi	45
4.4.2. Dzelzceļš	46
4.4.3. Ielu tīkls	47
4.4.4.Gājēju un veloceļiņi	47
4.4.5.Sabiedriskais transports	49
4.4.6.Ūdens transporta satiksme	50
4.5. Ciemu centru telpiskās struktūras organizācija	51
4.5.1.Garkalne	51
4.5.2.Berģi	53
4.5.3.Bukulti, Priedkalne un Baltezers	53
4.5.4.Upesciems, Sunīši, Langstiņi, Amatnieki	56
4.5.5.Makstenieki un Skuķīši	60
4.5.6.Suži	61
5. Riska un paaugstinātas bīstamības teritorijas un objekti	63
6. Teritorijas ar īpašiem nosacījumiem	67
6.1. Teritorijas, kur nepieciešama izpēte un kompleksi risinājumi	67
6.2. Ainaviski vērtīgās teritorijas	73
6.3. Priekšlikums mežu aizsargjoslai ap Rīgas pilsētu	77

IEVADS

Garkalnes novada teritorijas plānojums izstrādāts, pamatojoties uz Garkalnes novada domes 29.11.2011.lēmumu Nr.13§34. „Par Garkalnes novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu”, saskaņā ar Darba uzdevumu. Teritorijas plānojumu ciešā sadarbībā ar novada speciālistiem izstrādāja konsultāciju uzņēmums „Projekts 3i” ar piesaistītajiem nozaru ekspertiem.

Teritorijas plānojuma izstrādes vadītājs - Garkalnes domes priekšsēdētāja vietnieks
Garkalnes novada būvvaldes vadītājs
Garkalnes novada teritorijas plānotāja
Garkalnes novada juridiskās daļas vadītāja
Projekta vadītāja
Kartogrāfs

Kārlis Bružuks
Jānis Dambis
Sandra Čakāne
Margarita Gorškova
Ilma Valdmane
Jānis Skudra

Garkalnes novada teritorijas plānojuma sastāvā ietilpst:

- I daļa. Paskaidrojuma raksts. Teritorijas plānojuma risinājumi
- II daļa. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
- III daļa. Grafiskā daļa (kartes)

Teritorijas plānojuma ietvaros ir izveidots atsevišķs sējums *Pašreizējās situācijas raksturojums, kurā integrētas Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2009-2021.gadam Paskaidrojuma raksta I daļas 1.-8. Nodaļas*. Saskaņā ar Ministru kabineta 16.10.2012. noteikumu Nr. 711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 8.punktu, tas izmantojams kā pastāvīgi aktualizējams, papildināms informatīvs materiāls, ko turpmāk izmanto visa veida pašvaldības attīstības plānošanas dokumentu izstrādei.

Garkalnes novada Teritorijas plānojums izstrādāts Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta 1DP/1.5.3.2.0/10/APIA/VRAA/056 "Garkalnes novada attīstības programmas un teritorijas plānojuma izstrāde" ietvaros.

Teritorijas plānojuma grozījumus (2015) izstrādāja Garkalnes novada speciālisti, piedaloties ekspertiem.

Teritorijas plānojuma izstrādes vadītāja - Garkalnes novada teritorijas plānotāja
Garkalnes novada būvvaldes vadītājs
Garkalnes novada būvvaldes arhitekta
Garkalnes novada juridiskās daļas vadītāja
Eksperts- teritorijas plānotāja
Eksperts - kartogrāfs

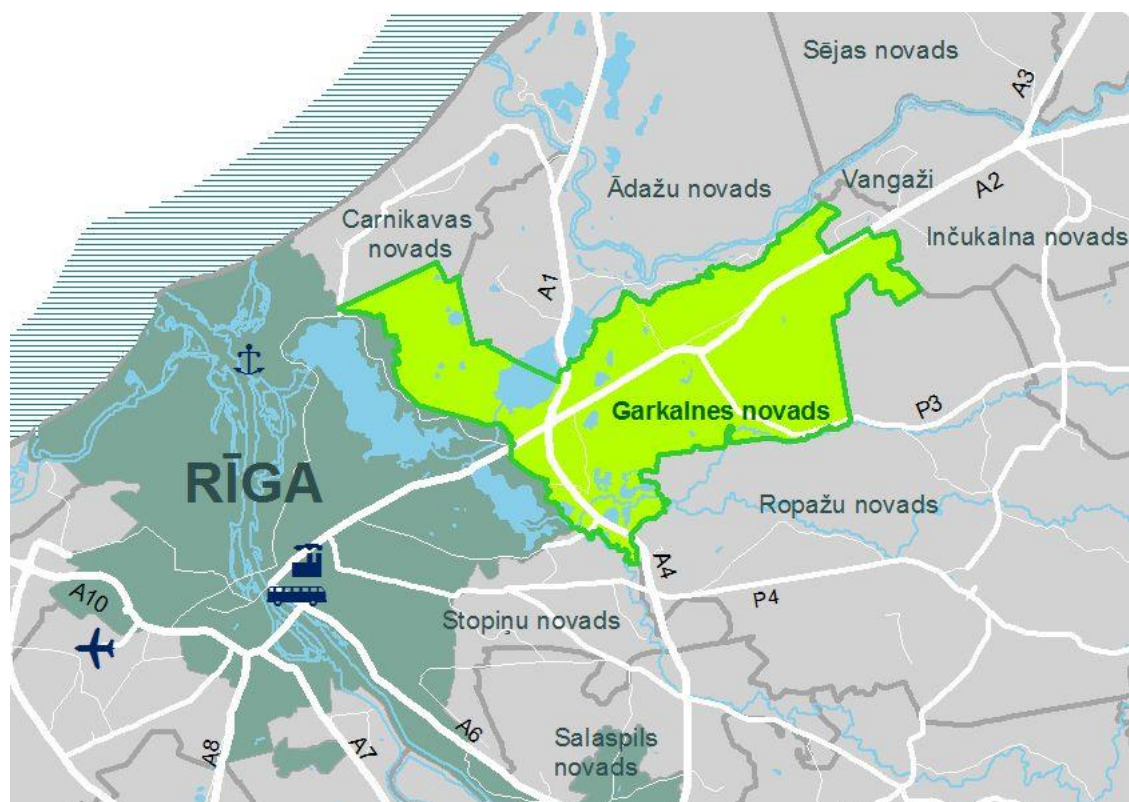
Sandra Čakāne
Jānis Dambis
Aija Martinsone
Margarita Gorškova
Ilma Valdmane
Jānis Skudra

1. GARKALNES NOVADA VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Novada platība	150,5 km ²	Garkalnes novadam ir būtiska vieta Rīgas aglomerācijā, ko nosaka pievilcīgas dzīves vietas un rekreācijas iespēju piedāvājums tiešā Rīgas pilsētas tuvumā.
Iedzīvotāji	7742*	
Iedzīvotāju blīvums	54 iedz./km ²	
Garkalnes ciema attālums no Rīgas	23 km	

* Garkalnes novada domes dati (2013.01.04.)

Garkalnes novads robežojas ar septiņām pašvaldībām: Rīgas pilsētu, Vangažu pilsētu, Stopiņu, Ropažu, Inčukalna, Ādažu un Carnikavas novadiem.

Lielāko daļu no novada teritorijas - ap 70% aizņem meži. Apbūves zeme aizņem 12% no novada teritorijas, ūdeņi ap 4%, bet lauksaimniecībā izmantojamā zeme 11 %.

Novadā ir nozīmīga NATURA 2000 teritorija- dabas liegums "Garkalnes meži"

Infrastruktūra

Novada teritoriju šķērso trīs valsts galvenie autoceļi, kas vienlaikus ir arī E-ceļu tīkla starptautisko automaģistrāļu maršruti: autoceļš A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) (E67), autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) (E67) un autoceļš A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Veclaicene) (E77).

Paralēli autoceļam A2 novadu šķērso arī dzelzceļa līnija Rīga – Valga, kopā ar autoceļiem veidojot vienu no starptautiskas nozīmes transporta koridoriem.

Resursi

Novada teritorijā ir bagātas grants atradnes, Zaķumuižas, Rembergu un Baltezera pazemes ūdensgūtnes apgādā ar kvalitatīvu dzeramo ūdeni Rīgas pilsētu.

Meži

Lielāko daļu no novada teritorijas aizņem meži - 70% jeb 10 350 ha. Vairāk kā puse no šiem mežiem ir Rīgas pilsētas pašvaldības īpašums un veido nozīmīgu resursu iedzīvotāju rekreācijai.

Virszemes ūdeņi

Novada teritorijā ir 20 ezeri: daļa no Lielā un Mazā Baltezera, Venču, Sudraba, Seķtīšu, Buļļu, Peldu, Asaru, Melnezers, Langstiņu, Sunīšu, Mašēnu, Līņu, Vidus, Maku, Dūņu, Mālu, Lēpītis, Lielais un Mazais Jūgezers.

Upes: L.Jugla, M.Jugla, Tumšupe, Krievupe.

Apdzīvojums

Novadā ir 13 apdzīvotās vietas, kam noteikts ciema statuss: Garkalne, Langstiņi, Upesciems, Bergi, Baltezers, Priedkalne, Bukulti, Amatnieki, Suži, Skuķīši, Sunīši, Makstenieki un Priežlejas, taču nav izteikta galvenā centra.

2. Garkalnes novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izvērtējums

Garkalnes novadā izstrādāti šādi teritorijas attīstības plānošanas dokumenti:

Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģija 2008-2030.gadam;

Garkalnes novada teritorijas plānojums 2009-2021.gadam

Garkalnes novada Attīstības programma 2009 – 2021.g;

Spēkā esošais Garkalnes novada teritorijas plānojums 2009-2021.gadam apstiprināts ar Garkalnes novada domes 16.12.2009. sēdes lēmumu (protokols Nr. 15, 2.§). Tas izstrādāts pašvaldībā, piedaloties ekspertiem Modrītei Lūsei, Aijai Mellumai, Pēterim Šķiņķim, Didzim Zvirbulim. Kartes izstrādājis Jānis Skudra un Juris Vucens.

Vienlaikus ar Teritorijas plānojumu izstrādāta Garkalnes novada Telpiskās attīstības stratēģija 2008.-2030.gadam, kas apstiprināta Garkalnes novada domes 2008.gada 19.decembra sēdē. Garkalnes novada Attīstības programma izstrādāta pašvaldībā. Garkalnes novada teritorijas plānojumam veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, kas izstrādāts SIA „VSKB Vide”.

Garkalnes novada attīstības programma izstrādāta pašvaldībā un cieši saistīta ar Attīstības stratēģiju un teritorijas plānojumu. Šajos dokumentos izvirzītajiem mērķiem Attīstības programmā ir noteikti uzdevumi un rīcības ar konkrētiem pasākumiem, finansējumu, atbildīgajiem izpildītājiem un termiņiem.

Tālāk dots detalizētāks Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijas un novada teritorijas plānojuma izvērtējums.

2.1. Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģija 2008-2030.gadam

Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijā izvērtēti pašvaldības resursi un telpiskās struktūras galvenie elementi – apdzīvojums, infrastruktūra un atklātā telpa, izdalot īpaši vērtīgās ainavu telpas. Attīstības stratēģija paredz apdzīvojuma telpiskās struktūras attīstības virzienus, ar mērķi veicināt pašvaldības līdzsvarotu sociāli ekonomisko attīstību, dzīves kvalitātes uzlabošanu, vides resursu un dabas aizsardzības atbildīgu pārvaldību un zemes racionālu izmantošanu.

Teritorijas attīstības vīzija, mērķi un virzieni

Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijā formulēta novada attīstības vīzija, kā arī attīstības vispārējie mērķi un vēlamie virzieni. Tā izstrādāta vienlaikus ar *Teritorijas plānojumu*.

Vīzijā teikts, ka 2030.gadā Garkalnes novads būs:

- Ilgtspējīgas attīstības teritorija ar piepilsētai raksturīgām iezīmēm;
- Sociāli vienota, droša un kvalitatīva dzīves un darba vide;
- Saimnieciski aktīva, atvērta, veicinoša, ar atbilstošu infrastruktūru nodrošināta vide investīcijām;
- Teritorija ar modernu sociālo, komerciālo pakalpojumu saimniecības infrastruktūru;
- Spēcīgu uz jaunu tehnoloģiju izmantošanu balstīto un arī tradicionālo nozaru uzņēmumu attīstība, kas funkcionāli saistīti ar citiem uzņēmumiem ārpus novada teritorijas;
- Pilda Rīgas piepilsētas teritorijas funkcijas – ar specializētu saimniecības attīstību, un piesaistot apmeklētājus atpūtai un sportam, kultūras aktivitātēm, piepilsētas sporta/atpūtas centrs.

Kā Garkalnes novada attīstības vispārējais mērķis ir izvirzīta novada iedzīvotāju labklājība - veselīga, labvēlīga un droša vide dzīvošanai un sociāli un telpiski līdzsvarota attīstība, kas virzīta uz daudzveidīgu, kultūrā un zināšanām balstītu konkurētspējīgu saimniecisko darbību.

Telpiskās attīstības stratēģijā noteiktas četras prioritātes:

1. Cilvēkresursu attīstība;
2. Sakoptas, drošas un veselīgas dzīves vides veidošana;
3. Saimnieciskā attīstība;
4. Ilgtspējīga telpiskā attīstība.

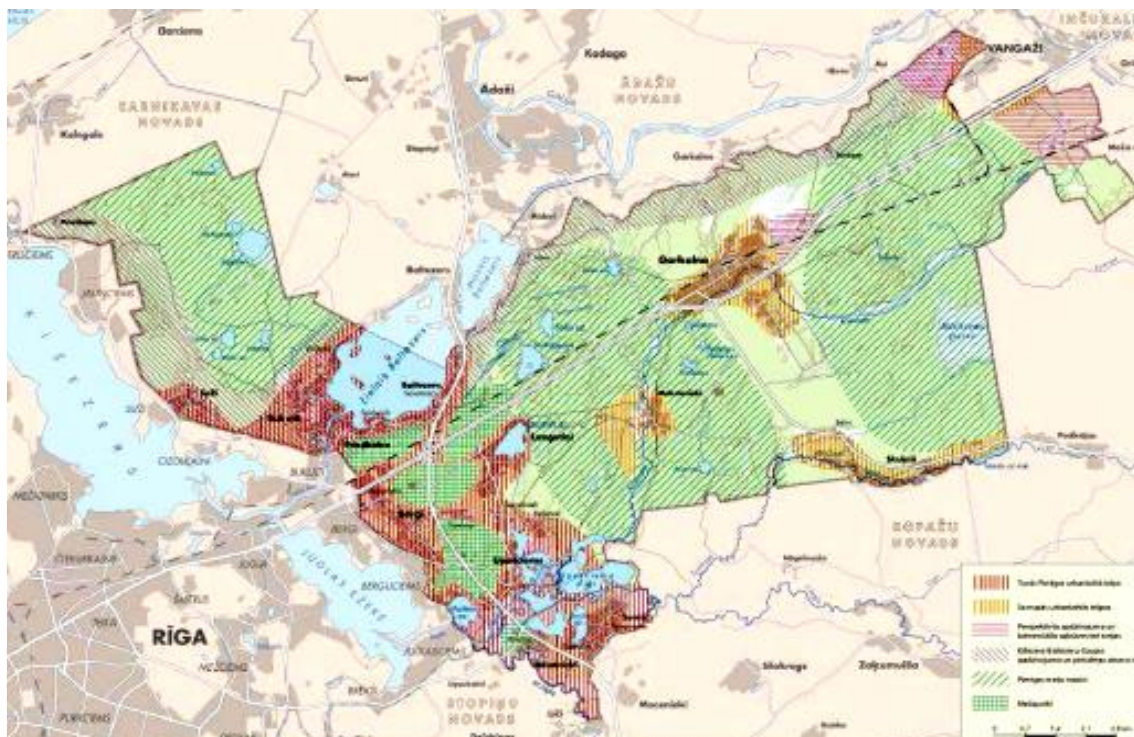
Novada teritorijas attīstībai izvirzīti seši galvenie mērķi:

1. Novada teritorija – līdzsvarota un pievilcīga dzīves telpa;
2. Spēcīga kopiena un ieinteresēta, aktīva iedzīvotāju līdzdalība;
3. Aktīva un daudzveidīga saimnieciskā darbība un darba vietas;
4. Ērta sasniedzamība un pievilcīga uzturēšanās novadā, piepilsētas pakalpojumu mezglu attīstība (transporta, apmešanās, informācija);
5. Uzņēmumu un pašvaldības sadarbība izglītības, ražošanas un pakalpojumu sasaistē; Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra;
6. Attīstīta atpūtas infrastruktūra.

Novada telpiskās attīstības stratēģijas ietvaros veikta pašvaldības attīstības iespēju SVID analīze, savukārt attīstības priekšnosacījumi un iespējas vērtētas pamatojoties uz situācijas izpēti un SVID analīzi. Telpiskās attīstības stratēģijā paredzēts, ka novada perspektīvā telpiskā struktūra būs piecu, savstarpēji funkcionāli saistītu, komplekso telpas vienību

kopums, kur katrai no tām paredzams galvenais telpas izmantošanas un attīstības virziens. Autoru ieskatā tās ir:

1. Tuvās Pierīgas urbanizētā telpa (*Suži – Bukulti – Priedkalne – Baltezers – Baložkalns – Langstiņi – Bergi – Upesciems – Sunīši*);
2. Pierīgas mežu masīvi (*Jaunciema, Makstenieku, Krievupes meži*) Ķīšezera – Baltezeru – Gaujas apdzīvojuma un pieūdeņu ainavu telpa;
3. Savrupās urbanizētās telpas (*Garkalnes, Makstenieku, Skuķīšu ciemi un to apkaimes*);
4. Perspektīvās apdzīvojuma un komerciālās apbūves teritorijas (DR no Vangažiem, ZA no Garkalnes);
5. Mežaparki.

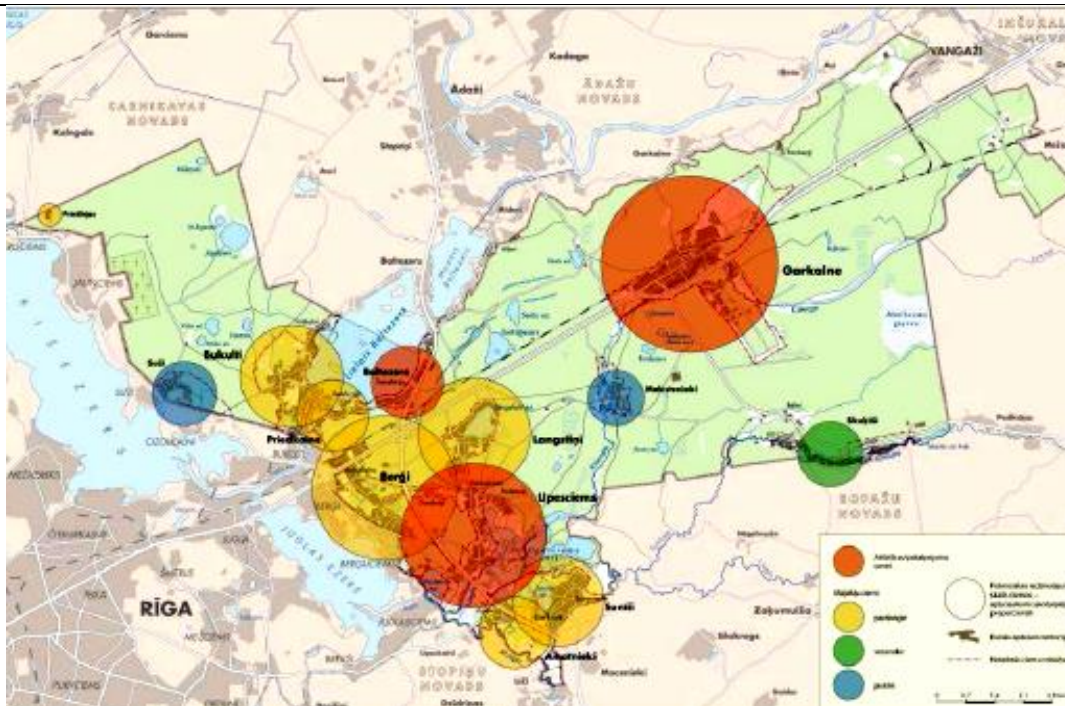
2.1.attēls. Garkalnes novada perspektīvā telpiskā struktūra.

Apdzīvojuma telpiskās struktūras attīstība

Attīstības stratēģijā noteikti tādi apdzīvojuma telpiskās struktūras attīstības virzieni, kas veicinātu līdzsvarotu sociāli ekonomisko attīstību, dzīves kvalitātes uzlabošanu, kā arī vides un dabas resursu atbildīgu pārvaldību un zemes racionālu izmantošanu.

Attīstības stratēģijā ieteikts izmantot Garkalnes ciema centrveidojošo potenciālu, ievērojot pēctecības un resursu racionālas izmantošanas principu. Novada apdzīvojuma perspektīvo telpisko struktūru paredzēts veidot, kā tīkla galvenos elementus, izmantojot abas automaģistrāles (satiksmes/komunikāciju koridorus) un trīs aktīvākos un lielākos ciemus – Garkalni, Upescienu, Baltezeru, attīstot tur pakalpojumus un, pēc iespējas, arī darba vietas.

Attīstības stratēģijā ir ieteikts attīstīt novada apdzīvojuma struktūru kā Pierīgas policentrisku struktūru, ņemot vērā Rīgas pilsētas intereses un attīstību, racionāli izmantot priekšrocības, ko dod Rīgas pilsētas tuvums, tās ātrā sasniedzamība, sociālekonomiskās vides dinamiskums un augstais pieprasījums pēc mājokļiem. Vienlaikus uzsvērts, ka jāsauglabā ainavas, dabas teritorijas, pieeja ūdeņiem, kā galvenais faktors pievilcīgas dzīves vietas izvēlei.

2.2.attēls. Perspektīvā ciemu un attīstības centru struktūra

Ainavu telpu attīstības virzieni

Attīstības stratēģijā liels akcents likts uz ainavu telpu attīstību, uzsverot šādus virzienus:

- Veicināt dažādotu lauku teritoriju attīstību, kas balstīta uz vietējo potenciālu un resursiem. Atbalstīt ilgtspējīgu lauksaimniecības un mežsaimniecības zemju racionālu un daudzveidīgu izmantošanu.
- Paredzēt ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu un apsaimniekošanu, aizsargāt vērtīgās ainavas, novērst piesārņojuma un erozijas riskus.
- Nodrošināt saprātīgu un ilgtspējīgu ūdens resursu aizsargāšanu un izmantošanu, ūdenstilpju apsaimniekošanas plānu izstrādi.
- Nodrošināt dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, aizsardzību un attīstību, saglabāt un uzturēt visas vēsturiski, estētiski un ekoloģiski nozīmīgās vietas un ainavas.
- Dabas un kultūras mantojuma vietas izmantot to kā attīstības potenciālu videi draudzīga tūrisma attīstībai.
- Saglabāt nesadalītas un neapbūvētas lielās, vērtīgās mežu zemes ekstenīvās apbūves vajadzībām.
- Veicināt mežu saglabāšanu un izmantošanu iedzīvotāju rekreācijas vajadzībām.
- Nodrošināt atvērta telpā pietiekošas publiski pieejamas teritorijas iedzīvotāju rekreācijai, uzlabot vides kvalitāti atpūtas zonās un nodrošināt pieejamību ūdeņiem.

Satiksmes un infrastruktūras attīstība

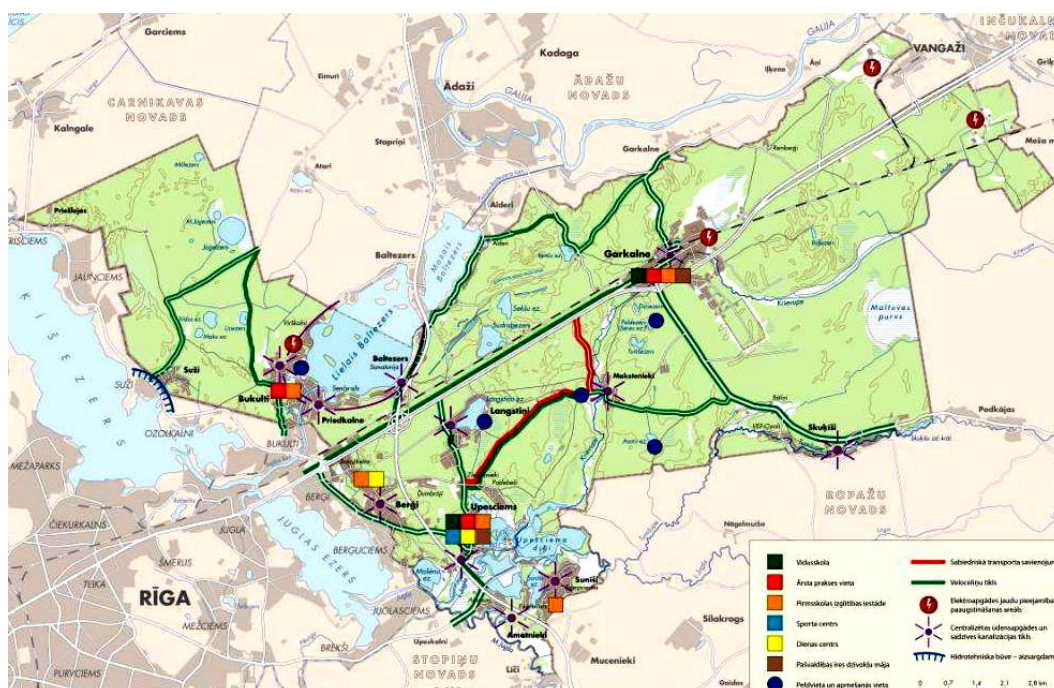
Attīstības stratēģijā noteikts, ka kvalitatīvam sabiedriskajam transportam ir jānodrošina novada iedzīvotāju iespējas pēc iespējas īsākā laikā sasniegt savas dzīves un darba vietas gan novada teritorijā, gan arī Rīgā. Stratēģijā noteikts, ka sabiedriskā transporta maršrutos ir jānodrošina visu novada ciemu sasniedzamība ne retāk kā 3 reisi dienā (katrā virzienā) ar aprēķinu, lai maksimālais attālums kājāmgājējiem līdz sabiedriskajam transportam nepārsniegtu 3 km. Novadam ir iekļaujams kopējā rajona sabiedriskā transporta sistēmā, veidojot vienotu, savstarpēji integrētu sabiedriskā transporta sistēmu ar Rīgas pilsētu. Tā jāveido saistībā ar vēlamo apdzīvotuma struktūru. Stratēģijā atbalstīta Rīgas pilsētas

sabiedriskā transporta koncepcija un autonomietņu „Park & Ride” izvietošana pie pilsētas robežas, kā arī tramvaja maršrutu pagarināšana.

Uzsvērts, ka kvalitatīvi sakari, komunikāciju iespējas un pieeja informācijai noteiks gan investīciju un uzņēmējdarbības iespējas, gan iedzīvotāju piesaisti un noturību, tādēļ jānodrošina tāda komunikāciju un informācijas pakalpojumu kvalitāte un pieejamība visā novada teritorijā, kas paaugstinātu novada dzīves vides kvalitāti un konkurētspēju. Telpiskās attīstības stratēģijā paredzēts veidot mūsdienu prasībām atbilstošu informācijas sistēmu, nodrošinot augstas kvalitātes infrastruktūru – telekomunikāciju un datu pārraides tīklu attīstību visā novada teritorijā.

Attīstības vietas un teritorijas

Lai īstenotu novada telpiskās attīstības priekšlikumus, Attīstības stratēģijā ir izdalītas vietas, objekti un teritorijas daļas, kas ataino prioritāro – novada tuvā un vidējā termiņā nepieciešamo risinājumu lokalizāciju. Tie ir objekti un vietas, kuros prioritāri paredzama projektu izstrāde, piesaistot nepieciešamos investīciju resursus.

2.3.attēls. Perspektīvās attīstības vietas un teritorijas

Kopumā secināms, ka Garkalnes novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītie attīstības mērķi un tiem noteiktie uzdevumi ir joprojām aktuāli, līdz ar to arī Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir aktuāla un nav nepieciešams to mainīt vai izstrādāt jaunu. Izvirzītie attīstības mērķi un tiem noteiktie uzdevumi ir prioritizējami Attīstības programmā, atbilstoši nosakot konkrētas rīcības un projektus, kas iekļaujami investīciju plānā.

2.2. Garkalnes novada teritorijas plānojums 2009.- 2021.gadam

Garkalnes novada teritorijas plānojumā analizēti iepriekšējie teritorijas plānojumi un to risinājumi, dots ieskats par Rīgas reģiona teritorijas plānojuma un kaimiņu pašvaldību, tai skaitā Rīgas pilsētas, teritorijas plānojumu risinājumiem.

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā veikta detalizēta novada teritorijas izpēte, īpašu uzmanību pievēršot apdzīvojumam, dzīves vides kvalitātei un nodrošinājumam ar inženiertehnisko un sociālo infrastruktūru, ciemu apbūves struktūrai. Plānojuma ietvaros izstrādāts pētījums „Garkalnes novada ciemu un sīku apdzīvotu vietu apsekojuma pārskats”, veikta detalizēta izpēte par novada vēsturisko attīstību un apdzīvojuma veidošanos.

Teritorijas plānojumā analizēts vides stāvoklis, zemes izmantošana, izvērtēti kultūrvēsturiskie pieminekļi, aizsargājami dabas objekti un ainaviski pievilcīgās vietas, kā arī tās teritorijas, kuru izmantošanas statuss varētu tikt mainīts.

Teritorijas plānojumā, pamatojoties uz Stratēģijā doto vīziju un mērķiem, kā arī iezīmētajiem attīstības virzieniem, izstrādāts teritorijas attīstības priekšnosacījumu vērtējums un izvirzīti specifiski, ar teritorijas izmantošanu tieši saistīti mērķi un uzdevumi.

Teritorijas plānojuma izstrādes procesā bija izstrādāti trīs dažādi teritorijas izmantošanas priekšlikumu varianti, kas vērtēti un salīdzināti arī Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējumā.

Apdzīvojuma analīze

Plānojuma autori konstatējuši, ka saskaņā ar statistikas datiem, jau 2007. gadā 90% novada iedzīvotāju dzīvojuši ciemos, kas veidojušies kā Rīgas iedzīvotāju mājokļi. Tādējādi pēdējā desmitgadē Garkalnes novadā izveidojusies urbanizētai piepilsētai tipiska apdzīvojuma struktūra. Secināts, ka iepriekšējā periodā teritorijas attīstības galvenais dzinējspēks ir urbanizācija un iezīmētas apdzīvojuma struktūras attīstības galvenās tendences:

- pāreja no dispersas uz centralizētu apdzīvojuma telpisko struktūru;
- zemes izmantošanas veida maiņa no lauksaimniecības/mežkopības uz apbūves zemi;
- vēsturiski iedibināto apdzīvojuma centru noturība centra funkciju izpildē.

Analizējot ciemu nodrošinājumu ar inženiertehnisko un sociālo infrastruktūru, secināts, ka ciemos ir zems inženiertehniskais un sociālo pakalpojumu nodrošinājums - nav centralizētas ūdensapgādes un notekūdeņu novades sistēmas, ciemu iekšējie sadales tīkli ir novecojuši, daudzviet transformatoru jaudas un esošās gaisa līnijas neapmierina augošo patēriņu, ielu tīkls neatbilst satiksmes drošības prasībām u.tml. Tas pats attiecināts par sociālo pakalpojumu pieejamību, resumējot, ka galvenie sociālie pakalpojumi pieejami tikai Garkalnes ciemā, bet citu ciemu iedzīvotāju iespējas izmantot šos pakalpojumus ierobežo sliktais sabiedriskā transporta nodrošinājums starp ciemiem. Kā būtisks faktors atzīmēts arī nepietiekoša publiskās ārtelpas pieejamība - visos ciemos problemātiska brīvas pieejas nodrošināšana ezeriem un upēm, jo daudzviet pieeja tauvas joslai ir nožogota.

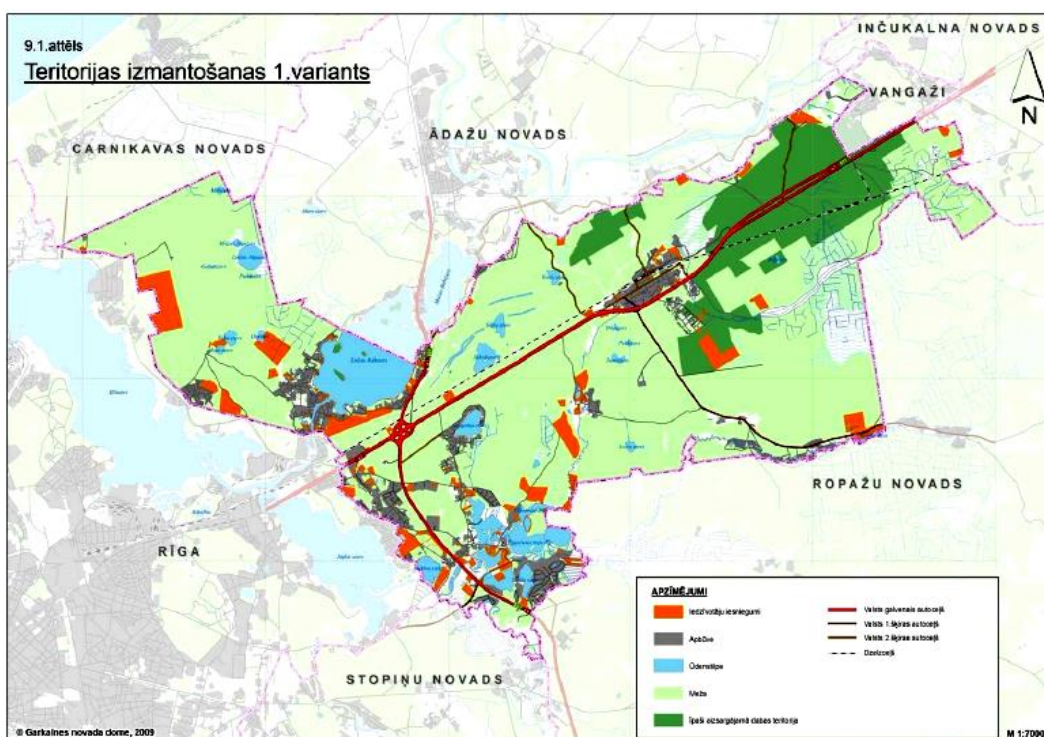
Resursu un vērtību analīze

Kā vispārējās vērtības, kas nosaka Garkalnes novada nozīmi Pierīgā, teritorijas plānojumā ir noteikti meži, pazemes ūdeņu krājumi, kā arī labvēlīgie apstākļi apdzīvojuma attīstībai. Kā neapstrīdama ainaviskā vērtība Garkalnes novadā ir nosauktas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas iekļautas *Natura 2000* tīklā - Garkalnes mežu liegums, Baltezera salas, un Buļlezera dabas liegums, kā arī lielākie ezeri – Lielais un Mazais Baltezers, Langstiņu ezers, Mašēnu ezers. Tāpat atzīmēti vizuāli pievilcīgie un ekoloģiski nozīmīgie priežu meži uz kāpām, kas pārstāv Eiropas nozīmes biotopus un mazie mežezeri ar apkārtni, kas uztur bioloģisko daudzveidību un ir vērtības, kas var veicināt attīstību, bet prasa saudzējošu attieksmi un labai draudzīgu pārvaldības praksi.

Teritorijas plānojuma autori atsevišķi izdalījuši vizuāli nozīmīgās un jutīgās vietas, kas novada teritorijai piešķir savdabīgumu un kas turpmāk īpaši plānojamas un apsaimniekojamas - lielo autoceļu posmi vietās, kur tie šķērso atraktīvās meža ainavas, kā arī atsevišķas vizuāli nozīmīgas vietas pie autoceļiem, kas var kalpot novada vizuālā tēla veidošanai. Teritorijas plānojumā konstatēts, ka novadā lauksaimnieciskai ražošanai izmantojami tikai 500 ha zemes, un apsekojot novada teritoriju, atrastas tikai kādas 10 saimniecības, kurās nodarbojas ar lauksaimniecību. Tādējādi lauksaimniecības nozīme novada ekonomiskajā attīstībā ir ļoti neliela.

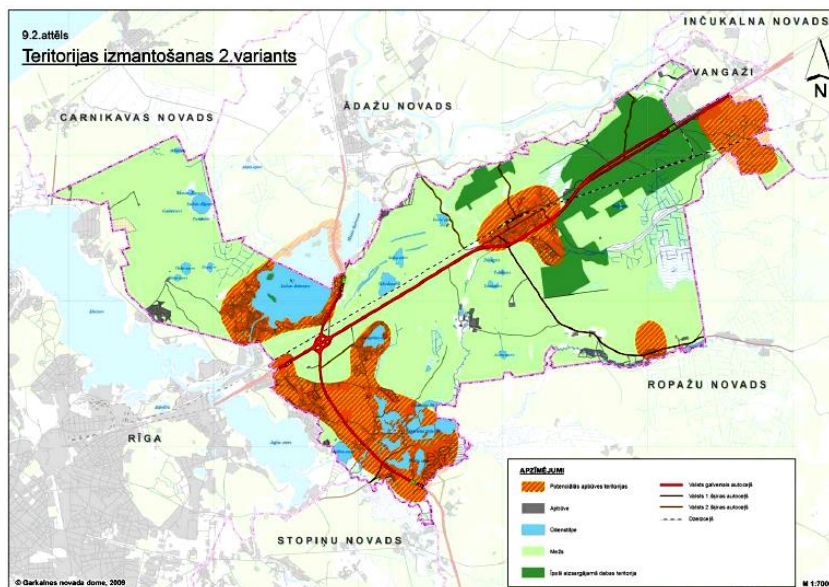
Īpaši uzsvērts, ka Garkalnes novada attīstībai nozīmīgas iespējas sniedz tās izvietojums Pierīgas areālā, tiešā robeža ar Rīgas pilsētu. Tas nosaka gan augstu pieprasījumu pēc tās galvenajiem dabas resursiem – zemes un pazemes ūdeņiem, gan novada augstu konkurētspēju Pierīgas nekustamo īpašumu tirgū. Vienlaikus secināts, ka procesa turpināšana līdzšinējā veidā – arvien paplašinot apbūvētās platības nerūpējoties par to piemērotību un sagatavotību apbūvei, kā arī nepietiekami nodrošinot jau uzbūvēto ciemu infrastruktūru, apdraud novada konkurētspēju Pierīgas nekustamo īpašumu tirgū, kur kopš 2008. gada vērojams pieprasījuma kritums un tirgus stagnācija. Savukārt apbūvēto platību „bezizmēra” paplašināšana, iznīcinot mežus un pieļaujot neatfīrītu notekūdeņu ieplūdi gruntīs, apdraud visnozīmīgāko Rīgas pilsētas ūdensapgādes avotu Remberģu un Zaķumuižas ūdensgūtnēs iegūto pazemes ūdeņu kvalitāti. Plānojuma autori norādījuši uz iespējamiem konfliktiem starp dažādu iedzīvotāju grupu interesēm, kas var rezultēties ar novada pamatresursu – tīro pazemes un virszemes ūdeņu un mežu, ilgtspējības apdraudējumu. Tas uzskatāmi parādīts trīs iespējamās attīstības variantos.

1.variantā apskatīta situācija, kad teritorijas izmantošana notiek saskaņā ar katra zemes īpašnieka izteikto vēlmi, ja tādas nav – atbilstoši esošajai izmantošanai. Rezultātā veidojas tā sauktais „lupatu deķis”, ko raksturo sadrumstalota apbūves kvartālu telpiskā struktūra, nepamatota dažādu apbūves veidu mija, kurā trūkst publiskai izmantošanai paredzētu platību. Sekas: Novada ciemu apbūves tālākā attīstība līdzšinējā „atlūzu ciematu” veidā, kā vietu, kurām nav savas sejas, sabiedriskā centra un kopīgi lietojamas publiskās ārtelpas, kā arī atbilstošas tehniskās infrastruktūras.

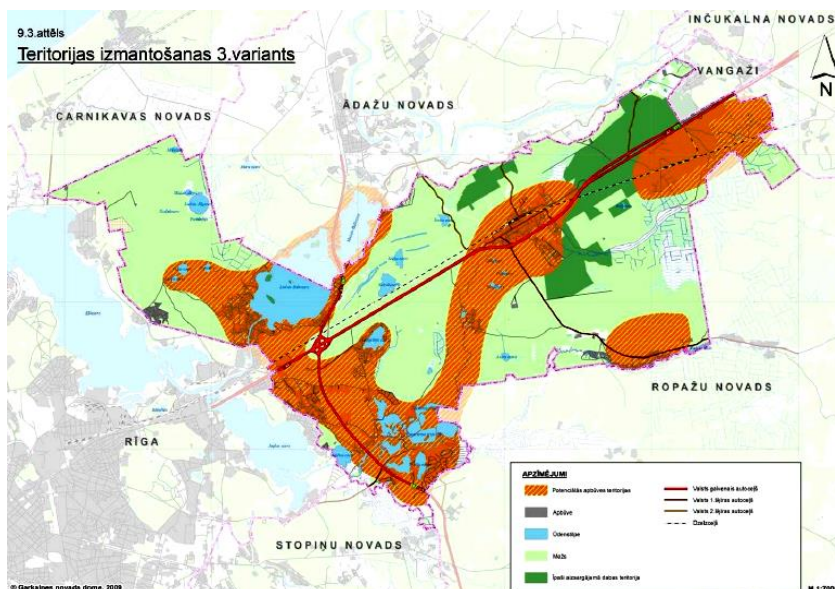
2.4.attēls. Teritorijas izmantošanas 1.variants

2.variants ilustrē situāciju, kad prioritāte ir esošo ciemu teritorijas izmantošanas intensifikācija, apbūves paplašināšana ar daudzdzīvokļu mājām, nepārsniedzot 3-stāvu augstumu, apbūvēto teritoriju ietverto mežu nogabalu aprīkošana rekreācijai (mežaparki, bērnu rotaļu laukumi). Šajā variantā esošo ciemu robežas tiek paplašinātas tikai atsevišķos, īpaši pamatotos gadījumos. Rezultāts ir kompakta zemes izmantošana apbūvei, kas rada optimālus priekšnosacījumus „atlūzu ciematu” izveidei par labiekārtotām urbānām teritorijām.

2.5.attēls. Teritorijas izmantošanas 2.variants

3.variantā apskatīta situācija, kad prioritāte ir priekšnosacījumu radīšana „lielo” investoru ieceru īstenošanai, apgūstot ekstenīvai viengimenes ēku apbūvei mežu platības starp Upesciemu un Maksteniekiem, Līņezera apkārtnē. Rezultātā tiek apdraudēta teritorijas ilgtspēja, īpaši Rīgas pazemes ūdensgūtņu atjaunošanās process, kuru nodrošina meža masīvu pastāvēšana Pierīgā.

2.6.attēls. Teritorijas izmantošanas 3.variants

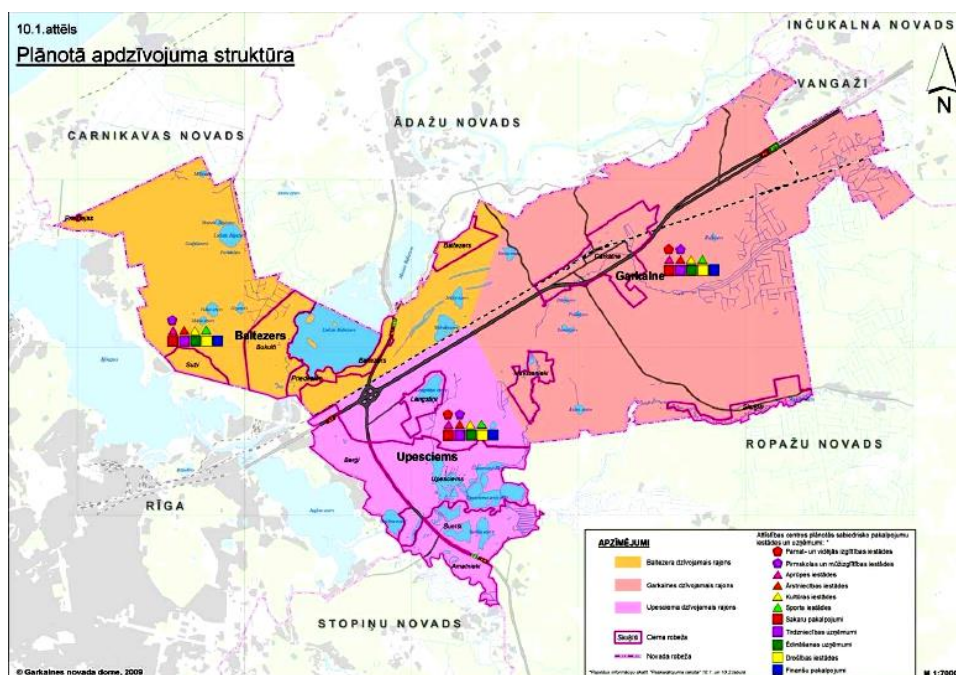
Teritorijas plānojuma 2009.-2021.gadam risinājumu izstrādei ir bijis izvēlēts 2.variants.

Apdzīvojuma struktūra

Priekšlikumi par apdzīvojuma struktūras veidošanu izstrādāti, balstoties uz Rīgas reģiona attīstības plānošanas dokumentu vadlīnijām un Garkalnes novada attīstības stratēģijā izstrādāto novada apdzīvojuma struktūras koncepciju.

Garkalnes novada Attīstības stratēģijā analizēts novada ciemu potenciāls un secināts, ka vienīgi Garkalnē tas ir pietiekams vietēja līmeņa centra funkciju pildīšanai. Kā Garkalnes novada apdzīvojuma karkasa nozīmīgākie elementi ir nosaukti teritoriju šķērsojošās savstarpēji perpendikulārās transporta maģistrāles (autoceļi A1, A2 un A4, dzelzceļš Rīga-Valka) un pie tām izvietotās apdzīvotās vietas - Garkalnes ciems, Bergu-Upesciema-Sunīšu-Amatnieku ciemu un Baltezera-Priedkalnes-Bukultu ciemu konglomerāti. Secināts, ka gan maģistrālo autoceļu trases, gan daļa apdzīvoto vietu veidojušās ilgstoši un novadā veic satiksmes artēriju, apkalpes centru un telpiski organizējošo elementu funkciju.

Garkalnes novada Attīstības stratēģijā ieteikts veidot novada apdzīvojuma perspektīvo struktūru, izmantojot kā telpiskā karkasa galvenos elementus novadu šķērsojošo automaģistrāļu virzienus (komunikāciju koridorus) un trīs lielākos ciemus – Garkalni, Upesciema, Baltezeru, attīstot tur pakalpojumus un darba vietas. Karkasa ārējo kontūru veido trijstūris, kas pārklāj novada teritorijas centrālo daļu. Izvēlētajos attīstības centros dzīvo atbilstoši 1660; 975; 410 cilvēki, bet izvēlēto centru tiešās ietekmes zonās kopā dzīvo 6640 cilvēku jeb 96 % novada iedzīvotāju.

2.7.attēls. Plānotā apdzīvojuma struktūra.

Kā priekšlikuma plusi atzīmēti:

- apdzīvojuma telpiskās struktūras karkasa centrālais izvietojums novada teritorijā un konfigurācija, kas veicina attīstības centru ietekmes izplatību visā novada teritorijā;
- novada mēroga attīstības pasākumu atbalstam un virzīšanai ir pietiekama „kritiskā masa”;
- tiek izmantots visu trīs vēsturiski veidojušos centru potenciāls;

- tagadējais administratīvais centrs (pārvaldes ēka + kultūras nams) organiski iekļaujas perspektīvajā telpiskajā struktūrā;
- risinājums neveicina ekoloģiskās situācijas pasliktināšanos un relatīvi maz apdraud iespēju paplašināt satiksmes pārvadus;
- neveicina dzīves vides kvalitātes atšķirību palielināšanos Garkalnes novada teritorijā.

Salīdzinot Attīstības stratēģijā un materiālā par novada veidošanu ieteiktos alternatīvos novada apdzīvojuma telpiskās struktūras attīstības priekšlikumus, ir secināts, ka Attīstības stratēģijā ieteiktais variants efektīvāk veicina apdzīvojuma saliedēšanos, un spēj radīt priekšnoteikumus augstas dzīves kvalitātes sasniegšanai dažādās jomās. Tādējādi Attīstības stratēģijā ieteiktā apdzīvojuma karkasa telpiskās struktūras shēma izvēlēta tālākai izstrādāšanai Teritorijas plānojumā.

Teritorijas plānojumā ieteikts veidot kompleksas apdzīvojuma vienības – dzīvojamos rajonus, lai radītu priekšnosacījumus elastīgākai sasaistei starp investoru piedāvājumiem veidot jaunas publiskas pakalpojumu iestādes kā komercuzņēmumus, jaunas darba vietas loģistikā, birojos, ražošanā un iedzīvotāju un esošo pakalpojumu izvietojumu teritorijā, (izlīdzinātu centru kritisko masu). Katrs no tiem aptvertu vairākus tagadējos ciemus, kā arī ap ciemiem izkaisītās viensētas, to grupas un „atlūzu” ciematus. Iecerēts, ka komplekso apdzīvojuma vienību struktūra ļautu attīstīties katram ciemam kā vietējas nozīmes centram, nodrošināt tur minimālos pakalpojumus.

Garkalnes novada teritorijas plānojumā liels uzsvars likts uz publisko zaļo teritoriju mežu un mežaparku attīstību. Paredzēts veidot pēc nozīmes divu veida parkus:

- uz to mežu masīvu bāzes, kas atrodas starp blīvi apbūvēto ciemu teritorijām, un kas nākotnē kalpos par tuvējās atpūtas vietām tieši vietējiem iedzīvotājiem un tādējādi kompensēs nelielo privāto telpu noslēgtību un šaurību apbūves teritorijās (ciemos);
- nelielus parkus, kas atrodas ciemu iekšējā telpiskajā struktūrā un pilda izolējošās, vizuāli estētiskās un ekoloģiskās funkcijas; šo parku labiekārtojumu līmenis var būt atšķirīgs.

Apbūves noteikumos paredzēts, ka parku teritoriju nodalīšana, to funkciju noteikšana un nepieciešamo labiekārtojumu plānošana ir veicama izstrādājot detālplānojumus, ņemot vērā vizuāli estētiskos apsvērumus, it sevišķi vietās, kur apbūve saskaras ar ezeriem, upju ielejām, mežmalām, vai robežojas ar ceļiem vai maģistrālām ielām.

Teritorijas plānojuma autori ir atsevišķi izdalījuši vizuāli nozīmīgās un jutīgās vietas, kas novada teritorijai piešķir savdabīgumu un ir attīstības resurss. Pieņemot lēmumus par teritorijas izmantošanu, izstrādājot detālplānojumus vai īpašus apsaimniekošanas plānus jāņem vērā šo vietu saglabāšanas mērķis. Tām ieteikts izstrādāt īpašus konceptuālus ainavu plānus, vai arī ainaviskos apsvērumus iestrādāt detālplānojumos.

Garkalnes novada teritorijas plānojumā Rīgas pilsētas aizsargmežiem noteiktas sekojošas funkcijas:

- ekoloģiskā jeb vides aizsardzības;
- atpūtas jeb rekreācijas;
- meži, kas paredzēti parastiem, plaši pieprasītiem atpūtas veidiem,
- meži, kas paredzēti specifiskiem atpūtas veidiem.

Teritorijas plānojumā *mežaparks* skaidrots kā labiekārtoti atpūtas meži. Nosakot perspektīvās mežaparku teritorijas, paredzēta iespēja realizēt vienu no Rīgas aizsargmežu funkcijām - nodrošināt Rīgas iedzīvotājiem atpūtai un veselības uzlabošanai nepieciešamos apstākļus.

Garkalnes novada teritorijas plānojumā 2009.-2021.gadam ir bijis noteikts šāds funkcionālo zonu iedalījums:

I Apbūves teritorijas

- Savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorija (DzS)
- Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorija (DzM)
- Daudzstāvu dzīvojamā apbūves teritorija (DzD)
- Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves teritorija (S)
- Jaukta dzīvojamās un komercdarbības objektu apbūves teritorija (JDzD)
- Komercdarbības objektu apbūves teritorija (D)
- Ražošanas objektu apbūves teritorijas (R)
- Tehniskās infrastruktūras objektu teritorija (T)
- Satiksmes infrastruktūras objektu izbūves teritorija (TL)
- Rekreācijas (atpūtas)teritorija (A)

II Neapbūvētās /neapbūvējamās teritorijas

- Atklāto telpu teritorija
 - mežs ar ekoloģiskas nozīmes funkciju (E)
 - mežs ar rekreācijas nozīmes funkciju - mežaparks (MP)
 - perspektīvais parks
 - meža aizsargjosla ap Rīgas pilsētu
 - kapsētas
 - purvi
 - ūdeņi
- Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas (LS)
- Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas (MS)
- Turpmākās izpētes teritorijas

3. Pārskats par Garkalnes novada teritorijas attīstību

3.1. Teritorijas plānojuma 2009.-2021. gadam īstenošanas rezultātu izvērtējums

Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijā 2008.-2030.gadam noteikti apdzīvojuma attīstības principi: saglabāt nesadalītas un neapbūvētas lielās, vērtīgās mežu zemes ekstensīvas apbūves vajadzībām, kā arī ierobežot izkļiedētas dzīvojamās apbūves teritoriju veidošanu ārpus ciemiem, uzlabot ciemu pieejamību pakalpojumiem, inženiertīkliem, sabiedriskajam transportam. Izpildot stratēģijā noteikto, Garkalnes novada teritorijas plānojumā 2009.-2021.gadam tika paredzēta zemes izmantošanas intensifikācija, nosakot jaunveidojamā zemesgabala minimālo platību 1200 m² iepriekšējā dalījuma pa 1200 m² un 2400 m² vietā, atsevišķās zonās palielinot pieļaujamo apbūves intensitāti, pārskatot ciemu robežas. Šo izmaiņu mērķis ir veicināt centralizētas vides infrastruktūras nodrošinājumu ciemos un palielināt mājokļu pieslēgumu skaitu centralizētajiem inženiertehniskās apgādes tīkliem.

2012.gadā novadā ir uzsākti divi lieli centralizētas notekūdeņu savākšanas sistēmu projekti. Kohēzijas Fonda līdzfinansētais projekts „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Baltezerā” paredz izbūvēt centralizētus notekūdeņu savākšanas tīklus apkārt Lielajam Baltezeram un Mazajam Baltezeram sadarbojoties Ādažu novada, Garkalnes novada un Rīgas pilsētas pašvaldībām. Pēc projekta realizācijas 2015.gadā trīs novada ciemos - Bukultos, Baltezerā un Priedkalnē būs nodrošināta notekūdeņu centralizēta savākšana, notekūdeņus novadot uz Rīgas pilsētas attīrīšanas iekārtām.

Otrs ir Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) līdzfinansētais projekts „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Garkalnes novada Upesciema ciemā”, kas paredz likvidēt novecojušās Upesciema attīrīšanas iekārtas un notekūdeņus novadīt uz Rīgas pilsētas attīrīšanas iekārtām. Tas ir ļoti aktuāli, jo Upesciema attīrīšanas iekārtu ierobežotās jaudas dēļ nebija iespējama jaunu apbūves teritoriju pieslēgšanās pie centralizētiem notekūdeņu savākšanas tīkliem. Projektu paredzēts realizēt līdz 2013. gadam.

2009-2012.gadā ir realizēts vēl viens nozīmīgs ERAF līdzfinansēts publiskās infrastruktūras projekts „Veloceliņa Bergī - Upesciems - Langstiņi” izbūve. 8 km garais veloceliņš ir savienots ar veloceliņu gar autoceļu A1. Ļoti svarīgs ir novada veloceliņa savienojums ar Rīgas pilsētas veloceliņu gar Brīvības gatvi Bergos. To īstenojot Langstiņu, Upesciema un Bergu iedzīvotāji ar velosipēdu varēs droši un ērti nokļūt Rīgas centrā.

Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2009.-2021.gadam izstrādes laikā, valstī un īpaši Pierīgā, notika strauja ekonomiskā attīstība un bija augsts pieprasījuma pēc apbūves zemēm, galvenokārt mājokļu vajadzībām. Tādēļ tika pieņemts lēmums paplašināt ciemu robežas. Ietverot ciemu teritorijās iepriekšējā teritorijas plānojumā ieplānotās apbūves zemes, visvairāk ciemu teritorijas paplašinājās Upesciemā par 74.6%, Baltezerā par 62.5%, Maksteniekos, Skuķīšos, Sunīšos, Bukultos, Amatniekos aptuveni par 30%. Savukārt Garkalnes ciema teritorija tika samazināta par 56%, jo no tās tika izslēgta Natura 2000 teritorija- dabas liegums „Garkalnes meži”.

Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2009.-2021.gadam darbības laikā iedzīvotāju skaits novadā pieaudzis par 18%. Vislielākais iedzīvotāju skaita pieaugums ir Sužos par 36%, Sunīšos, Amatniekos, Skuķīšos, Maksteniekos – aptuveni par 30%. Tomēr jāsecina, ka nepastāv tieša sakarība starp ciemu teritoriju paplašināšanu un iedzīvotāju skaita pieaugumu.

Procentuāli visvairāk iedzīvotāju skaits ir pieaudzis „jaunajos ciemos”, kuri izveidoti pēc pēdējās zemes reformas - Sunīšos un Amatniekos, kā arī ciemos, kuri veidojušies bijušo dārzkopības sabiedrību teritorijās - Sužos, Skuķīšos, Maksteniekos.

3.1.tabula. Izmaiņas Garkalnes novada ciemos

Ciems	Teritorija ha līdz 2009.g.	Teritorija ha 2009.g.	Teritorijas izmaiņas ha	Iedz. skaits 2008.07.01	Iedz. skaits 2013.01.04.	Iedz. skaita izmaiņas
Amatnieki	158.90	218.89	+59.99	11	158	+48
Baltezers	67.80	180.77	+112.97	397	516	+119
Berģi	388.80	403.61	+14.81	919	1040	+121
Bukulti	253.35	372.71	+119.36	564	749	+185
Garkalne	737.50	472.39	-265.11	1662	1859	+197
Langstiņi	135.02	131.08	-3.94	601	731	+130
Makstenieki	70.91	132.34	+61.43	69	98	+29
Priedkalne	64.22	70.07	+5.85	249	277	+28
Priežlejas	1.89	1.82	-0.07	39	43	+4
Skuķīši	103.61	166.69	+63.08	126	180	+54
Sunīši	245.14	365.18	+120.04	410	593	+183
Suži	104.47	104.47	0	186	292	+106
Upesciems	204.29	804.29	+600.18	980	1206	+226
Lauku ter.				384		
	2535.90	3424.49	+888.59	6359	7742	1383

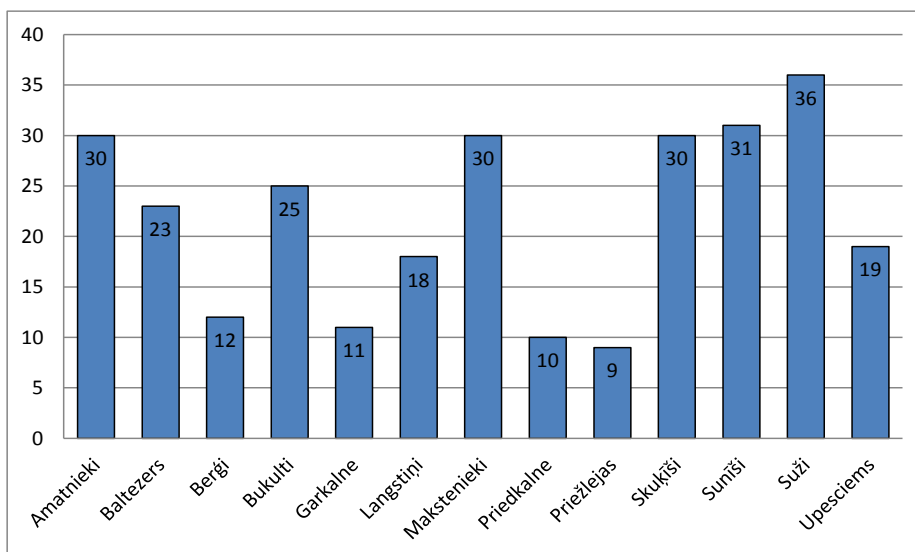
Avots:Garkalnes novada domes dati

Sunīšu ciemā iedzīvotāju skaita pieaugums skaidrojams ar daudzu lielu detālplānojumu realizāciju. Laika posmā no 1999. gada līdz 2013.gadam Sunīšos ir apstiprināti 22 detālplānojumi, no kuriem 17 detālplānojumi 97 ha platībā ir uzskatāmi par realizētiem (izbūvētas ielas, inženiertīkli un ēkas) un 3 detālplānojumi ir daļēji realizēti (izbūvētas ielas, inženiertīkli). Sākotnēji pieprasījumu pēc mājokļiem nodrošināja pievilcīgā dabas vide - priežu mežs, izteiksmīgs reljefs, Sunīšu ezers un Lielās Juglas upes tuvums. Pašreiz ciema attīstību bremsējošs apstāklis ir privātās ielas, no kurām daļa netiek uzturētas atbilstoši ielas funkcijai. Ciemā nav pieejama centralizēta vides infrastruktūra un publiski pakalpojumi. Kvalitatīvas, savstarpēji savienotas maģistrālās ielas nodrošinātu arī sabiedriskā autobusa maršruta pagarinājumu caur Sunīšu ciemu. Mārtiņrožu iela teritorijas plānojumā noteikta kā maģistrālā iela, un tās izbūve, nodrošinātu divu detālplānojumu teritoriju „Sunīši”, (20 ha) un „Līčupes”, „Glūdas”(14 ha) attīstību.

Amatnieku ciema turpmākā attīstība un jaunu apbūves gabalu izveide ir saistīta ar autoceļa A4 rekonstrukciju un atbilstošu pieslēgumu izbūvi. Attīstot apstiprinātos detālplānojumus, kuri neparedz lielus ieguldījumus infrastruktūrā, paredzams iedzīvotāju skaita pieaugums. Amatnieku ciemā šādas teritorijas ir aptuveni 5 ha.

Procentuāli augsto iedzīvotāju skaita pieaugumu bijušo dārzkopības sabiedrību teritorijās Sužos, Skuķīšos un Maksteniekos galvenokārt nodrošināja esošo vasaras māju pārbūve par pastāvīgi dzīvojamajām ēkām, kad kļuva finansiāli neizdevīgi uzturēt divus īpašumus. Šajos ciemos detālplānojumu izstrāde tika ierosināta mazāk.

3.1. attēls. Iedzīvotāju skaita pieaugums novada ciemos

Avots:Garkalnes novada domes dati

Vērtējot iedzīvotāju skaita izmaiņas apdzīvotās vietās, turpmāk nav paredzams tik būtisks iedzīvotāju skaita pieaugums Sužos, Skučīšos un Maksteniekos, jo pašlaik ir pieprasījums pēc apbūves gabaliem ar izbūvētiem inženiertīkliem, augstu labiekārtojuma līmeni un labu sasniedzamību. Bez tam jaunie normatīvie akti paredz arī detālplānojuma īstenošanas kārtību un nosaka prasību izbūvēt ielas pirms ēku būvniecības uzsākšanas.

3.2. Detālplānojumu izstrāde un to īstenošana

Kopumā Garkalnes novadā kopš 1999. gada ir izstrādāti un apstiprināti 154 detālplānojumi un detālplānojumu grozījumi. Pirmais detālplānojums ir apstiprināts 1999.gadā. Visvairāk detālplānojumu izstrādāti Berģos (30), Upesciemā (25) un Sunīšos (22), aktīva plānošana notika arī Bukultos (16), Garkalne (14), Baltezerā (11), Langstiņos (11). Platības ziņā un procentuāli no kopējās ciema platības visvairāk detālplānojumi izstrādāti Baltezera ciemā un Sunīšos. Detālplānojumu vidējā platība ir 4,4 ha. Platības ziņā lielākais apstiprinātais detālplānojums ir 86,3 ha, bet mazākais 0,12 ha.

43% no apstiprinātajiem detālplānojumiem ar kopējo platību 358 ha realizācija nav uzsākta vai realizēti mazāk par 50%. Vadoties pēc apstiprināto detālplānojumu 1999.-2013.gadam pārskata, teritoriāli vislielākās platības ar pagaidām nerealizētiem detālplānojumiem ir Baltezera ciemā (97ha), Upesciemā (53 ha), Sunīšos (42 ha) un Maksteniekos (40,4), kā arī Bukultos (33ha), Berģos (33ha) un Amatniekos (24 ha). Berģos aptuveni 50% no nerealizēto detālplānojuma platības ir iepļānota publisku objektu izbūvei - sporta būvēm, doktorātam, izglītības un pārvaldes objektiem.

3.2.tabula. Pārskats par apstiprinātajiem detālplānojumiem no 1999.-2013.g.

Ciems	Apstiprinātie detālplānojumi		Nerealizētie detālplānojumi	
	skaits	platība (ha)	skaits	platība (ha)
Amatnieki	6	37.8	4	24
Baltezers	11	137.3	10	97
Berģi	30	80.9	13	33
Bukulti	16	46.1	7	33
Garkalne	14	28.4	2	5.6
Langstiņi	11	7.5	2	3.3
Makstenieki	1	40.4	1	40.4
Priedkalne	2	6.3	1	0.4
Priežlejas	0	0	-	-
Skukīši	1	18.4	1	18.4
Sunīši	22	138.9	5	42
Suži	3	8.3	2	3
Upesciems	25	82.6	13	53
Lauku teritorija	5	7.3	2	4.6
Kopā:	147 *	639.9	63	357.7

Avots: Garkalnes novada būvvaldes dati (*skaitā nav ietverti detālplānojumu grozījumi)

Piezīme: detālplānojums tiek uzskatīts par realizētu, ja vismaz 50% no detālplānojuma teritorijas ir veikta apbūve

Nerealizēto detālplānojumu skaits pieauga kopš 2008.gada, kas sakrīt ar ekonomiskās situācijas pasliktināšanos valstī. Realizācija atlikta galvenokārt platības ziņā lielākajiem detālplānojumiem vai arī tiem, kas paredz lielus ieguldījumus inženiertehniskās un satiksmes infrastruktūras izbūvē, kā arī prasa īpašu teritorijas sagatavošanu pirms būvniecības uzsākšanas.

Platības ziņā lielākie nerealizētie detālplānojumi, kur jau ir veikti nepieciešamie sagatavošanas darbi apbūvei vai pakāpeniski tiek gatavoti ir Baltezerā, Sunīšos un Bukultos.

Baltezera ciemā detālplānojumi „Detālplānojuma zemes vienībām ar kadastra Nr.8060-003-0275, 8060-003-0274 grozījumi” (86.3 ha, apstiprināts 2012.g) un „Dumpji” (10 ha, apstiprināts 2008.g). Detālplānojumu realizācija ir sadalīta kārtās, attīstību nodrošina investors, pakāpeniski izbūvējot ielas un centralizētu vides infrastruktūru. Realizējot detālplānojumus pilnībā ir prognozēta nepietiekoša satiksmes infrastruktūras caurlaidība, plānota piebraucamo ceļu pārorganizēšana. Detālplānojums „Nekustamajiem īpašumiem ar kadastra Nr.8060-003-0275, 8060-003-0274 grozījumi” ilgtermiņā paredz visievērojamāko iedzīvotāju skaita pieaugumu ciemā Baltezers, detālplānojums paredz aptuveni 400 dzīvojamās apbūves gabalu izveidi, 10 gruntsgabali atvēlēti sabiedriskām vajadzībām. Ir veikta transporta plūsmas izpēte un detālplānojuma realizācijas noslēguma posmā sakarā ar transporta plūsmas intensitātes pieaugumu ir prognozēta kreisā pagrieziena intensitātes pakāpeniska palielināšanās un satiksmes drošības pasliktināšanās autoceļa A1 un Alderu ceļa krustojumā. Ieteicamie pasākumi situācijas uzlabošanai luksofora izbūve krustojumā un savienojuma izveide ar Venču ceļu V46, kura brauktuve ir ar grants segumu, ceļa zemes klātnes platums 7-7,5m, grants segums 5,5m platumā apmierinošā tehniskā stāvoklī. Šobrīd Venču ceļš izmantots tiek minimāli, jo ir slēgta dzelzceļa pārbrauktuve pie Garkalnes ciema. Venču ceļa savienojumu ar autoceļu A2 nodrošinātu arī transporta plūsmu no Ādažiem uz Rīgu.

Sunišos detālplānojumi „Sunīši” (20 ha, apstiprināts 2004.g) un „Glūdas”, „Līčupes” (14 ha, apstiprināts 2006.g). Īpašumu attīstīšana notiek plānveidīgi, realizāciju kavē privātīpašumā esošs maģistrālais piebraucamais ceļš, netiek nodrošināta centralizēta vides infrastruktūra;

Bukultos detālplānojums ”Šleseri” (10 ha, apstiprināts 2011.g), realizācija nav uzsākta, tā attīstību veicinošs apstāklis ir centrāla novietne un robežošanās ar Ādažu ielu, kur 2013.gadā uzsāktā centralizētu notekūdeņu savākšanas tīklu apkārt Baltezeriem izbūve, daļā teritorijas pirms būvniecības jāveic inženiertehniski sagatavošanas darbi.

Minētie apstākļi uzskatāmi par īpašumu attīstību veicinošiem. Detālplānojumu realizācija ievērojami palielinās iedzīvotāju skaitu. Pēc attīstītāju prognozēm šobrīd detālplānojumu realizācijas laiks ir aptuveni 10 gruntsgabalu apbūve gadā.

Kopš 2009.gada, kad stājās spēkā Garkalnes novada teritorijas plānojums 2009.-2021.g., līdz 2012.gada beigām ir apstiprināti 33 detālplānojumi. Šī salīdzinoši īsā perioda sākums sakrīt ar ekonomiskās situācijas pasliktināšanos valstī.

Visvairāk apstiprināti detālplānojumi ir Berģos (8), Baltezera ciemā (6) un Upesciemā (6) Savukārt platības ziņā lielākie apstiprinātie detālplānojumi ir Baltezera ciemā nekustamajiem īpašumiem ar kadastra Nr. 8060 003 0275 un 8060 003 0274 (86 ha), un ciemā Skuķīši detālplānojums „Kalēji” (22 ha);

Veiksmīgi tiek realizēti detālplānojumi Upesciemā (detālplānojums Skolas ielā 7), Berģos (detālplānojumi Ezera prospektā 13D un Dzintaru iela 1, 3, Taku iela 32, „Takas”daļā), Baltezerā (detālplānojums „Alīses” un detālplānojuma nekustamajiem īpašumiem ar kadastra Nr. 8060 003 0275 un 8060 003 0274 grozījumi), Bukultos detālplānojums „Mētras”, lauku teritorijā pie ciema Priežlejas detālplānojums „Stārķi”.

Astoņu detālplānojumu izstrādes mērķis ir vienas savrupmājas būvniecība (atbilstoši tā brīža likumdošanai, lai veiktu meža zemes transformāciju, bija jāizstrādā detālplānojums). Veiktu arī divi detālplānojumu grozījumi, kas paredz apbūves gabalu skaita palielināšanu un apbūves gabalu platības samazināšanu (Garkalnes novada teritorijas plānojumā 2009.-2021.gadam noteiktais princips – ciemos blīvēt apbūvi, nosakot minimālo jaunveidojamā gruntsgabala platību 1200m²). Daudzu detālplānojumu realizācija nav uzsākta, piemēram, trīs detālplānojumi Berģos ar mērķi komercobjektu būvniecībai, tāpat arī vairākām teritorijām, kur bija jāveic speciāli teritorijas sagatavošanas darbi pirms būvniecības uzsākšanas, kā arī trīs detālplānojumi, kas paredzēja daudzdzīvokļu māju apbūvi ar maksimāli pieļaujamo apbūves intensitāti.

Savukārt detālplānojums īpašumiem „Līgotnes”, „Zemzari”, Bukultu ciemā Lielā Baltezera krastā, ir daļēji atcelts, jo detālplānojuma risinājumi neatbilda pieprasījumam. Detālplānojums paredzēja izveidot 10 apbūves gabalus ar platību 2000-7000 m², jo teritorija daļēji applūst. Attīstītājs secināja, ka ezera krastā ir pieprasīti lieli zemesgabali un lūdza atcelt detālplānojumu.

Gada laikā apstiprināto detālplānojumu skaits salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem ekonomiskās krīzes iespaidā ir samazinājies 3 līdz 4 reizes. Ir veikti salīdzinoši daudzi detālplānojuma grozījumi, ar mērķi samazināt apbūves gabalu platību. Tāpat nav uzsākta to detālplānojumu īstenošana, kas izstrādāti ekonomiskās krīzes gados. Pieņemot, ka par detālplānojuma realizācijas uzsākšanu var uzskatīt vismaz ielas vai inženiertīklu izbūves uzsākšanu, no 23 apstiprinātajiem detālplānojumiem realizācija ir uzsākta tikai astoņiem. Pilnībā nav realizēts neviens no apstiprinātajiem detālplānojumiem. Pārsvārā realizācija atlikta detālplānojumiem tajās teritorijās, kur nepieciešami papildus finansiāli ieguldījumi infrastruktūras izveidošanai un teritoriju sagatavošanas darbu veikšanai.

Taču pēdējā laikā iezīmējas tendence neatlikt detālplānojuma realizāciju. Tā piemēram, ir uzsākta visu 2012.gadā visi apstiprināto detālplānojumu realizēšana, kas apliecina par attīstītāju nodomu nopietnību un lielāku atbildību.

3.3.tabula. Pārskats par detālplānojumu realizāciju laika posmā 2009. -2012.gads

Nr.p. k.	Detālplānojuma nosaukums/ apstiprināšanas datums	Ciems	Platība, ha/ piezīmes	Uzsākts realizēt* (+/-) piezīmes
1	Ticība 2.z.g./ 30.01.2009.	Suži	1.869	-
2	Rozītes/ 30.01.2009.	Berģi	3.23/ tirdzniec. centra būvniec.	uzsākta būvprojektēšana
3	Saulgriežu iela 7A/30.01.2009.	Berģi	0.207/ 1savrupmājas būvniecībai	+
4.	Mētru iela 3/30.01.2009.	Baltezers	0.17 1savrupmājas būvniecībai	+
5.	Vīnogas/25.02.2009.	Amatnieki	0.17 1dvīņu mājas būvniecībai	-
6.	Skolas iela 7/25.02.2009.	Upesciems	0.6007	+
7.	Krievupes iela 16B/ 25.03.2009.	Langstiņi	0.1396/ 1savrupmājas būvniecībai	+
8.	Dzegužu iela 2/ 29.04.2009.	Sunīši	0.410/ 1savrupmājas būvniecībai	+
9.	Jaundukuri/ 29.04.2009.	Upesciems	0.5636/ 1savrupmājas būvniecībai	-
10.	Kaiceles iela 3 A/ 29.04.2009.	Sunīši	0.2551/ 1savrupmājas būvniecībai	+
11.	Vec-kauči/ 29.04.2009.	Baltezers	4.30	+
12.	Ezera prospekts13D/29.04.2009.	Berģi	0.8205	+
13.	Dzintaru iela 1;3, Taku iela 32, "Takas" daļa/27.05.2009.	Berģi	3.825	+
14.	Ciedras/27.05.2009.	Priedkalne	0.372	-
15.	Rīgas - Siguldas šoseja 8/ 17.06.2009.	Berģi	1.27/ tirdzniecības centra būvniecībai	- uzsākta būvprojektēšana
16.	Rožu prospekts 53/26.08.2009.	Berģi	0.60/ tirdzniecības centra būvniecībai	-
17.	Rubeņu iela 2,3, Rubeņu iela/ 28.10.2009.	Berģi	1.4142	-
18.	Alīses/27.01.2010.	Baltezers	0.312/ 2 savrupmāju būvniecībai	+
19.	Asni, Ruduļi, Mirdzas/ 27.01.2010.	Priedkalne	3.3573	-
20.	Līgotņu, Zemzari/ 31.03.2010.	Baltezers	3.60	+ detālplānojums atcelts daļā ()
21.	Kalēji/31.03.2010.	Skukīši	21.97	-
22.	Bērziņi/28.07.2010.	Upesciems	2.25	-
23.	"Rihardi"/21.12.2010.	Upesciems	0.90	-
24.	"Ābeļdārzs"/25.01.2011.	Amatnieki	1.04	-
25.	"Virpuļi,	Upesciems	0.79/	-

GARKALNES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013-2024
ar 2015.gada grozījumiem

	Reinīši"/22.02.2011.		rindu māju būvniecībai	
26.	"Bebri"/29.03.2011.	Langstiņi	2.00	-
27.	Stārķi/27.04.2011.	Lauku terit.	1.64	+
28.	Mētras/30.08.2011.	Bukulti	1.268	+
29.	"Šleseri"/27.09.2011.	Bukulti	9.45	-
30.	kad. Nr. 8060 003 0275; 8060 003 0274 grozījumi/ 24.04.2012.	Baltezers	86.19	+
31.	Vālodzes grosījumi/29.05.2012.	Upesciems	2.60	+
32.	Briežu iela/31.07.2012.	Berģi	-	sarkano līniju korekcija
33.	Mārsili 1.2.3. z.g. gros/31.07.2012.	Baltezers	-	sarkano līniju korekcija

Avots: Garkalnes novada būvvaldes dati

**par detālplānojuma realizācijas uzsākšanas brīdi tiek uzskatīta vismaz ielas vai inženiertīklu izbūves uzsākšana*

Detālplānojumi izstrādes stadijā

2013.gada vidū izstrādes stadijā bija 65 detālplānojumi ar kopējo platību 384 ha, lielākai daļai detālplānojumu izstrāde uzsākta pirms teritorijas plānojuma 2009.-2021.gadam stāšanās spēkā. Skaitliski visvairāk detālplānojumi uzsākti Upesciemā (12), Bukultos (10), Garkalnē (10), Berģos (9) un Sunīšos (7). Platības ziņā plānošanas darbi visplašākā teritorijā notiek ciemos Upesciems (72 ha), Amatnieki (53 ha), Suži (42 ha), Berģi (34.5 ha).

Laika posmā 2009.-2012.g. ir uzsākti 22 detālplānojumi, no tiem lielākie ir Amatniekos – 48 ha, Upesciemā – 8.5ha, Berģos – 6.3 ha un lauku teritorijā Bukultu tuvumā – 25.7 ha. Divu detālplānojumu ierosinātais ir pašvaldība – Bukultos publiska rekreācijas objekta izveides nosacījumi un Berģos savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorija.

3.4.tabula. Pārskats par detālplānojumiem izstrādes stadijā

Ciems	Detālplānojumu skaits	Platība(ha)	No tiem detālplānojumi, kuru izstrāde uzsākta pēc 2009.gada	
			skaits	platība, ha
Amatnieki	2	53.0	1	47.8
Baltezers	3	2.4	4	6.4
Berģi	9	34.5	2	6.9
Bukulti	10	20.3	3	3.8
Garkalne	10	18.0	2	3.8
Langstiņi	1	0.34	1	0.4
Makstenieki	1	3.5	-	-
Priedkalne	1	2.0	1	2.0
Priežlejas	0	0	-	-
Skuķīši	0	0	-	-
Sunīši	7	30.5	2	5.3
Suži	3	42.4	1	1.0
Upesciems	12	72.3	3	24.7
Lauku teritorija	6	38.4	2	26.1
Kopā:	65	383.4	22	128.2

Avots: Garkalnes novada būvvaldes dati

Pēc būvvaldes speciālistu pieredzes, detālplānojumu vidējais izstrādes laiks ir 1,5 gadi. Tabulā norādīto detālplānojumu izstrādes uzsākšanas laiks ir pat sākot ar 2004.gadu. Iemesli, kāpēc detālplānojumi jau ilgstoši ir izstrādes procesā un nav apstiprināti ir dažādi: ieceres neatbilstība apbūves noteikumiem, sarežģītas īpašumtiesības, kopējās ekonomiskās situācijas izmaiņas valstī. Vērtējot detālplānojumu izstrādes gaitu un to uzsākšanas laiku, risinājumu atbilstību spēkā esošajam teritorijas plānojumam un attīstības dokumentu izstrādi regulējošiem normatīviem aktiem, par aktuāliem varētu uzskatīt 13 detālplānojumus, kuru izstrāde uzsākta ne vēlāk par 2011.gadu. Detālplānojumu, kas uzsākti līdz 2011.gadam, ierosinātajiem ir izsūtīti paziņojumi ar lūgumu apliecināt apņemšanos turpināt detālplānojumu izstrādi.

Izvērtējot šo 13 detālplānojumu izstrādes mērķus un risinājumus, var secināt, ka daļa detālplānojumu risina lokālus jautājumus, kas saistīti ar sarkano līniju korekcijām vai tiek veikti detālplānojumu grozījumi. Jaunu teritoriju apbūves un izmantošanas noteikumus risina 9 detālplānojumos. Teritoriāli lielākais detālplānojums „Lielā Jūgezera mežs” tiek izstrādāts lauku teritorijā netālu no Bukultiem.

3.3. Izsniegtās būvatļaujas un ekspluatācijā nodotās būves (realizētie būvprojekti)

Laika posmā no 2009.gada līdz 2012.gadam ir izsniegtas 170 būvatļaujas ēku būvniecībai un pieņemtas ekspluatācijā 308 ēkas, no kurām 4 būvatļaujas izsniegtas sabiedrisko objektu būvniecībai un 5 komercdarbības/ražošanas objektiem, pieņemti ekspluatācijā 2 sabiedriskie objekti un 2 komercdarbības/ražošanas objekti.

Lielākie objekti, kuriem izņemtas būvatļaujas ir bērnu dārzs, „Vitrum” ražotne Bergos un veikals Garkalnē, bet ekspluatācijā ir pieņemta pirts Bukultos un ūdens fasēšanas cehs Garkalnē, gāzes uzpildes stacija Bergos.

Nozīmīgākais ceļu infrastruktūras objekts ir 2011.gadā ekspluatācijā nodotais 8 km garais velociņš Berģi – Upesciems – Langstiņi. Veloceliņš izbūvēts ar Eiropas Reģionālā attīstības fonda līdzfinansējumu.

Līdz 2013.gada I ceturksnim mājokļu būvniecībai izsniegta 161 būvatļauja, bet ekspluatācijā pieņemti 203 mājokļi. Visvairāk būvatļaujas mājokļa būvniecībai izdotas **Upesciemā, Bergos, Bukultos, Sunišos, Garkalnē.**

Pārskatā par izsniegtajām būvatļaujām un ekspluatācijā pieņemtajiem objektiem laika posmā no 2009.-2012.gadam nav iekļautas palīgēkas un inženiertīklu pievadi, ielas, ceļi.

3.5.tabula. Pārskats par izsniegtajām būvatļaujām un ekspluatācijā pieņemtajiem objektiem no 2009.-2012.gadam*

Ciems	Izsniegtas būvatļaujas	Objekti (t.sk.sabiedriski, komercdarbības, ražošanas objekti)	Pieņemts ekspluatācijā	Objekti (t.sk.sabiedriski, komercdarbības, ražošanas objekti)
Amatnieki	9		23	
Baltezers	10		19	
Berģi	31	Bērnudārza rekonstrukcija, Bērnudārza jaunbūve, „Vitrum” ražotne, Gāzes DUS	42	Gāzes DUS
Bukulti	27		50	Pirts
Garkalne	24	Dienas centra rekonstrukcija, Ūdens ņemšanas vieta, fasēšanas cehs, Kokzāģētavas rekonstrukcija Veikals	39	Ūdens ņemšanas vieta, Fasēšanas cehs,
Langstiņi	13		18	
Makstenieki	4		4	
Priedkalne	3		8	
Priežlejas	2		-	
Skukūši	3		7	
Suniši	26		55	Viesu māja
Suži	1		8	
Upesciems	30		35	
Lauku teritorija	3			
	191		330	

Avots:Garkalnes novada būvinspekcijas dati (2012.g.)

Piezīme: *nav iekļautas palīgēkas un inženiertīklu pievadi, ielas, ceļi.

3.4. Ciemu teritoriju attīstības tendences un prognozes

Ciemu attīstības iespēju izvērtējums veikts, balstoties uz Garkalnes novada būvvaldes informāciju, analizējot apstiprinātos detālplānojumus un izstrādes stadijā esošus detālplānojumus. Lielā mērā katras konkrētas teritorijas attīstību nosaka zemes īpašnieku intereses un iniciatīva. Pirms ekonomiskās krīzes zemes īpašnieku mērķis pārsvarā bija gūt ātru pelnu, sadalot un pārdodot apbūves gabalus, bieži bez inženiertehniskā nodrošinājuma. Tādiem detālplānojumiem nereti realizācija netika uzsākta. Savukārt tajās teritorijās, kur zemes īpašnieka mērķis ir bijis radīt kvalitatīvu dzīves vidi, detalplanojumi ir sekmīgi īstenoti. Diemžēl joprojām jaunā attīstība notiek fragmentāri un izkaisītās teritorijās, kaut arī novada teritorijas plānojumā katram īpašumam ir atbilstošs atļautās izmantošanas veids. Rezultātā nav izveidots loģisks un savstarpēji savienots ielu tīkls, kas savukārt neļauj racionāli izplānot un izvietot inženierkomunikācijas.

Secinājumi par Garkalnes apdzīvoto vietu turpmako attīstību, ir balstīti uz pētījumu par apstiprinātajiem un izstrādes esošajiem detālplānojumiem. Apkopojot un salīdzinot datus

par detālplānojumu realizāciju un izsniegtajām būvatļaujām periodā 2009.-2012.gadam, straujāka attīstība prognozējama Upesciemā, Baltezerā, Bergos, Bukultos.

3.6.tabula. Ciemu teritoriju attīstības salīdzinājums 2009.-2012.g.

Visvairāk apstiprināti detālplānojumi	Berģi (8), Baltezers (6) un Upesciems (6)
Veiksmīga detālplānojumu realizācija	Upesciems, Berģi, Baltezers, Bukulti
Visvairāk izsniegtas būvatļaujas	Upesciems (30), Berģi(31), Bukulti(27), Sunīši (26), Garkalne (24)

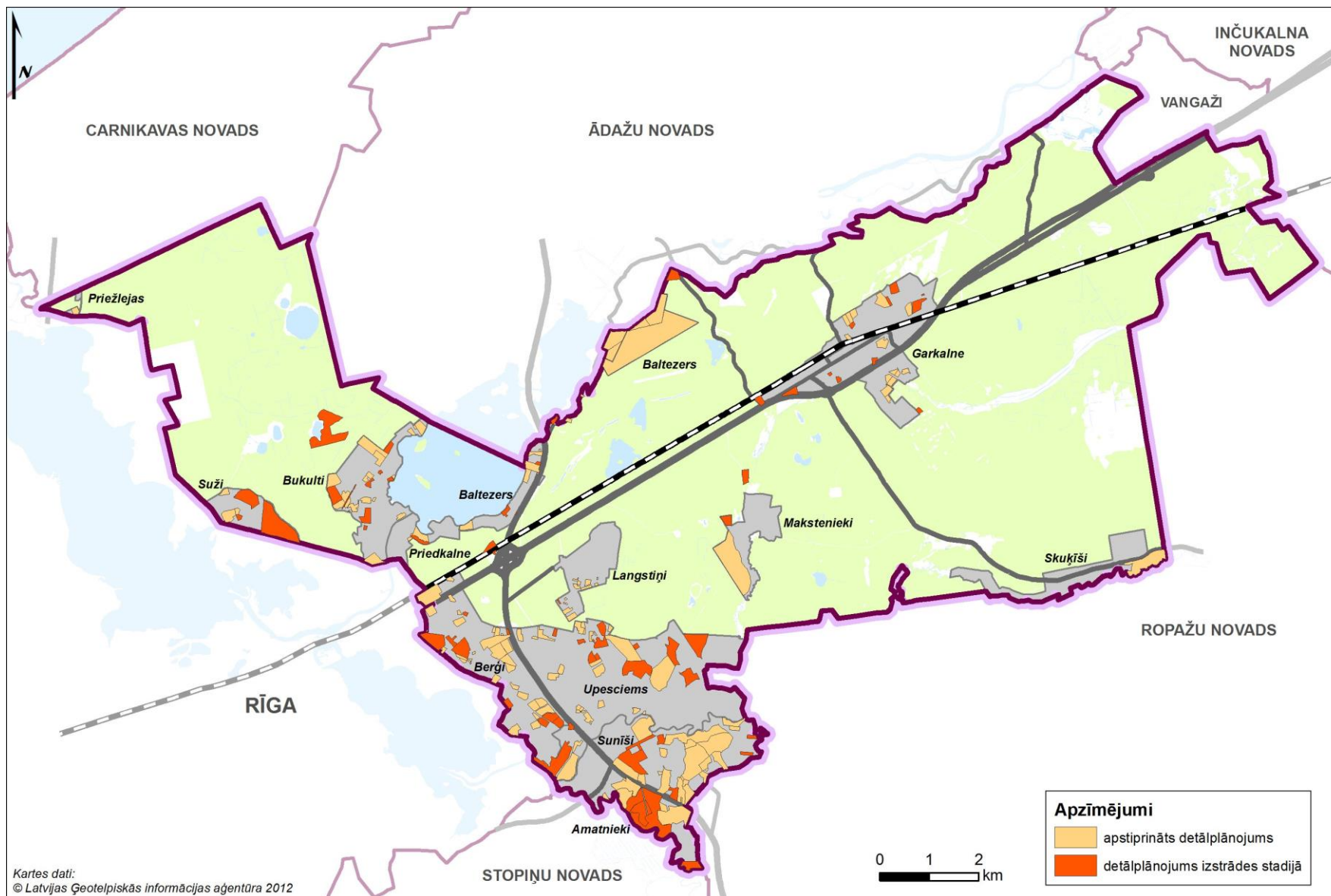
Summējot nerealizēto detālplānojumu platības un izstrādes stadijā esošo detālplānojumu platības var noteikt potenciālās attīstības teritorijas ciemos. Salīdzinot iegūtos rādītājus starp ciemiem un balstoties uz novada būvvaldē pieejamo informāciju par detālplānojuma teritorijai raksturīgiem apstākļiem ir veikta ciemu attīstības prognozes un detālplānojumu realizāciju veicinoši apstākļi.

3.7.tabula. Potenciālās attīstības teritorijas

Ciems	Nerealizēto detālplānojumu platība (ha)	izstrādes stadijā esošo detālplānojumu platība(ha)	Kopā platība(ha)
Amatnieki	24	53.0	77
Baltezers	97	2.4	99.4
Berģi	33	34.5	67.5
Bukulti	33	20.3	53.3
Garkalne	5.6	18.0	23.6
Langstiņi	3.3	0.34	3.6
Makstenieki	40.4	3.5	43.9
Priedkalne	0.4	2.0	2.4
Priežlejas	-	0	0
Skukīši	18.4	0	18.4
Sunīši	42	30.5	72.5
Suži	3	42.4	45.5
Upesciems	53	72.3	125.3
Lauku teritorija	4.6	38.4	17.3
Kopā:	291.9	383.4	675.3

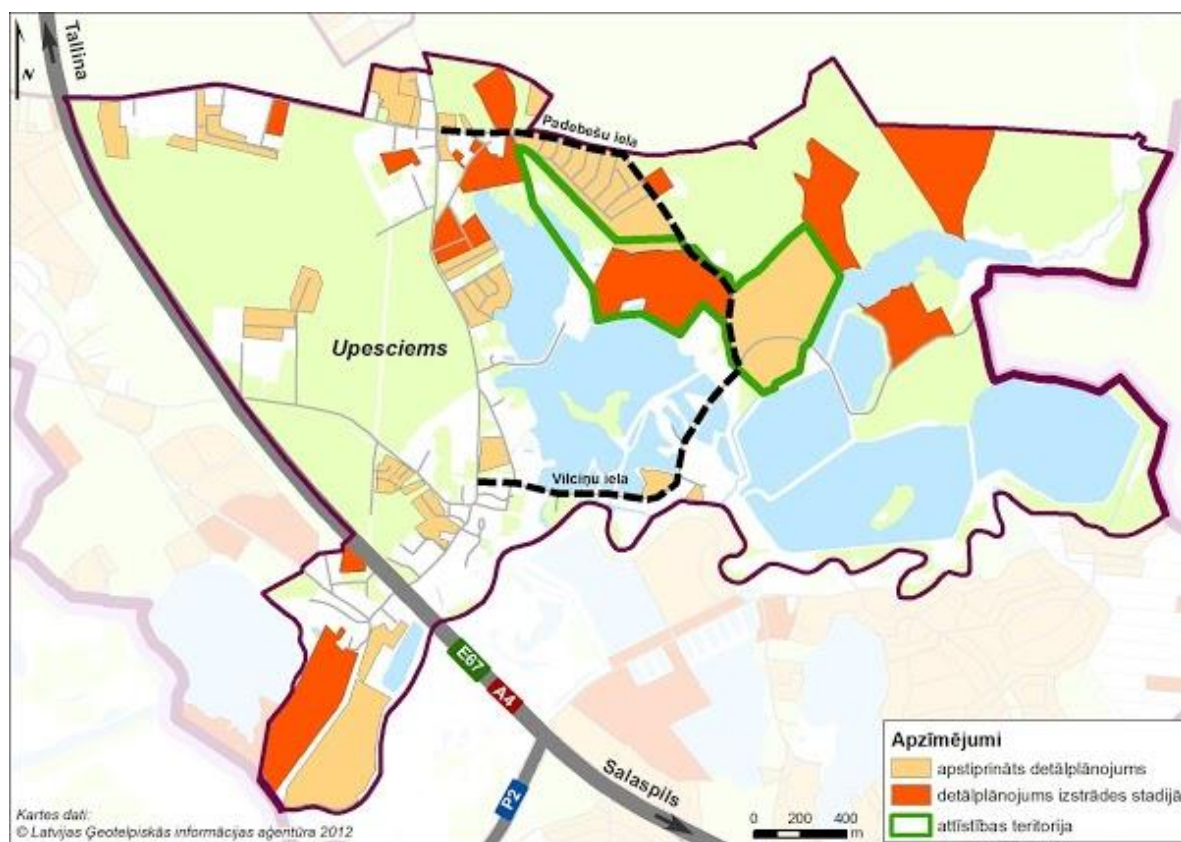
Nerealizēto detālplānojumu un izstrādes stadijā esošo detālplānojumu kopējā platība ir 670 ha. Atskaitot tos detālplānojumu, kur paredzeta publisku objektu izbūve, (aptuveni 20 ha), nerealizēto detālplānojumu (ar mērķi mājokļu būvniecība), teritorija ir 650 ha. Pieņemot, ka 1/3 no platības paredzēta publiskas infrastruktūras izbūvei, var secināt, ka novadā ir plānoti vai tiek plānoti jauni 3600 savrupmāju apbūves gabali 1200 m² platībā. Pieņemot, ka vidēji vienu mājokli apdzīvo 3,5 cilvēki, iedzīvotāju skaits pieaugtu par 12600. Tas atbilst Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģija 2008.-2030.gadam prognozei, ka 2030.gadā novadā dzīvos 12 650.

Vadoties pēc informācijas par nerealizētiem detālplānojumiem un izstrādes stadijā esošiem detālplānojumiem, var secināt, ka vislielākais mājokļu būvniecības un ar to saistītais iedzīvotāju skaita pieaugums ir sagaidāms Upesciemā, Baltezerā, Bukultos, Amatniekos, Sunīšos un Bergos. Tas jāņem vērā, prioritāri paredzot atbilstošu infrastruktūras objektu izbūvi šajos ciemos.

3.2. attēls. Detālpārplānojumu teritorijas (2013.gada beigās)

Upesciema attīstības potenciāls

3.3. attēls. Detālplānojumu teritorijas Upesciemā (2013.gada beigās)

Atbilstoši visu detālplānojumu izvērtējuma rezultātiem turpmākā attīstības plānošanas procesā vislielākā uzmanība jāpievērš Upesciema infrastruktūras kvalitātei un attīstībai. Apstiprināto detālplānojumu realizāciju, kā arī izstrādes stadijā esošo detālplānojumu realizāciju būtiski ietekmētu maģistrālo ielu Padebešu un Vilciņu ielu savienošana un to kvalitātes uzlabošana. Paredzamais ievērojamākais iedzīvotāju skaita pieaugums starp novada ciemiem izvirza par prioritāti centralizētas vides infrastruktūras nodrošinājumu un atbilstošu citu publisko objektu nodrošinājumu.

Bukultu attīstības potenciāls

Ievērojama attīstība prognozējama ciema daļā, kas atrodas starp Ādažu ielu un perspektīvā Baltezeru apvedceļa trasi. Attīstību veicinošs apstāklis ir uzsāktā centralizētu notekūdeņu savākšanas tīklu apkārt Lielajam un Mazajam Baltezeriem izbūve, bet tā kā liela daļa detālplānojumu teritoriju atrodas atstatus no ciema maģistrālās ielas (Ādažu iela), šo detālplānojumu realizācija prognozējama tikai pēc Nogāzes ielas, kurai jāatbilst maģistrālās ielas prasībām, izbūves. Ievērojamas investīcijas prasīs arī inženiertehniskās infrastruktūras izbūve. Ciema pievilcību palielinās gājējiem un velosipēdistiem draudzīgas satiksmes infrastruktūras veidošana.

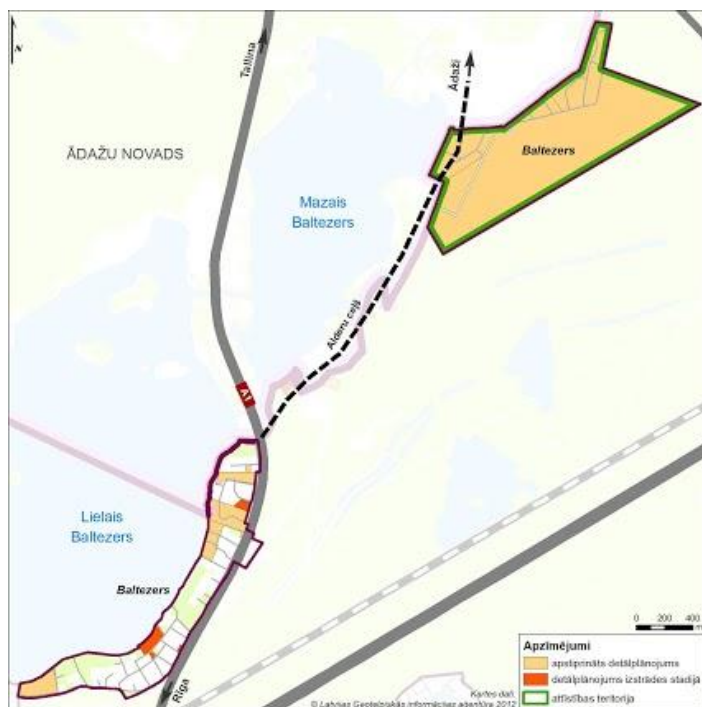
Baltezera ciema attīstības potenciāls

Baltezera ciemā iedzīvotāju skaita pieaugumu nodrošina 2012.gadā apstiprinātie detālplānojuma zemesgabaliem ar kad. Nr. 8060 003 0275 un 8060 003 0274 grozījumi kas paredz 86.3 ha apbūvi. Pavisam paredzēta 400 jaunu savrupmāju izbūve, plānota arī teritorija

publisku objektu būvniecībai. Detālplānojuma plānotais īstenošanas laiks apmēram 10 apbūves gabali gadā. Attīstība notiek Baltezersa jaunākajā daļā, kura ciema teritorijā iekļauta pēc ciemu robežu korekcijām 2009.gadā. Šī Baltezersa daļa atrodas savrup no vēsturiskā ciema un gan ģeogrāfiski, gan funkcionāli vairāk ir saistīts ar Ādažu novada infrastruktūru. Notiek centralizētas vides infrastruktūras izbūve. Vēsturiskā ciema teritorijā vērā ņemams iedzīvotāju skaita pieaugums nav prognozējams.

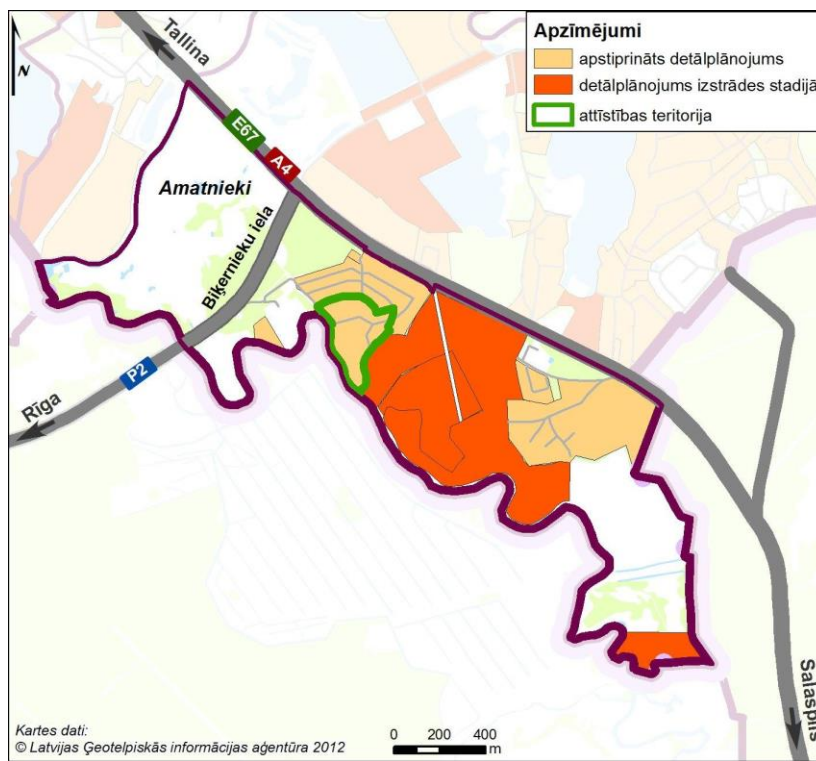
3.4.attēls. Detālplānojumu teritorijas Bukultos (2013.gada beigās)

3.5.attēls. Detālplānojumu teritorijas Baltezerā (2013.gada beigās)

Amatnieku attīstības potenciāls

Amatniekiem, kā jaunajam ciemam apdzīvotas vietas statuss piešķirts pēc pēdējās zemes reformas. Ciemam nav izveidota atbilstoša publiska infrastruktūra, tāpēc būtisks attīstību veicinošs apstāklis ir ērta satiksme ar citiem apdzīvotu vietu centriem.

3.6.attēls. Detālplānojumu teritorijas Amatniekos (2013.gada beigās)

Tā kā lielākā daļa atrodas starp Mazo Juglu un valsts galveno autoceļu A2, realizējot apstiprinātos un uzsāktos detālplānojumus, paredzamas lielas investīcijas atbilstošas satiksmes infrastruktūras izveidē. Novietnes īpatnību dēļ inženiertehniskās infrastruktūras izveide ir sarežģīta, vai arī jārisina ciema robežās. Ciems sastāv no divām ar ielu tīklu savstarpēji nesavienotām daļām, tāpēc attīstība prognozējama ciema daļai ar piebraukšanu no Bīķernieku ielas. Minētajiem kritērijiem atbilst viens apstiprinātais detālplānojums aptuveni 5ha platībā.

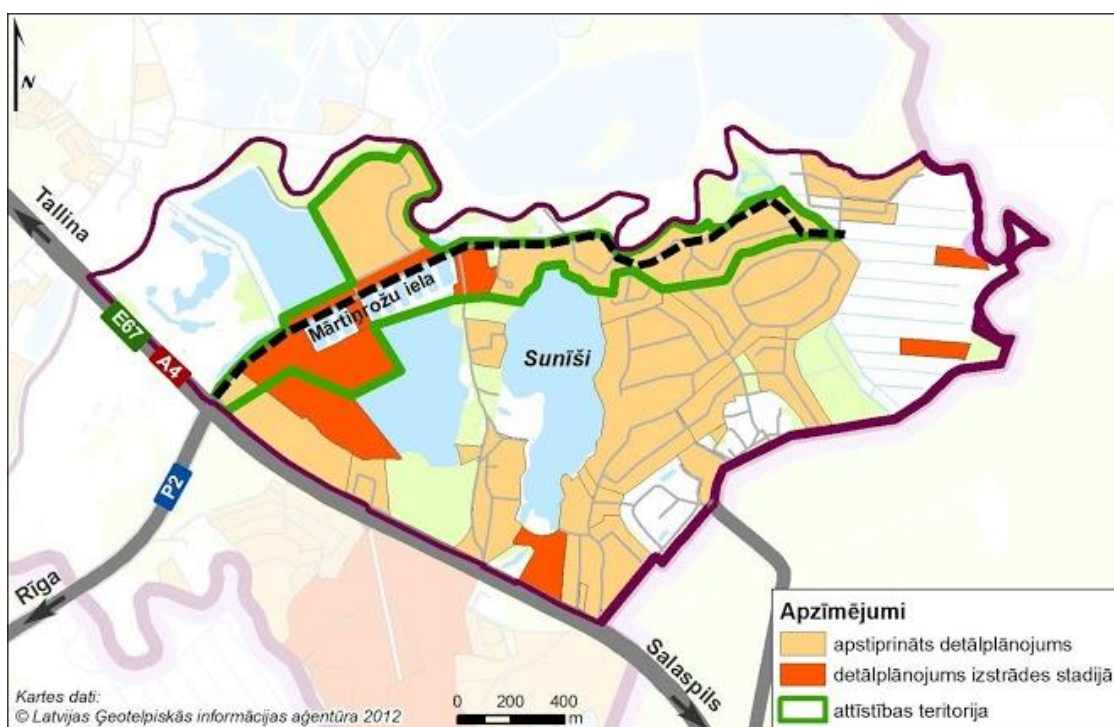
Sunīšu attīstības potenciāls

Sunīši ir "jaunais ciems", kuram apdzīvotas vietas statuss piešķirts pēc pēdējās zemes reformas. Atšķirībā no Amatniekiem, tas attīstījies strauji, ko visdrīzāk ir sekmējuši pievilcīga dabas ainava. Šobrīd ciema teritorijā var izdalīt trīs zonas ar atšķirīgu attīstības prognozi: nosacīti centrālā daļa, zivju dīķu apkaime un Kaiceles pļavas. Ciema centrālā daļa, kas veidojusies Sunīšu ezera ziemeļaustrumu un austrumu pusē kā ciema pirmsākums, ir gandrīz jau pilnībā apbūvēta.

Teritorijas, kas atrodas no Sunīšu ezera uz rietumiem un dienvidiem, attīstība prognozējama pēc kvalitatīva piebraucamā ceļa izbūves. Taču Mārtiņrožu iela, kam plānojumā ir noteikta maģistrālās ielas funkcija, šobrīd ir kopīpašums ar daudzām reālām daļām, kas ir galvenais attīstības kavēklis. Šajā ciema daļā savrupmāju būvniecībai jau ir jau ir sagatavoti 34 ha.

Savukārt trešās daļas, t.s. Kaiceles pļavu teritorijā vispirms veicama teritorijas inženiertehniskā izpēte, kā rezultātā var izrādīties, ka veicami speciāli teritorijas

sagatavošanas darbi, kas prasa ievērojamus ieguldījumus inženiertehniskās infrastruktūras izveidē, kā rezultātā teritorijas var izrādīties nerentabla.

3.7.attēls. Detālplānojumu teritorijas Sunišos (2013.gada beigās)

Sunišu ciemā nav ierīkotas centralizētas ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmas, taču ņemot vērā pēdējos gados vērojamo iedzīvotāju skaita pieaugumu Sunišu ciemā, šis jautājums prasa steidzamu risinājumu.

Berģu attīstības potenciāls

Berģi vienmēr bijuši un arī būs pieprasīta vieta mājokļa iegādei Rīgas centra ērtās sniedzamības dēļ. Taču tur nav prognozējams būtisks iedzīvotāju skaita pieaugums nav, jo ir samērā maz tādas neapbūvētas teritorijas, kur nav nepieciešami lieli ieguldījumi infrastruktūras izveidei – lielākās platības atrodas starp Līgo ielu, Garo Jūdzi, Upesciema ielu un autoceļu A2. Otra lielākā neattīstītā teritorija, kura teritorijas plānojumā noteikta kā savrupmāju apbūves teritorija, ir uz dienvidiem no Rožu prospekta, taču pirms tās apbūves jāveic meliorācijas sistēmas sakārtošana, kas prasīs papildus izdevumus. Meliorācijas sistēmas sakārtošana jāveic gan Garkalnes novada teritorijā, gan jāuzlabo grāvja caurlaidība Avotkalna ielā, kas atrodas Rīgas pilsētas teritorijā.

Atšķirībā no pārējiem novada ciemiem, Berģos ir salīdzinoši daudz apstiprināti detālplānojumi ar mērķi komercobjektu – lielveikalu, tirdzniecības centru, biroju, viesnīcas, privāta bērnudārza, doktorāta, sporta halles un citu objektu būvniecība. Ņemot vērā Rīgas tuvumu, salīdzinoši lielo iedzīvotāju skaitu ciemā un satiksmes intensitāti, ļoti nepieciešams gājēju/veloceliņš gar Berģu/Upesciema ielu, kas savienotu Garkalnes novada veloceļu un Rīgas pilsētas veloceļu. Trūkstošais veloceļa posms atrodas Rīgas teritorijā. Ciema lielākajā daļā nav nodrošināta centralizēta notekūdeņu savākšana.

3.8. attēls. Detālplānojumu teritorijas Berģos (2013.gada beigās)

Makstenieku, Sužu, Skuķīšu attīstības potenciāls

Vadoties pēc informācijas par detālplānojumiem, attīstība paredzama arī bijušo dārzkopības sabiedrību teritorijās, kurām pēc pēdējās zemes reformas ir piešķirts apdzīvotas vietas statuss. Gan Maksteniekos gan Sužos ir pa vienam apstiprinātam detālplānojumam. Maksteniekos 2006.gadā apstiprināts detālplānojums teritorijai 40,4 ha platībā un taču realizācija nevienā nav uzsākta. Taču ievērojama īpašumu attīstība, kas ietekmēs iedzīvotāju skaita pieaugumu šajos ciemos nav prognozējama, jo detālplānojumu īstenošana prasa lielus ieguldījumus infrastruktūras izveidē. Būtisks faktors ir šo ciemu neērtā sasniedzamība no citiem apdzīvotuma centriem un Rīgas pilsētas. Bez tam Sužos ir vairāki lieli detālplānojumi, kas jau ilgstoši ir izstrādes stadijā. Šo teritoriju attīstībā paredzami lieli ieguldījumi infrastruktūras izveidē, īpaši meliorācijas sistēmas sakārtošana, kas ir problēmjautājums visam ciemam. Visā ciemā jāveic meliorācijas sistēmas sakārtošana un plūdu novēršanas pasākumi, tikai pēc tam pieļaujama jaunu teritoriju apbūve.

Savukārt Skuķīšos 2010.gadā apstiprināts detālplānojums teritorijai 18,4 ha platībā, bet tā realizācija nav uzsākta. Detālplānojuma teritorija atrodas ainaviski skaistā vietā pie Skuķīšu ūdenskrātuves un samērā tuvu autoceļam P3, kas var veicināt atsevišķu jauno zemesgabalu apbūvi.

Garkalnes ciema teritorijas attīstības potenciāls

Garkalnes ciemā, kurš vēsturiski ir lielākais centrs novadā gan iedzīvotāju skaita ziņā, gan plašāko publisko pakalpojumu pieejamības ziņā, taču dzīvojamai apbūvei paredzēto teritoriju attīstība prasīs lielus ieguldījumus publiskās infrastruktūras izveidē.

Kā attīstību bremsējošs faktors ir centralizētas ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmas trūkums, izjaukta vienota meliorācijas sistēma. Minēto iemeslu dēļ dzīvojamās apbūves teritoriju attīstīšana un būtisks iedzīvotāju skaita pieaugums pagaidām nav prognozējams.

Priedkalnes, Langstinu, Priežleju attīstības potenciāls

Iedzīvotāju skaita pieaugums minētajos ciemos nav sagaidāms, jo Priedkalnē un Langstiņos praktiski nav brīvu apbūves zemju.

Ciēmā Priežlejas attīstība ir neievērojama dēļ necīgās ciema platības. Prognozējama aptuveni 2 ha lielas teritorijas attīstība, ar ko ciema apbūves iespējas būs izsmeltas. Arī vadoties pēc informācijas par detālplānojumiem, iedzīvotāju skaita pieaugums pašreizējās ciemu robežās nav sagaidāms.

4. Garkalnes novada teritorijas plānojuma risinājumi

4.1. Teritorijas ilgtermiņa attīstības plānošanas koncepcija

Garkalnes novada teritorijas plānojums 2013.-2024.gadam ir izstrādāts ar mērķi nodrošināt novada ilgtspējīgu attīstību, vienlaikus saglabājot unikālās dabas vērtības. Teritorijas plānojums ir attīstības plānošanas instruments, kas veido novada turpmākās attīstības ietvaru un definē teritorijas izmantošanas nosacījumus.

Bez *Teritorijas attīstības plānošanas likumā* noteiktajiem principiem, teritorijas plānojuma izstrādē ir ievēroti arī vēl šādi principi:

- Plānojumu pēctecība, kas nozīmē, ka novada teritorijas plānojumā pamatā tiek saglabāti un pārmantoti iepriekšējā Teritorijas plānojuma 2009.-2021.gadam risinājumi, ciktāl nav mainījies to pamatojums un atbilstība nākotnes iecerēm.
- Tiesiskā palāvība, kas nozīmē, ka ikviena iepriekš likumīgi uzsāktā darbība un teritorijas izmantošana var tikt turpināta arī pēc jaunā teritorijas plānojuma stāšanās spēkā, ciktāl tas nav pretrunā ar normatīvo aktu prasībām. Mainot zonējuma apzīmējumus, ievērots, lai jaunajā plānojumā būtu saglabāti iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktie atļautie teritorijas izmantošanas veidi.
- Elastīgums un detalizācijas iespējas, kas nozīmē, ka doti daudz vispārīgāki un elastīgāki teritoriju izmantošanas nosacījumi, paredzot iespēju ar lokālplānojumu vai detālplānojumu izstrādāt konkrētām teritorijām detalizētākus risinājumus un nosacījumus.

Izstrādāt jaunu Garkalnes novada teritorijas plānojumu noteica nepieciešamība izveidot labi uztveramus Teritorijas izmantošanas un Apbūves noteikumus, izstrādāt tādus zonējuma apzīmējumus, kas atbilstu valstī ieviešamajiem standartiem.

Ne mazāk svarīgs aspekts ir elastīgāku un daudzveidīgāku attīstības iespēju radīšana, uz ko vērsti arī jaunie attīstības plānošanas normatīvie akti. Tas nozīmē, ka vairs nav nepieciešams izstrādāt visa novada teritorijas plānojumu ļoti augstā detalizācijas pakāpē, šādam mērķim paredzot iespēju izstrādāt lokālplānojumus vai detālplānojumus. Tas dod iespēju elastīgāk plānot attīstību, tai pat laikā ļauj izvirzīt tādus nosacījumus un prasības, kas atbilst konkrētajai teritorijai un situācijai.

Ievērojot pēctecības principu, jaunā Garkalnes novada teritorijas plānojuma risinājumiem par pamatu ir ņemtas iepriekšējā teritorijas plānojuma pamatnostādnes, taču ir pārskatīta atsevišķu risinājumu pamatotība un to atbilstība attīstības prognozēm un reālajai situācijai. Teritorijas plānojuma risinājumi balstīti uz nostādni, ka nepieciešams maksimāli saglabāt esošo telpisko struktūru – apdzīvotās vietas, ceļu tīklu un dabas teritorijas to pašreizējā attiecībā.

Teritorijas plānojuma risinājumu pamatā ir *Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijā 2008-2030.gadam* izvirzītais vispārīgais mērķis: novada iedzīvotāju labklājība - veselīga, labvēlīga un droša vide dzīvošanai un sociāli un telpiski līdzsvarota attīstība, kas virzīta uz daudzveidīgu, kultūrā un zināšanām balstītu konkurētspējīgu saimniecisko darbību.

Novada teritorijas attīstībai izvirzītie galvenie mērķi:

1. Līdzsvarota un pievilcīga dzīves telpa;
2. Spēcīga kopiena un ieinteresēta, aktīva iedzīvotāju līdzdalība;
3. Aktīva un daudzveidīga saimnieciskā darbība un darba vietas;
4. Ērta sasniedzamība un pievilcīga uzturēšanās novadā, piepilsētas pakalpojumu mezglu attīstība (transporta, apmešanās, informācija);
5. Kvalitatīva un efektīva infrastruktūra;
6. Attīstīta atpūtas infrastruktūra.

4.2. Apdzīvojuma attīstība

Kopumā tiek saglabāti galvenie apdzīvojuma telpiskās struktūras attīstības virzieni, kas noteikti arī iepriekšējā Teritorijas plānojumā 2009.-2021.gadam:

- Attīstīt novada apdzīvojumu kā Pierīgas policentrisku struktūru.
- Veidot apdzīvojuma attīstības politiku, ņemot vērā arī Rīgas pilsētas intereses un attīstību.
- Racionāli izmantot priekšrocības, ko dod Rīgas pilsētas tuvums, tās ātrā sasniedzamība, sociālekonomiskās vides dinamiskums un augstais pieprasījums pēc mājokļiem, vienlaikus saglabājot ainavas, dabas teritorijas, pieeju ūdeņiem.
- Integrēt apdzīvotās vietas kopējā funkcionālā tīklā, kas balstīts uz attīstības centriem, un to savstarpēju sadarbību un papildinātību.
- Maksimāli efektīvi izmantot teritoriju un resursus, veicināt esošo ciemu attīstību un dzīvotspēju, nodrošināt tur kvalitatīvus mājokļus, pakalpojumus un ekonomiskās aktivitātes.
- Ierobežot nepārtrauktas lineāras apbūves veidošanu gar maģistrālajiem autoceļiem, kā arī ciemu saplūšanu, neveidot jaunas izkļiedētas dzīvojamās apbūves teritorijas ārpus ciemiem.
- Nodrošināt ciemu teritorijās pietiekošas dabas un rekreācijas teritorijas ar pieeju ūdeņiem, kā arī publiskās ārtelpas pieejamību.

Garkalnes novada Attīstības stratēģijā ir ieteikts veidot novada apdzīvojuma perspektīvo struktūru, izmantojot trīs lielākos ciemus – Garkalni, Upescienu, Baltezeru kā telpiskā karkasa galvenos elementus un galveno automaģistrāļu virzienus, kā komunikāciju koridorus.

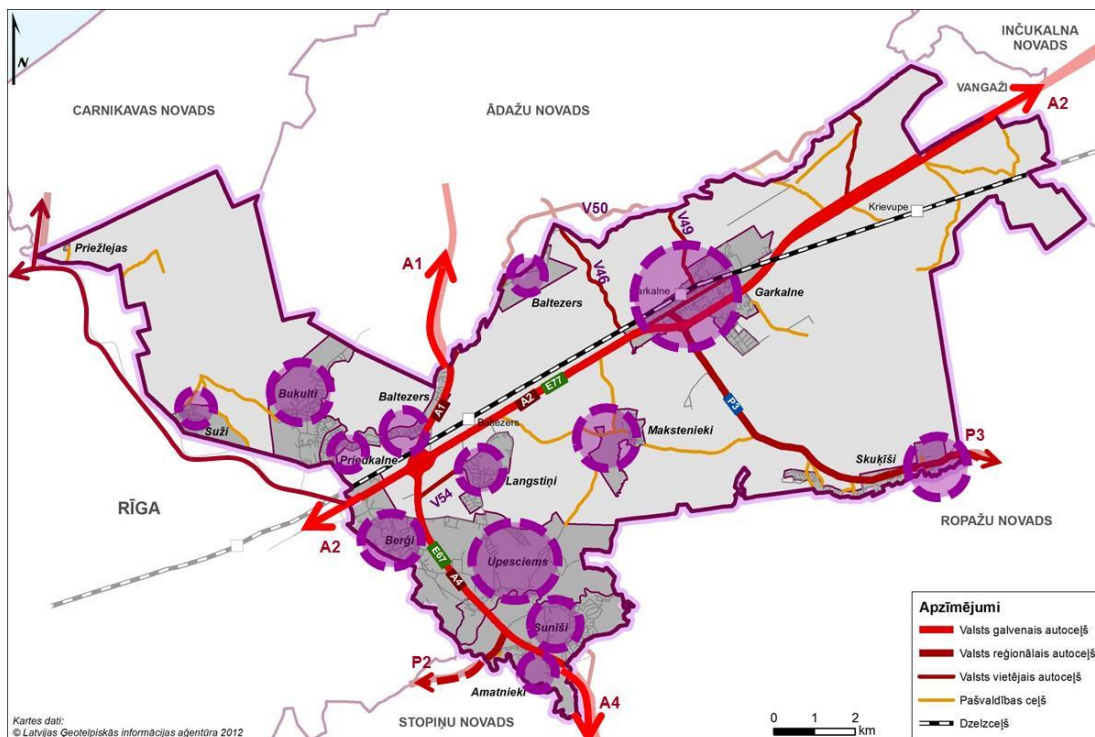
Analizējot šo ciemu potenciālu, ir secināms, ka vienīgi Garkalnē tas ir pietiekams novada centra funkciju pildīšanai. To nosaka gan Garkalnes izdevīgais izvietojums un ērtā sasniedzamība, gan vēsturiski izveidojusies kompaktā un skaidrā telpiskā struktūra ar izteiktu centrālo daļu. Garkalnē koncentrētas arī lielāka daļa no novada publiskajām iestādēm, tur ir vislabākās iespējas attīstīt pakalpojumus un darba vietas. Arī Attīstības stratēģijā ieteikts izmantot Garkalnes ciema centrveidojošo potenciālu, ievērojot pēctecības principu un racionālu resursu izmantošanu.

Upesciema turpmākās attīstības iespējas nosaka gan tā izvietojums pie autoceļa A4, gan tiešā funkcionālā saistība ar Langstiņiem (Elenburgas iela), gan tas apstāklis, ka Upesciems robežojas ar Amatniekiem un Sunīšiem, veidojot nepārtrauktu apdzīvojuma konglomerātu. Atšķirībā no šiem ciemiem, ko veido gandrīz tikai savrupmāju apbūve, Upesciemā ir izveidojies centrs kur atrodas skola, doktorāts, dienas centrs, bērnudārzs, bibliotēka. Upesciemā ir arī brīvas neapbūvētas teritorijas un daudzveidīgas attīstības iespējas.

Izvērtējot Baltezersa ciema attīstības iespējas, secināms, ka tās ir ļoti ierobežotas. Ciema teritorija ir iespiesta šaurā joslā starp autoceļu A1 (ViaBaltica) un Lielo Baltezeru. Otrpus autoceļam ir Baltezersa ūdensgūtnes stingra režīma aizsargjosla, bet dienvidu virzienā ciems robežojas ar Priedkalni. Baltezersa ciema apbūvi veido galvenokārt tikai savrupmājas, bet tur esošās publiskas iestādes viesnīcas „Baltvilla” un rehabilitācijas centra pakalpojumi orientēti uz klientiem no ārpuses. Savukārt tas Baltezersa ciema fragments, kas atrodas pie Mazā Baltezersa, nav telpiski un funkcionāli saistīts ne ar Baltezersa ciemu, ne pārējo novada teritoriju. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Baltezersa ciems nav uzskatāms par potenciālu novada nozīmes attīstības centru, jo tur nav brīvas teritorijas ne pakalpojumu, ne darba vietu izvietojšanai.

Savukārt labi priekšnoteikumi, lai ciems veidotos par attīstības centru ir Bukultos. To nosaka ciema izvietojums un tā telpiskā struktūra ar skaidri iezīmētu centrālo daļu un brīvām teritorijām gan apbūvei, gan rekreācijai. Pēc Baltezersa apvedceļa izbūves Bukultu sasniedzamība ievērojami uzlabosies, kas ir būtisks attīstību veicinošs faktors.

Īpatnējs ir Berģu ciema statuss. Praktiski Garkalnes novada Berģu ciems veido vienotu veselumu ar Rīgas pilsētas Berģiem – ir kopīgs ielu tīkls, infrastruktūra, sabiedriskais transports un nozīmīgas rekreācijas teritorijas, ko izmanto gan pilsētas, gan novada iedzīvotāji. Tādējādi Berģu ciema attīstība cieši saistīta ar Rīgas pilsētu. Patreiz nelōģisks ir ciemu administratīvo robežu izkārtojums, teritorijas daļu ap Mašēnu ezeru iekļaujot Upesciemā, ar ko tam nav funkcionālas saites, jo tas atrodas valsts galvenā autoceļa pretējā pusē. Teritorijas plānojuma grozījumos paredzēts šo Upesciema daļu iekļaut Berģu ciemā.

4.1.attēls. Garkalnes novada perspektīvā apdzīvojuma struktūra.

Pārējiem ciemiem – Maksteniekiem, Sužiem un Skuķīšiem nav tādu priekšnoteikumu, lai tie veidotos par attīstības centriem. To potenciāls ir pārāk mazs, un izvietojums neizdevīgs.

4.3. Publiskās infrastruktūras attīstība

Tabulā 4.1. parādīta Garkalnes novada Attīstības stratēģijā 2008.-2030.gadam dotā prognoze par sagaidāmo iedzīvotāju skaitu ciemos 2020.gadā salīdzinājumā ar pašreizējo iedzīvotāju skaitu un iespējamais funkciju sadalījums.

Ciems	Pašreizējais iedz. skaits *	Prognozētais iedz. skaits 2020.g.	Funkcijas
Garkalne	1802	3000	Iedzīvotāju izmitināšana, sociālie, izglītības, medicīnas un komercpakalpojumi, darba vietas
Upesciems	1166	2000	Iedzīvotāju izmitināšana, sociālie, izglītības, medicīnas un komercpakalpojumi
Bukulti	675	1000	Iedzīvotāju izmitināšana, sociālie, komercpakalpojumi, darba vietas
Berģi	1035	2000	Iedzīvotāju izmitināšana, komercpakalpojumi, darba vietas
Baltezers	482	500	Iedzīvotāju izmitināšana, medicīnas un komercpakalpojumi,
Priedkalne	271	500	Iedzīvotāju izmitināšana
Sunīši	545	800	Iedzīvotāju izmitināšana, komercpakalpojumi
Langstiņi	700	1200	Iedzīvotāju izmitināšana, komercpakalpojumi
Amatnieki	187	500	Iedzīvotāju izmitināšana
Makstenieki	95	300	Iedzīvotāju izmitināšana
Skuķīši	169	400	Iedzīvotāju izmitināšana
Suži	266	400	Iedzīvotāju izmitināšana, komercpakalpojumi
Priežlejas	43	50	Iedzīvotāju izmitināšana

*avots: pašvaldības 2012.g. dati

4.3.1.Sociālā infrastruktūra

Sociālā infrastruktūra ietver gan sociālos pakalpojumus – pārvaldes, izglītības, kultūras un veselības aprūpes iestādes, gan dažādus komercpakalpojumus. Tālāk raksturota pašreizējā situācija un doti ieteikumi sociālo pakalpojumu attīstībai. Savukārt komercpakalpojumi ietver tirdzniecības uzņēmumus – dažādu preču veikalus, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumus, naktsmītnes un tūrisma pakalpojumus, kā arī dažādus sadzīves pakalpojumus. To attīstību nosaka pieprasījums, ko nav iespējams iepriekš izplānot, tādēļ teritorijas plānojumā galvenajās funkcionālajās zonās tāda iespēja ir paredzēta.

Pārvaldes iestādes

Pašvaldības dome, kā administratīvu pakalpojumu sniegšanas vieta, jau vēsturiski ir atradusies ārpus novada teritorijas - Rīgas pilsētas Berģos. Iepriekšējā teritorijas plānojumā šo situāciju bija paredzēts saglabāt, uzskatot to par Garkalnes novada īpatnību. Arī jaunajā teritorijas plānojumā šī nostādne nav mainīta, jo šāds administratīvo pakalpojumu izvietojums ir vienlīdz ērti pieejams no citiem attīstības centriem.

Izglītības iestādes

Novadā darbojas divas skolas, kas nodrošina pirmsskolas, pamatskolas, vidusskolas un profesionālās ievirzes izglītības pieejamību. 2013./2014. mācību gadā Garkalnes Mākslas un vispārizglītojošā vidusskolā mācījās 222 skolēni, pārsvarā no Garkalnes novada. Skola atrodas Garkalnē un ir ērti sasniedzama.

Upesciemā atrodas Berģu Mūzikas un mākslas pamatskola. Tā izveidota, apvienojot bijušo Berģu pamatskolu, kas bija Garkalnes – Berģu pamatskolas struktūrvienība, un Berģu Mūzikas un mākslas skolu. Tur tiek realizēta gan pamatizglītības, gan profesionālās ievirzes programma. Ir ielānota Berģu Mūzikas un mākslas pamatskolas paplašināšana.

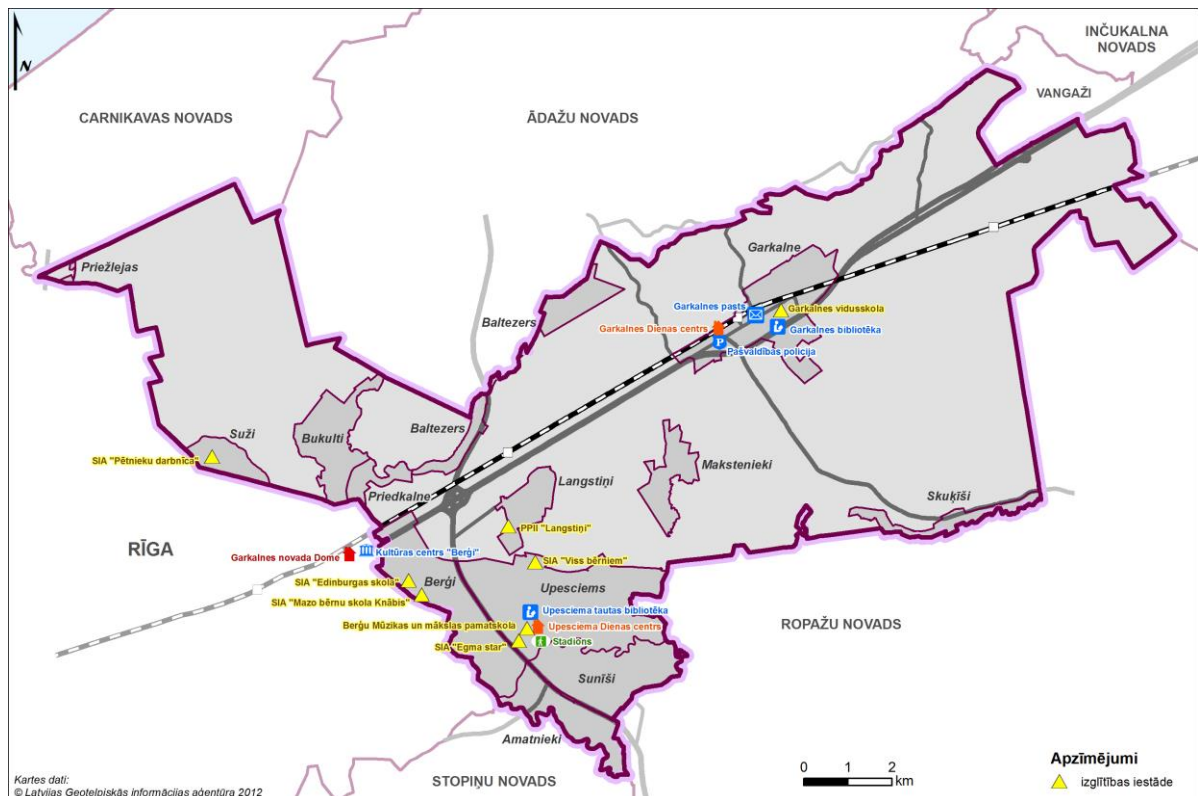
Baltezerā darbojas skola, kas paredzēta bērniem, kas ārstējas rehabilitācijas slimnīcā „Baltezers”. Kopuma novada labā sasniedzamība dod iespēju iegūt izglītību arī kaimiņu pašvaldībās – galvenokārt Rīgā un Ādažos.

Novadā ir astoņas pirmskolas izglītības iestādes (bērnodārzi) un bērnu pieskatīšanas centri. Pašvaldības pirmskolas izglītības iestādes atrodas Garkalnē un Upesciemā, savukārt privātās iestādes, ar kurām pašvaldībai noslēgts līgums, atrodas Langstiņos (1), Upesciemā (2), Sužos (1) un Berģos (3). Vēl būtu nepieciešams bērnodārzs arī Bukultos.

Kultūras iestādes

Novada nozīmīgākās kultūras dzīves aktivitātes notiek Berģu kultūras namā (centrā), kas atrodas novada Domes ēkā Rīgas pilsētas teritorijā pie autoceļa A2 (Rīga-Veclaicene), taču ir ērti sasniedzama no visām novada apdzīvotajām vietām. Kultūras centrā ir divas zāles (atbilstoši ar 250 un 70 sēdvietām). Lielajā zālē tiek rīkotas konferences, kā arī svinīgi un izklaides pasākumi. Mazā zāle ir piemērota komercpasākumiem, interešu klubu pasākumiem, to izmanto arī laulību reģistrācijas ceremonijām. Lokāla rakstura pasākumiem tiek izmantotas skolu zāles Garkalnes vidusskolā un Berģu Mūzikas un mākslas pamatskolā.

Novadā darbojas arī 2 bibliotēkas – Garkalnē un Upesciemā. Abās bibliotēkās ir pieejami datori, bezmaksas interneta pieejas punkti, kā arī bezvadu interneta izmantošanas iespējas bibliotēkas telpās. Bibliotēkās tiek piedāvāta brīva pieeja lasītavas fondam, t.sk. jaunākajai periodikai, literatūras izsniegšana uz mājām u.c. pakalpojumi.

4.2.attēls. Garkalnes novada sociālo pakalpojumu izvietojums

Veselības aprūpes iestādes

Novadā ir 3 doktorāti, katrā no tiem ir pieejams ģimenes ārsts. Pašvaldība atbalsta medicīnas iestāžu darbību, piešķirot atlaides telpu īrei un komunālajiem maksājumiem un nodrošina transportu.

Garkalnes doktorāts atrodas Garkalnes ciema centrā, pašvaldībai piederošā ēkā. Garkalnē atrodas arī Rīgas ātrās palīdzības stacijas punkts. Garkalnē ir arī aptieka. Bergu doktorāts atrodas Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā pie autoceļa A2, tajā pat ēkā, kur izvietota pašvaldības dome un Bergu kultūras nams. Upesciema centrā atrodas Upesciema doktorāts. Baltezerā darbojas veselības centrs "Baltezers", kur pieejamas ārstu konsultācijas, diagnostika, kā arī ārstnieciskas un ķermeņa kopšanas procedūras. Kopumā veselības aprūpes iestāžu skaits ir pietiekams un nepieciešamības gadījumā visur ir iespējas izvietot ārstu privātprakses.

Sociālās aprūpes iestādes

Novadā ir izveidoti divi dienas centri – Garkalnē un Upesciemā. Tās ir pašvaldības izveidotas un no pašvaldības budžeta finansētas struktūrvienības. Dienas centri sniedz praktisku atbalstu iedzīvotājiem, piedāvājot iespēju saņemt higiēnas pakalpojumus – dušas, veļas mazgāšanu, pirti. Ne mazāk svarīga ir iespēja pavadīt brīvo laiku interešu grupās, izmantot datorus un internetu, iepazīties ar preses izdevumiem. Dienas centrus vienlīdz aktīvi izmanto gan jaunieši, gan vecāka gadagājuma cilvēki, jo tur tiek organizēti dažādi izglītojošie, tematiskie un atpūtas pasākumi, dota iespēja skolas vecuma bērniem gan mierīgā atmosfērā izpildīt mājas darbus, gan interesanti un radoši pavadīt brīvo laiku. Citi ciemu iedzīvotāju iespējas izmantot šos pakalpojumus ierobežo publiskās satiksmes trūkums starp ciemiem. Nākotnē būtu apsverama iespēja veidot daudzfunkcionālu dienas centru arī Bukultos.

Sabiedriskās drošības iestādes

Garkalnes novada Pašvaldības policija (GNPP), kas izveidota 2011. gadā, nodrošina sabiedrisko kārtību un drošību Garkalnes novada administratīvajā teritorijā, kontrolē Garkalnes novada saistošo noteikumu un citu likuma normu ievērošanu, kā arī aizsargā personu brīvību, dzīvību un īpašumus, garantē personu sabiedrisko drošību. Savukārt tuvākais ugunsdzēsības un glābšanas dienesta postenis atrodas Ādažos.

Komunālie pakalpojumi

Pašvaldības SIA „Garkalnes Komunālserviss” nodrošina novada iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, tai skaitā ūdensapgādi, kanalizācijas notekūdeņu savākšanu, apkuri, sadzīves atkritumu savākšanu, kā arī transporta un cita veida pakalpojumus. Garkalnes novada iedzīvotājiem ir iespēja bez maksas nodot arī lielgabariņa sadzīves tehniku un mājstaiņniecības priekšmetus.

Sports un brīvā laika pavadīšanas iespējas

Garkalnes novadā ir ļoti aktīva sporta dzīve, darbojas dažādi sporta klubi - Sporta klubs "Upesciems", Futbola skola "Garkalne", Regbija klubs "Livonia/Garkalne", MTB komanda "Garkalne", SK "Garkalnes tenisa skola", Garkalnes autotrase, v/c Baltezers sporta centrs. Sporta pasākumiem tiek izmantotas Garkalnes un Bergu skolu zāles, Garkalnes vidusskolas mazais stadions un Upesciema lielais stadions, kas rekonstruēts un papildināts ar laukumiem dažādām sporta spēlēm. Upesciemā atrodas viens no Latvijā labākajiem regbija laukumiem. Garkalnē izveidots tenisa korti, kur iedzīvotāji var apgūt šī sporta veida prasmes, ir izveidots mini futbola laukums. Teritorijas plānojumā publiskai lietošanai pieejamas atpūtas teritorijas izdalītas Garkalnē, Langstiņos, Bukultos.

Novadā ir izbūvēts veloceļiņš un tā maršrutu paredzēts pagarināt. Taču nepietiekošs ir labiekārtotu peldvietu un atpūtas vietu skaits pie ūdeņiem, it sevišķi pie Baltezersa Bukultos un Baltezerā, kā arī Upesciemā un Sunīšos. Savukārt skaistā mežainā apkārtnē ir piemērota slēpošanas trašu iekārtošanai. Ziemas periodā Upesciemā darbojas bezmaksas slidotava. Garkalnes novadā iecienīts ir arī jāšanas sports, ir vairākas zirgaudzētavas un hipodroms.

Tirdzniecības uzņēmumi

Ņemot vērā Rīgas pilsētas tuvumu un labo sasniedzamību, Garkalnes novadā pakalpojumi nav visai attīstīti un tie vairāk orientēti uz ārpakalpojumu sniegšanu.

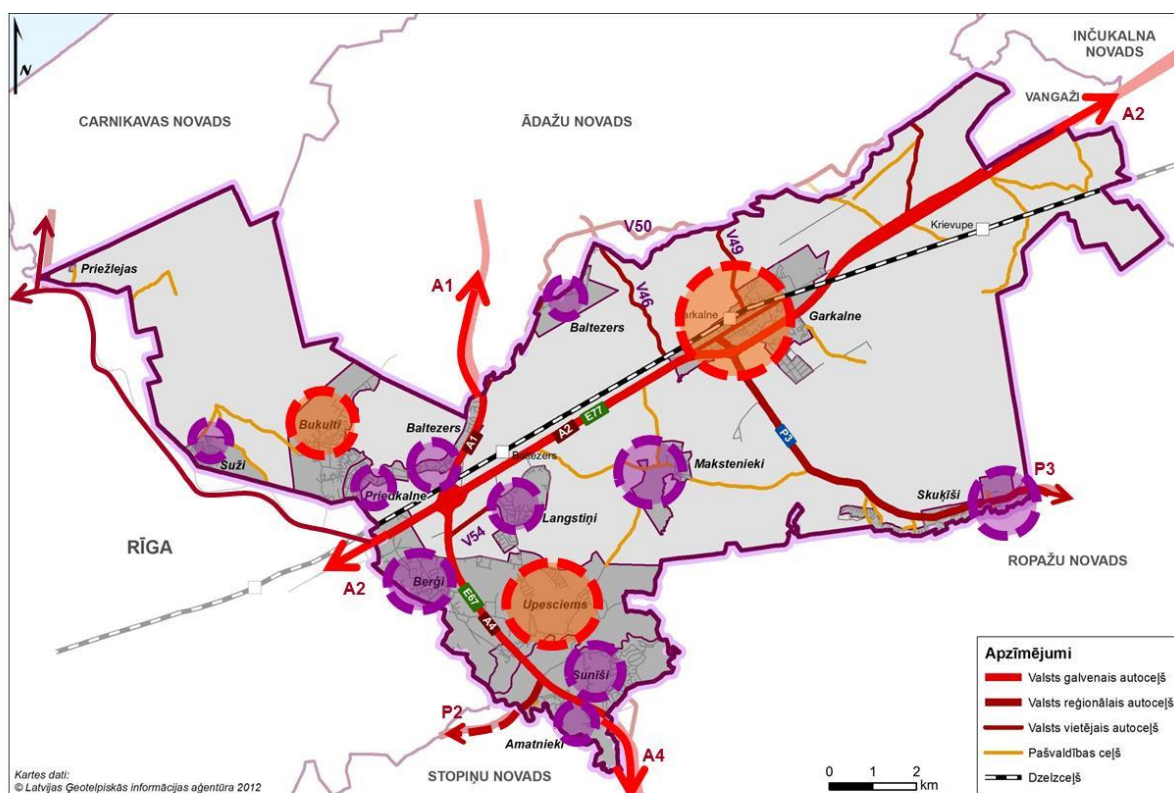
Vismaz viens neliels veikals pastāvīgi darbojas Garkalnē, Upesciemā, Bukultos, Baltezerā, Langstiņos. Pārējos ciemos šādu veidu pakalpojumu nav.

Kā nozīmīgākais tirdzniecības centrs ir lielveikals „Depo” ar plašu rūpniecības preču piedāvājumu mājai, dārzam, remontam un būvniecībai. Tas atrodas Berģu ciema teritorijā pie autoceļa A2 Rīga-Veclaicene, taču no Berģu dzīvojamās apbūves kvartāliem tam nav ērta piekļuve un tas orientēts uz garāmbraucēju apkalpošanu. Berģu iedzīvotāji izmanto arī veikalus, kas atrodas Rīgas pilsētas teritorijā. Turpmāk būtu nepieciešams atbalstīt pirmās nepieciešamības pārtikas preču veikalu pieejamību iedzīvotāju dzīves vietas tuvumā.

Sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi

Tūrisma attīstībai būtisks faktors ir sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumu pieejamība.

Nozīmīgākās ēdināšanas iestādes izvietotas pie maģistrālajiem autoceļiem – A1 (Via Baltica), A2 (Rīga-Veclaicene), A4 (Rīgas apvedceļa), un tie orientēti tūristu un garāmbraucēju apkalpošanu. Novada iedzīvotājiem ērtāk pieejama ir kafejnīca Bukultos, kafejnīca Berģos domes ēkā, un kafejnīca Priedkalnē.

4.3.attēls. Garkalnes novada perspektīvie pakalpojumu centri

Naktsmītnes un tūrisma pakalpojumi

Baltezerā atrodas SPA viesnīca „Baltvilla” ar 37 numuriem. Viesnīcu izmanto arī rehabilitācijas centra klientu izmitināšanai. Sunīšos ir viesu nams “Ezerkrasti” ar labiekārtotu pludmali. Berģu ciemā atrodas trīs viesu mājas: „Valdmeistars” Upesciema ielā, “Grandi” Saulgriežu ielā un “Arara” Robežu ielā. Skuķīšos ir viesu nams “Upesrūķi”, savukārt Upesciemā atrodas makšķernieku iecienīts kempings „Alberta dīķi”.

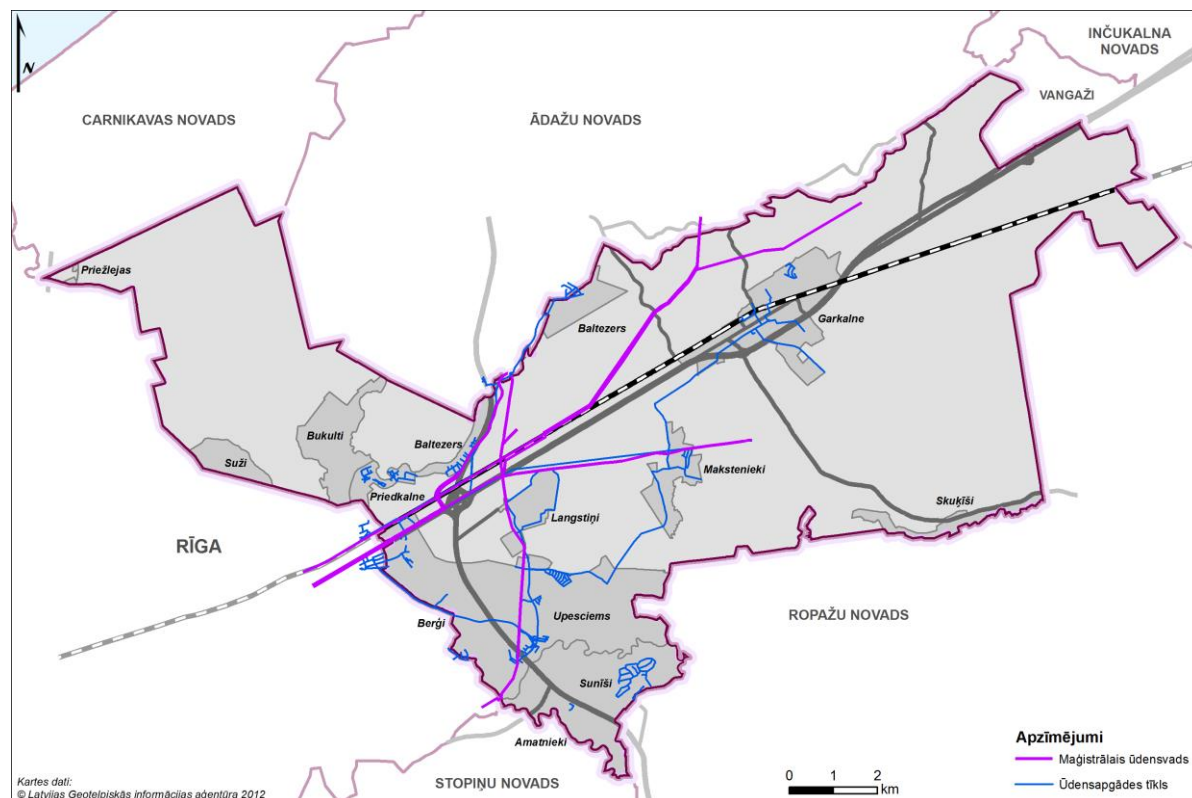
Sadzīves pakalpojumi

Garkalnes novadā sadzīves pakalpojumi ir vāji attīstīti, ko lielā mērā nosaka augstas kvalitātes pakalpojumu pieejamība Rīgas pilsētā. Frizētavas ir Garkalnes ciemā un SIA „BaltAliance” rehabilitācijas centra telpās. Konditorejas un kulinārijas izstrādājumus var pasūtīt Garkalnē un kafejnīcā novada domes ēkā. Kafejnīcas ir arī Bukultos, Baltezerā. Berģos pieejami autoservisa pakalpojumi.

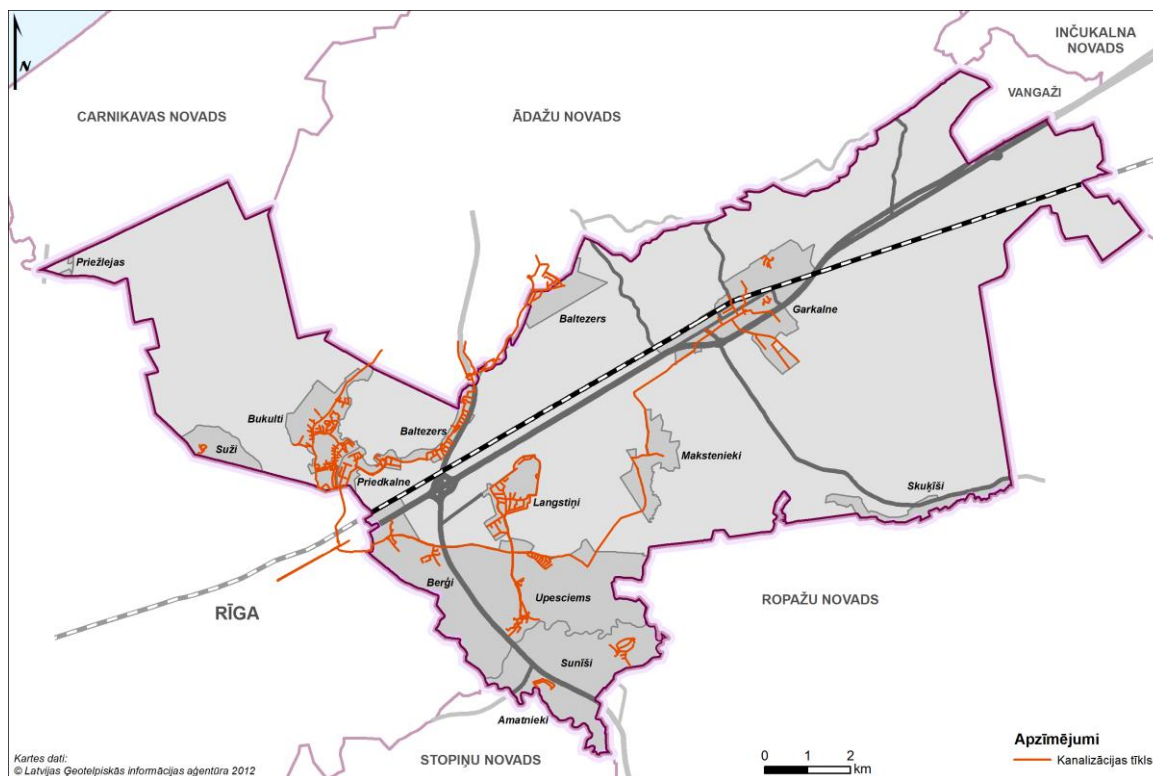
4.3.2. Tehniskā infrastruktūra

Ūdenssaimniecība

Garkalnes novadam ir izstrādāts ūdenssaimniecības attīstības plāns līdz 2023. gadam, kas aptver visas novada apdzīvotās vietas un paredz pieslēgt centralizētai ūdensapgādes sistēmai 80% no visām novada mājsaimniecībām. Ilgtermiņā plānots novērst visus iespējamus piesārņojuma riskus no lokāla rakstura notekūdeņu iekārtām, kurām ir tieša attīrīto notekūdeņu izplūde atklātās ūdens tilpnēs. Paredzēts, ka Upesciema un Baltezera dzīvojamo areālu teritorijās ūdensapgādes un notekūdeņu kanalizācijas sistēmas tiks pievienotas Rīgas pilsētas tīkliem.

4.4.attēls. Ūdensapgādes shēma

4.5.attēls. Kanalizācijas shēma

Pašlaik notiek Eiropas Savienības Kohēzijas Fonda un ERAF līdzfinansēto ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstības projektu realizācija Baltezerā un Upesciemā.

Ir plānots izbūvēt vienotas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ap Lielo un Mazo Baltezeru Garkalnes un Ādažu novados. Paredzēts savienot vienā sistēmā un pieslēgt SIA „Rīgas ūdens” maģistrālajiem tīkliem Berģos, Rožu prospektā Baltezera, Priekalnes un Bukultu ciema un Ādažu novadā esošo ciemu tīklus. 1.etapā paredzēta centralizētas kanalizācijas sistēmas izbūve Bukultos un Priekalnē ar pieslēgumu Rīgas pilsētas maģistrālajam kanalizācijas vadam. Šī projekta īstenošana ir jau uzsākta. 2014.gada beigās kanalizācijas tīkli izbūvēti Priekalnē.

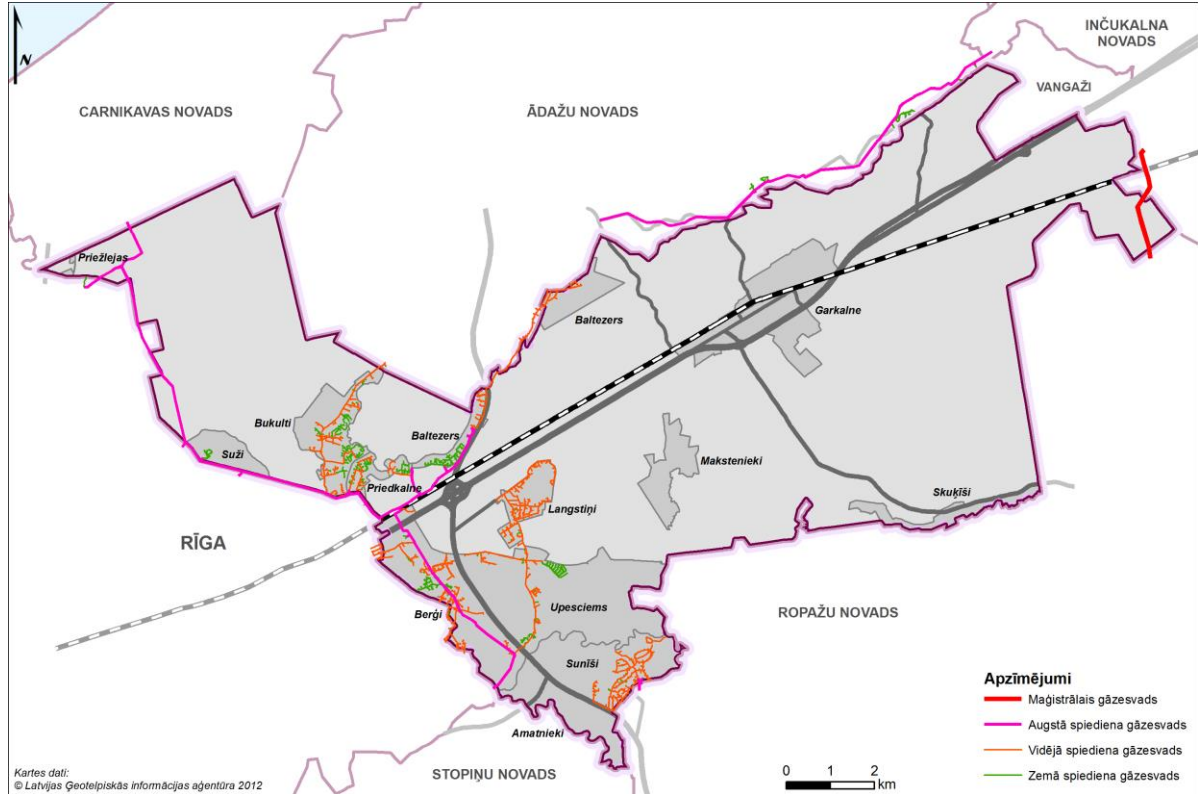
Ir panākta vienošanās ar Rīgas pilsētu par notekūdeņu pieņemšanu no Upesciema un Langstiņiem, pieslēdzot Rīgas pilsētas kanalizācijas tīkliem notekūdeņus no Upesciema kanalizācijas attīrīšanas iekārtām. Ir jau izstrādāts un akceptēts tehniskais projekts „Kanalizācijas spiedvada projekta izstrādāšana Elenburgas iela, Rožu prospektā un Garajā Jūdzē, Upesciemā, Garkalnes novadā”, kas paredz sadzīves kanalizācijas notekūdeņus no ciematiem „Upesciems”, „Silezers”, „Padebeši”, „Dumbrāji” un „Berģi novadīt SIA „Rīgas Ūdens” piederošā kanalizācijas tīklā.

Gāzes apgāde

Garkalnes novada teritorijā atrodas:

- AS „Latvijas gāze” ekspluatācijas iecirkņa „Gāzes transports” ekspluatācijas zonā esošie gāzesvadi ar spiedienu virs 1.6 megapaskāliem (pārvades gāzesvadi) Rīga – IPGK1 DN 700 mm un Rīga-IPGK2 DN700 mm, kā arī krānu laukumi, anodu zīmējumi, anodu kabeļi un sakaru kabeļi.
- AS „Latvijas gāze” Rīgas ekspluatācijas iecirkņa ekspluatācijas zonā esošie augstā spiediena ($P < 0,6$ MPa), vidēja spiediena ($P < 0,4$ MPa un $P < 0,01$ MPa) un zemā spiediena ($P < 0,0025$ MPa) sadales gāzesvadi un to iekārtas.

Centralizēta gāzes apgāde ir nodrošināta Bukultos, Bergos, Upesciemā, Langstiņos, Priedkalnē, Baltezerā. Bija iepļānots līdz 2011.gadam gazificēt Garkalni, nodrošinot gāzes apgādi 95% Garkalnes ciema iedzīvotāju no pieslēguma Ādažu novadā esošajai augstspiediena TE 325 maģistrālei, izbūvējot augstā spiediena DN150 vadu līdz Garkalnei.

4.6.attēls. Gāzes apgādes shēma

Siltumapgāde

Turpmāk nav plānots būtiski palielināt esošo centralizēto siltumtīklu apjomus un paredzams, ka arī turpmāk dominēs individuālie siltumapgādes risinājumi. Nākotnē priekšroka tiks dota videi draudzīgiem siltuma enerģijas ieguves avotiem, un atjaunojamo dabas resursu izmantošanai.

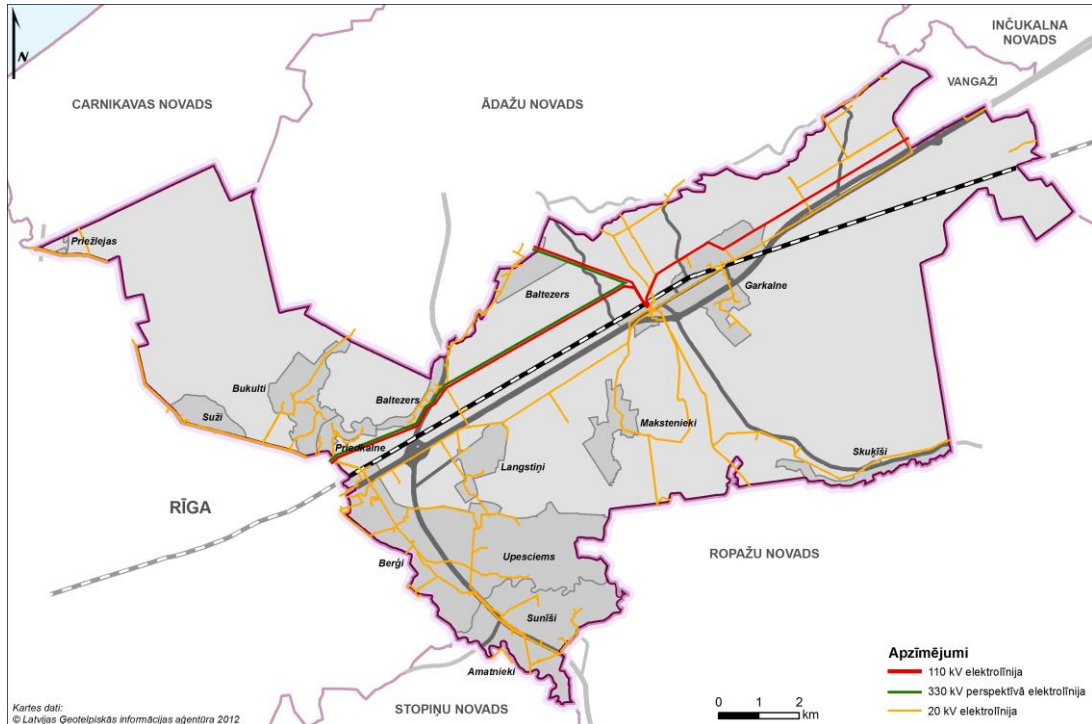
Atkritumu apsaimniekošana

Pašvaldībā ir plānots ieviest dalītu sadzīves atkritumu savākšanu un tiek apsvērta iespēja atkritumu šķirošanai un pārstrādei. Atkritumu apsaimniekošana novadā arī turpmāk tiks organizēta saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem Nr.7. „Par sadzīves atkritumu savākšanu, transportēšanu un noglabāšanu Garkalnes novada ciematos un apdzīvotajās vietās”, saskaņā ar kuriem atkritumu apsaimniekošanas mērķi un uzdevumi ir sekojoši:

- Samazināt atkritumu rašanās iespējas un daudzumu to izcelsmes vietās.
- Pakāpeniski ieviest sašķirotu, otrreiz izmantojamo un pārstrādājamo sadzīves atkritumu savākšanu un pārstrādi, tādējādi samazinot izgāztuvē nogādājamo atkritumu daudzumu.
- Rūpēties par to, lai atkritumi, kurus vairs nevar pārstrādāt un izmantot, tiktu padarīti videi nekaitīgi un noglabāti.
- Nodrošināt higiēniski un ekoloģiski drošu vidi Garkalnes novada ciematos un apdzīvotās vietās.

Elektroapgāde

Enerģijas (elektrības) pievades tīkli, transformatoru jaudas, ciemu iekšējie sadales tīkli ir novecojuši, daudzviet transformatoru jaudas un esošās gaisa līnijas nevar apmierināt augošo patēriņu.

4.7.attēls. Elektroapgādes shēma

Paredzams, ka elektroapgādes jaudu pieejamības paaugstināšana visaktuālākā būs Garkalnē, Vangažu apkaimē, Bukultos.

Nākotnē paredzēts nacionālas nozīmes energoinfrastruktūras projekts "Latvijas un Igaunijas energosistēmu trešais starpsavienojums". Projekta realizācijai paredzēts izmantot novada teritoriju šķērsojošās 110 kV elektrolīnijas, pastiprinot tās ar 330 kV elektrolīniju. (sk.4.7.attēlu).

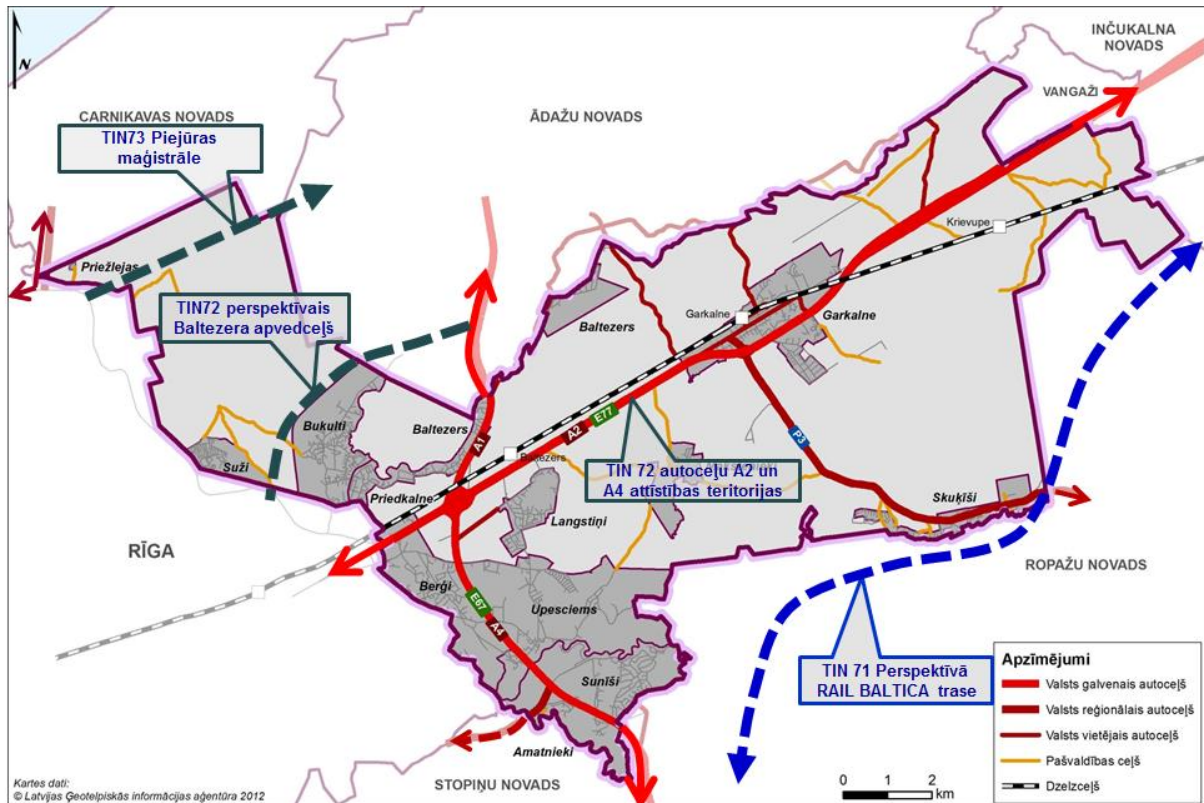
Kopsavilkums

Izvērtējot publisko infrastruktūru, secināms, ka novadā kopumā vēl ir nepietiekošs inženiertehniskais un sociālo pakalpojumu nodrošinājums. Turpmāk publiskās infrastruktūras attīstībā visvairāk vērības jāpievērš šādiem aspektiem:

- Centralizētas ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmas ierīkošanai
- Energoapgādei, nodrošinot elektroapgādi atbilstoši pieprasījumam un augošajam patēriņam
- Sociālo pakalpojumu pieejamības uzlabošanai
- Komerccapakalpojumu nodrošinājuma paaugstināšanai
- Publiski pieejamu rekreācijas teritoriju nodrošināšanai
- Publiski pieejamu peldvietu nodrošināšanai un brīvai pieejai publiskajiem ūdeņiem
- Veloceliņu un gājēju celiņu tīkla attīstībai
- Sabiedriskā transporta pieejamības uzlabošanai
- Pašvaldības īres dzīvokļu māju iekārtošanai (*Garkalnē*)

4.4. Transporta organizācijas risinājumi

Perspektīvā ir paredzēta vairāku nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras projektu īstenošana, kas būtiski skar novada teritorijas attīstību – Baltezersa apvedceļa izbūve, Rail Baltica dzelzceļa līnija, autoceļa A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Veclaicene) (E77 un autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers-Saulkalne) rekonstrukcija un pieslēgumu izbūve. Teritorijas plānojumā tās noteiktas kā TIN71 un TIN72 teritorijas, kas nepieciešamas nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras attīstībai. Savukārt t.s. Piejūras maģistrālei rezervētā trase saglabāta no iepriekšējā teritorijas plānojuma un iezīmēta kā TIN73 teritorija, kas nepieciešama reģionālas nozīmes transporta infrastruktūras attīstībai.

4.8.attēls. Perspektīvā transporta infrastruktūra

4.4.1. Autoceļi

Novada teritoriju šķērso trīs valsts galvenie autoceļi, kas vienlaikus ir arī E-ceļu tīkla starptautisko automaģistrāļu maršruti. Tie ir autoceļš A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) (E67), autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) (E67) un autoceļš A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Veclaicene) (E77).

Ņemot vērā aizvien pieaugošo transporta kustību no Garkalnes uz Ādažu novadu, rekonstrukcija nepieciešama arī autoceļam V49 Garkalne – Ošlauki un autoceļam Baltezers – Āņi – Lapmeži, ko intensīvi izmanto kravas transports.

Garkalnes novadā ir 33 pašvaldības ceļš, ar kopējo garumu vairāk kā 40 km. To skaitā ir deviņi A grupas ceļi, no kuriem seši ir ar grants segumu, trīs bez seguma. Četrpadsmit B grupas ceļu kopējais garums ir 17,1 km, no tiem seši ar grants segumu, pārējie bez seguma. Savukārt no astoņiem C grupas ceļiem ar kopējo garumu 5,83 km, tikai divi ir ar grants segumu, pārējie bez seguma. Nākotnē nepieciešams šo ceļu kvalitātes būtisks uzlabojums, kā prioritāros nosakot tos, kas savieno ciemus.

Autoceļa „Baltezers rietumu apvedceļš” trase (TIN72)

Ir plānots, ka Baltezers apvedceļš sāksies pie Rīgas pilsētas plānotā divlīmeņu ceļu mezgla Jaunciema gatvē, būs kā turpinājums Rīgas Ziemeļu transporta koridora 1.posmam (Brīvības ielas dublieris), un beigsies ar pieslēgumu divos līmeņos autoceļam A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži) pie Ādažiem. Baltezers rietumu apvedceļa trases garums būs apmēram 8,3 km. Plānotais divbrauktuvju apvedceļš atslogos ne tikai autoceļu A1, bet arī satiksmi Bukultos pa Ādažu ielu, kur pašreiz ir intensīva satiksme caur dzīvojamo rajonu. Teritorijas plānojumā apvedceļa trasei ir rezervēta teritorija.

Autoceļa A4 rekonstrukcijas projekts

Autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne) projektā paredzēta jaunas brauktuves izbūve (2 joslas katrā virzienā) un visu vienlīmeņa šķērsojumu likvidēšana, to vietā izbūvējot jaunus divlīmeņu šķērsojumus. Tāpat ir plānots samazināt pieslēgumu skaitu, pārkārtojot ciemu iekšējo ielu tīklu vietējās satiksmes organizēšanai.

Autoceļa rekonstrukcijai nepieciešamā teritorija atzīmēta ar indeksu TIN72.

Piejūras maģistrāles trase (TIN73) saglabāta no iepriekšējā Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2009.-2021.g. Piejūras maģistrāle, paredzēta Rīgas pilsētas teritorijas plānojumā, kā Rīgas Ziemeļu koridora variantu posms, kas savienotu Ādažus, Vecmīlgrāvi, Bolderāju, Kleistus un Babīti.

4.4.2. Dzelzceļš

Novada teritoriju visā garumā no novada robežas ar Rīgas pilsētu līdz robežai ar Vangažu pilsētu šķērso neelektrificēta A/S „Latvijas Dzelzceļš” dzelzceļa līnija Rīga – Valga (18,6 km garā posmā). Pa dzelzceļu notiek gan pasažieru, gan kravu pārvadājumi. Dzelzceļa līnija iet paralēli autoceļam A2, krustojot to pie Garkalnes ciema. 0,5 km attālumā no Krievupes stacijas dzelzceļa līnijai Rīga – Valga pieslēdzas 1,3 km garš privātais (pieder SIA „KR.V.”) dzelzceļa posms, pa kuru tiek veikti dažādi kravu pārvadājumi.

Rail Baltica transporta koridors (TIN71)

Pašlaik Rail Baltica trasei ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai ir izvēlēti divi varianti, kas nešķērso Natura 2000 teritorijas un skar tikai nelielu Garkalnes novada austrumu daļu, neietekmējot apbūves teritorijas. Teritorijas plānojuma grozījumos ir attēlots plānotās Rail Baltica dzelzceļa līnijas trases aktuālais variants, kuram uzsākta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Rail Baltica trases novietojums tiks precizēts detalizētas izpētes “Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas Rail Baltica Latvijas posma detalizēta tehniskā izpēte” un ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros”.

4.4.3. Ielu tīkls

Haotiskais ielu tīkls un ielu sliktā kvalitāte ir viena no galvenajām problēmām visos novada ciemos. Garkalnes novada ciemu vēsturiskajās apbūves teritorijās lielākā daļa ielu neatbilst normatīvo aktu prasībām – tām ir nepietiekošs brauktuvju platums, nav izbūvētas gājēju ietves, ielu segums ir ļoti sliktā stāvoklī, trūkst apgaismojums, nav risināta lietus ūdeņu savākšana. Savukārt jaunās apbūves teritorijās nav izveidots skaidrs un loģisks ielu tīkls. Haotiskais plānojums un daudzie strupceļi sarežģī orientēšanos, apgrūtina piekļūšanu īpašumiem un komunikāciju ierīkošanu, radot neērtības gan iedzīvotājiem, gan pašvaldības dienestiem un apdraudot satiksmes drošību. Tā kā savlaicīgi nav notikusi kompleksa ielu tīkla plānošana, nosakot ielu hierarhiju, nav veikta arī maģistrālo ielu izbūve, ievērojot atbilstošos parametrus. Esošās ciešās apbūves dēļ nav iespējams veikt ielu rekonstrukciju, lai to parametri un profili būtu atbilstoši noteiktajai kategorijā un ielas spētu pildīt atbilstošās funkcijas.

4.9.attēls. Ielas Sužos un Langstiņos

Teritorijas plānojuma grozījumos ir pārskatīts esošo ielu iedalījums kategorijās atbilstoši reālajai situācijai, nosakot šādu ielu izdalījumu: maģistrālās ielas (B kategorija), ciema nozīmes ielas (C kategorija), vietējas nozīmes ielas (D kategorija) un piebrauktuves (E kategorija). Daudzas ielas, kas teritorijas plānojumā bija noteiktas kā maģistrālās ielas un kā ciema nozīmes ielas, ir pārāk šauras, līdz ar to atbilstošos parametrus nav iespējams nodrošināt, neskarot esošo apbūvi. Tādēļ daudzviet būs nepieciešams veidot jaunas maģistrālās ielas. Tai pat laikā nepieciešams turpināt esošo ielu un piebraucamo ceļu uzlabošanu, izbūvējot ietves, ierīkojot apgaismojumu, atjaunojot segumu un ierīkojot lietus ūdeņu savākšanas sistēmas.

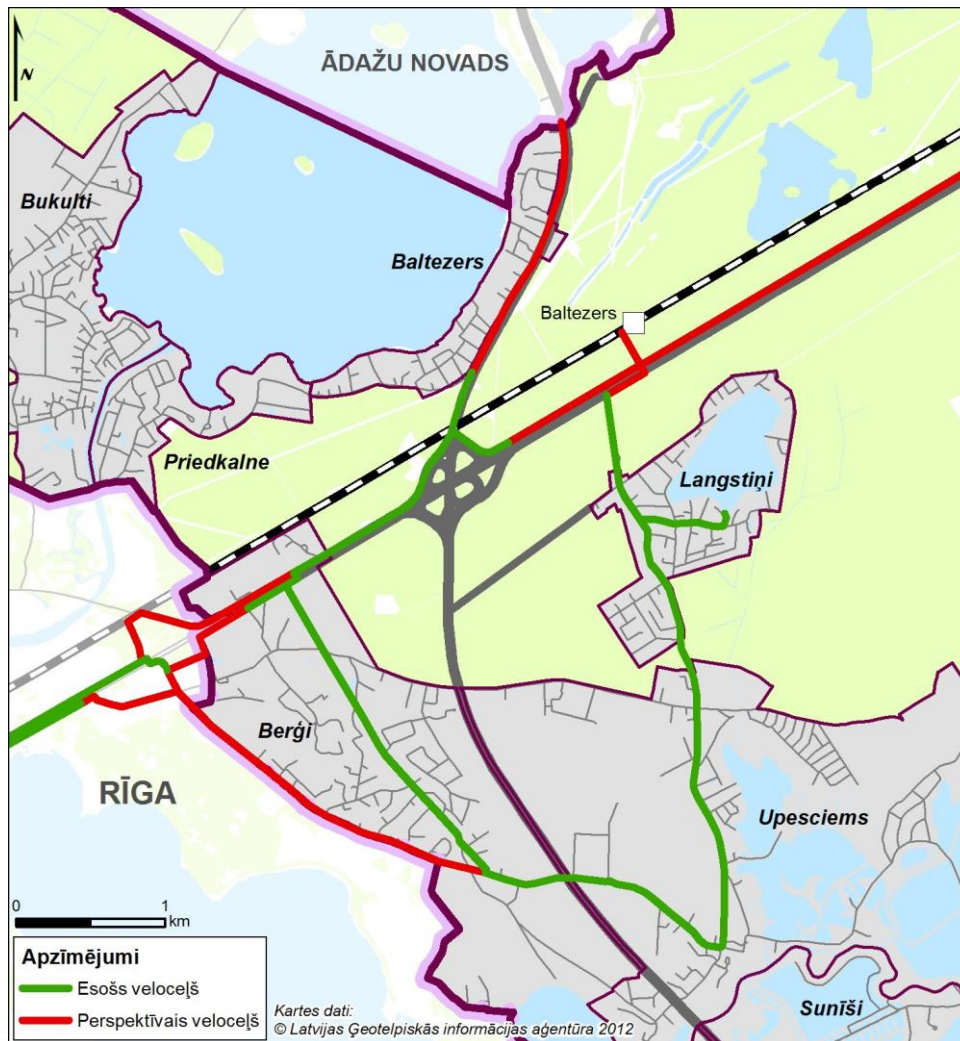
Lai nodrošinātu optimālu transporta organizāciju gan ciemu teritorijās, gan to savstarpējā sasaistē, kā viena no prioritātēm, būtu izstrādājams tematiskais plānojums novada transporta sistēmas attīstībai, kopā ar VAS „Latvijas valsts ceļi” risinot pašvaldības ceļu un ielu pieslēgumus un šķērsojumus ar valsts nozīmes ceļiem.

4.4.4. Gājēju un velo ceļiņi

Novadā liela vērtība tiek veltīta drošai gājēju un velosipēdistu kustībai. ERAF projekta ietvaros ir izbūvēts labiekārtots veloceļiņš Bergī-Upesciems-Langstiņi 7,9 km garumā, sekmējot veloturisma attīstību un uzlabojot brīva laika pavadīšanas iespējas. Pie veloceļiņa ierīkots apgaismojums, uzstādīti satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi un informācijas stendi. Veloceļiņš apvieno astoņas apskates vietas, pie tā ir iekārtotas trīs autostāvvietas un divas atpūtas vietas.

4.10.attēls. Izbūvētais veloceliņš

4.11. attēls. Veloceliņu shēma

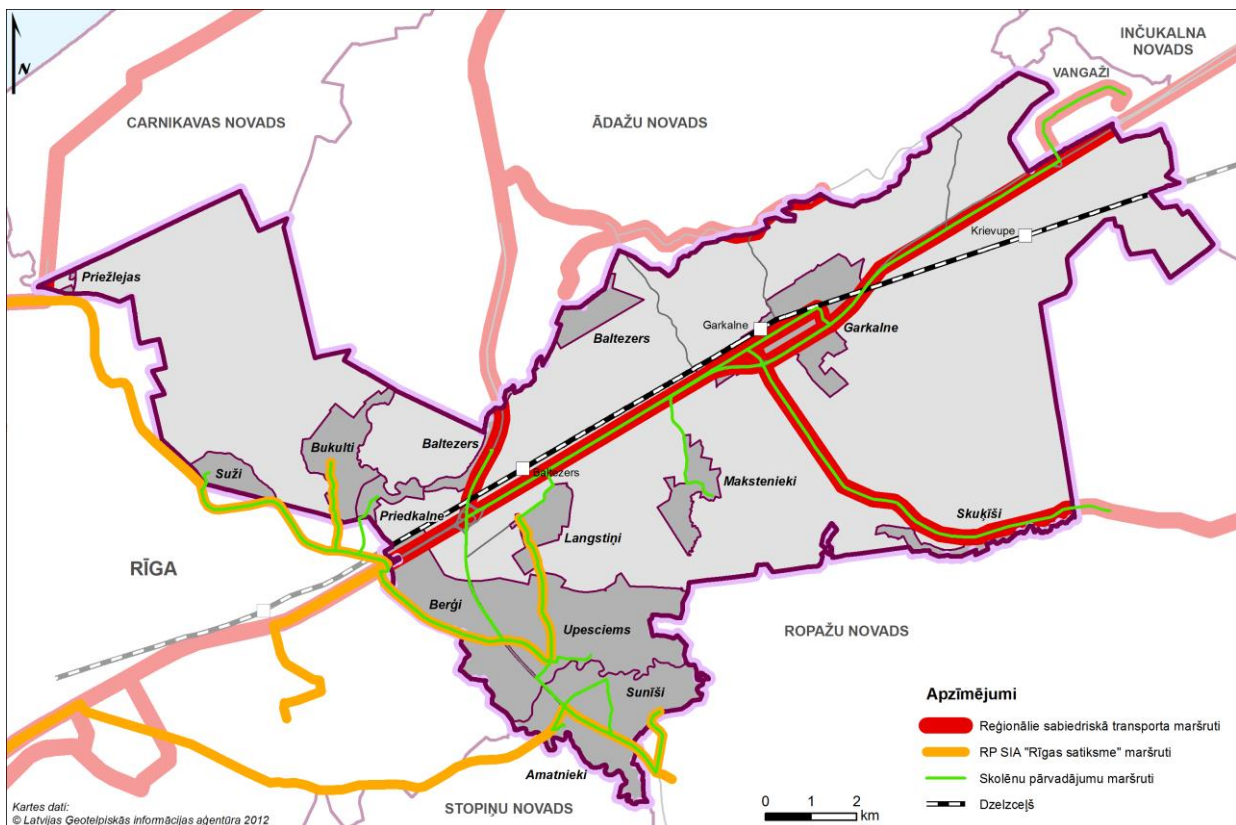
Nākotnē paredzēts izbūvēt vairākus jaunus veloceliņu maršrutus - viens no tiem saslēgts ar Rīgas pilsētas projektējamo veloceliņu, bet otrs maršrutā Rīga – Ādaži savienots ar veloceliņu, kas atrodas pie autoceļa A1 Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži) (skat.4.11. attēlu). Tālākā perspektīvā ir ielānots veloceliņš arī Siguldas virzienā pie autoceļa A2. Veloceliņi izvietojami ārpus autoceļu nodalījuma joslas. Savukārt Bukultos ir iecerēts izbūvēt „Bukultu maģistrāli” kā daudzfunkcionālu gājēju promenādi, kas savienotu Nogāzes ielu ar zaļo zonu ciema centrā.

Izstrādājot priekšlikumus gājēju celiņu izveidei ciemos, ir jāparedz arī gājēju – velo celiņu veidošana ainaviski pievilcīgās teritorijās, it īpaši upju un ezeru piekrastēs, iekļaujot posmus, kas sasaista apbūves kvartālus ar dabas teritorijām.

4.4.5. Sabiedriskais transports

Situācija ar sabiedriskā transporta pieejamību Garkalnes novadā nav vērtējama viennozīmīgi - ir laba satiksme ar Rīgu, ko nodrošina gan autobusu, gan vilcienu satiksme. Vislabākā sasniedzamība ir Bergos, Baltezerā, Garkalnē, kas atrodas pie automaģistrālēm, pa kurām kursē autobusi reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos, reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos, kā arī Rīgas pilsētas nozīmes maršrutos.

Garkalnes ciema pieturā uz autoceļa A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene) dienas laikā pietur 29 dažādu starppilsētas nozīmes maršrutos un 3 vietējās nozīmes maršrutu autobusi, kas kopā nodrošina vidēji ap 100 reisiem dienā. Būtiska loma ir arī dzelzceļam, novadā ir trīs dzelzceļa stacijas, kur pietur pasažieru vilcieni – Baltezerā, Garkalnē un Krievupē. Upesciemā, Sunīšos, Amatniekos, Bergos, Bukultos un Sužos sabiedrisko transportu nodrošina RP SIA „Rīgas satiksme”. No Rīgas uz Garkalnes novada ciemiem vai to tuvumā kursē 4 Rīgas pilsētas autobusu maršruti – 1. maršruts pa Brīvības ielu un Berģu ielu ved līdz pensionātam Bergos, šo maršrutu izmanto tuvējo ciemu (Berģu un Upesciema) iedzīvotāji. 16. maršruts nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumus Amatnieku un Sunīšu ciemu iedzīvotājiem, 28. autobusa maršruts nodrošina sabiedriskā transporta pakalpojumus Berģu, Upesciema un Langstiņu ciemu iedzīvotājiem, bet maršruts Nr.19 - Bukultu un Sužu ciema iedzīvotājiem. Baltezera ciema iedzīvotājiem sabiedriskā transporta pakalpojumus nodrošina pāravadātājs SIA „Ekspress Ādaži” reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos ar vidēji 30 reisiem dienā. Sliktāka sasniedzamība ir Skuķīšos, kur ir vidēji 10 reisi dienā. Priedkalne un Makstenieki ar sabiedrisko transportu nav sasniedzami, tur kursē tikai skolas autobuss.

4.12. attēls. Sabiedriskā transporta shēma

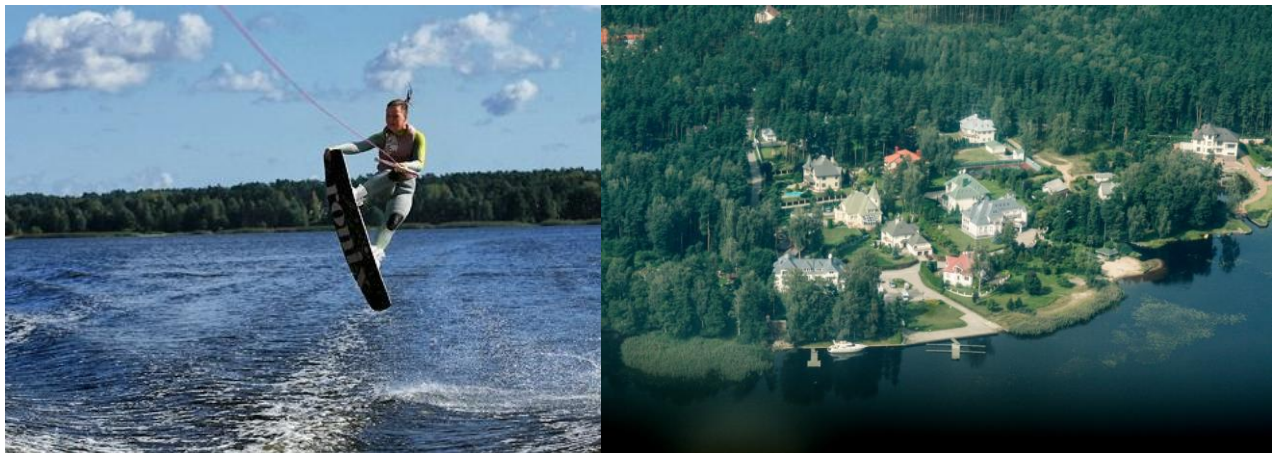
Tai pat laikā jāatzīmē, ka starp novada ciemiem, kā arī no ciemiem uz novada administratīvo centru Bergos ir sliktas satiksmes iespējas. Viens no būtiskiem šķēršļiem sabiedriskā transporta nodrošināšanai starp novada ciemiem ir tas apstāklis, ka savlaicīgi nav izbūvētas normatīviem atbilstošs maģistrālo ielu tīkls, kuru parametri ļautu nodrošināt netraucētu autobusu kustību, no otras puses zemais pieprasījums šos maršrutus padarītu nerentablus.

Turpmāk nopietni apsverama iespēja Bergos izveidot "Park & Ride" stāvvietu, ja Rīgas pilsēta pagarinātu 6. līnijas tramvaja maršrutu līdz Rīgas robežai. Šāds projekts veicinātu arī komercdarbības zonas attīstīšanos gar autoceļu A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene).

4.4.6. Ūdens transporta satiksme

Nākotnē paredzams, ka varētu atjaunoties ūdenstransporta kustība pa Lielo Baltezeru, Juglas kanālu, Ķīšezeru un Daugavu, kur gadsimta beigās vasaras sezonā regulāri kursēja pasažieru kuģītis, pārvadājot iedzīvotājus un tūristus no Rīgas pilsētas.

Ļoti strauji attīstās privātais ūdens transports. Pa Juglas kanālu un Lielo Baltezeru notiek intensīva satiksme ar motorlaivām un ūdens motocikliem. Pie Lielā Baltezera ir trīs piestātnes: Bukultos, Baltezerā pie „Baltvillas” un Priedkalnē pie Baltezera kanāla Ainavu ielā. Šīs satiksmes veidam ir milzīgs, vēl neizmantots potenciāls, kas būtu jāattīsta ne tikai Garkalnes novadā, bet arī visā Pierīgas teritorijā. Kaut arī Juglas ezers nav novada teritorijā, tam ir būtiska loma gan kā ūdensceļam, gan kā rekreācijas teritorijai un tādēļ ezera apsaimniekošana būtu risināma kopā ar Rīgas pilsētu.

4.13. attēls. Ūdens teritorijas izmantošana

Pa Lielo Juglu, Mazo Juglu, Krievupi, Upesciema dīķiem, Langstiņu ezeru, notiek diezgan intensīva satiksme ar nemotorizētiem peldlīdzekļiem (airu laivām u.c. peldlīdzekļiem). Lai novērstu iespējamus konfliktus starp dažādām interesēm ūdenstelpas izmantošanā, tai skaitā ūdenstransportu un sporta aktivitātēm, kā arī privātām un publiskām interesēm, nepieciešams noteikt prasības ūdeņu teritorijas izmantošanā, kā arī izstrādāt publisko ezeru (L.Baltezera un Langstiņu ezera) apsaimniekošanas noteikumus.

4.5. Ciemu telpiskās struktūras organizācija

Gandrīz visos Garkalnes novada ciemos ir kopīga iezīme – pēdējo 10 gadu laikā to apbūve ir notikusi fragmentāri un haotiski. Vienots ielu tīkls ir tikai vēsturiskajās apbūves teritorijās, savukārt jaunajos savrupmāju rajonos ielu tīkls ir haotisks un savstarpēji nesaistīts. Gandrīz visur ielu platums ir nepietiekams, lai pildītu maģistrālo ielu funkcijas, tādēļ ir nepieciešams veidot jaunas maģistrālās ielas. Būtiski jāuzlabo esošo ielu un ceļu kvalitāte, izbūvējot trotuārus, ierīkojot ielu apgaismojumu un lietusūdeņu novadīšanas sistēmas.

Ciemos, kas atrodas pie valsts galvenajiem autoceļiem, izbūvējami iekšējie paralēlie ceļi, kas organizētu vietējas nozīmes satiksmes plūsmu līdz ieplānotajiem pieslēgumiem un divlīmeņu šķērsojumiem.

Ne mazāk svarīgi ir nodrošināt iedzīvotājus ar nepieciešamajiem publiskajiem pakalpojumiem, labiekārtotu, drošu dzīves vidi, pievilcīgu un brīvi pieejamu publisko ārtelpu, izstrādāt ciemu telpiskās attīstības koncepciju, veidojot katra ciema individualitāti. Tas risināms ciemu lokālplānojumu ietvaros.

4.5.1. Garkalne

Garkalnes ciems pēc sava lieluma un funkcijām ir novada nozīmīgākā apdzīvotā vieta ar augstu attīstības potenciālu, tādēļ Garkalnei iezīmēti telpiskās attīstības virzieni, kas kalpo par pamatu teritorijas plānojuma risinājumiem.

4.13. attēls. Garkalnes ciema apbūves telpiskā struktūra

Ciema telpiskajā struktūrā pašlaik var izdalīt vairākas funkcionāli nesaistītas daļas. Ciema centrālā vēsturiskā daļa, kas 4.13. attēlā apzīmēta ar nr.(1), atrodas starp dzelzceļu un autoceļu A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Veclaicene). Apbūve vēsturiski attīstījusies lineāri gar Vidzemes šoseju, kas agrāk bijusi galvenā transporta maģistrāle starp Rīgu un Vidzemi.

Šajā ciema daļā ir labi strukturēts ielu tīkls un jau vēsturiski izveidojusies jaukta tipa apbūve ar savrupmājām, daudzdzīvokļu mājām un interesantām sabiedriskām ēkām. Šeit atrodas visas nozīmīgākās sabiedriskās iestādes – vidusskola, bērnudārzs, dienas centrs, bibliotēka, doktorāts, muzejs un pasta nodala, veikali, dzelzceļa stacija.

Otrpus dzelzceļam atrodas cita, pēc aizņemtās teritorijas tikpat liela Garkalnes ciema daļa, taču vienīgā funkcionālā sasaiste ar ciema centrālo daļu ir dzelzceļa pārbrauktuve. Šajā ciema daļā izveidojušies divi savstarpēji nesaistīti savrupmāju apbūves rajoni, ko vienu no otra atdala ražošanas teritorijas. (4.13. attēlā apzīmēti ar nr.(2) un (3). Apbūve ir veidojusies haotiski un fragmentāri, bez teritorijas kopējas attīstības vīzijas, līdz ar to šeit nav izveidots skaidrs un loģisks ielu tīkls. Tas savukārt apgrūtina gan centralizētu inženierkomunikāciju izveidošanu, gan pakalpojumu izvietojumu. Tāpat kā iepriekšējā plānojumā, šajā ciema daļā tiek saglabātas gan savrupmāju apbūves teritorijas, gan esošās ražošanas teritorijas. Īpaši svarīgi ir saglabāt ražošanas teritorijas, jo to izvietojums pie dzelzceļa ir liela priekšrocība.

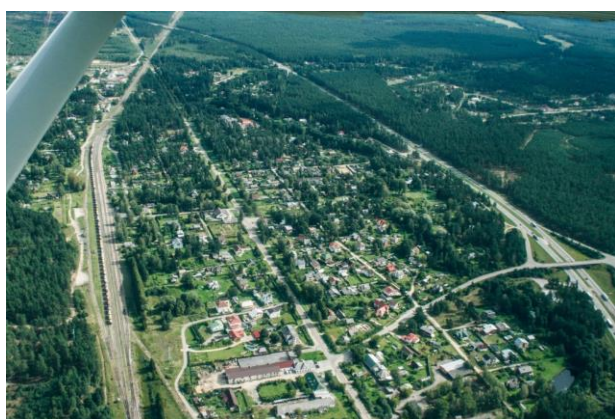
Automaģistrāles A2 pretējā pusē atrodas vēl divas atsevišķas ciema daļas, kas nav saistītas ne ar Garkalnes centrālo daļu, ne arī savā starpā (4.13. attēlā apzīmētas ar nr.(4) un (5). Vienīgā saikne ir ar luksoforu regulēta gājēju pāreja un autoceļa P3 divlīmeņu šķērsojums.

Lai samazinātu ielu un vietējo ceļu pieslēgumu skaitu automaģistrālei, būtu nepieciešams savienot Sēņu un Priežu ielas ar iekšējo paralēlo ceļu. Savukārt Krievupes labajā krastā esošās ciema daļas (5) labākai sasaistei ar pārējo ciemu būtu nepieciešams vismaz gājēju tiltiņš.

Ciema centrālajā daļā pašreiz izveidojušies divi lokāli sabiedriskās dzīves centri – ap vidusskolu un ap Dienas centru. Šīs teritorijas nākotnē ir iespējams vēl vairāk aktivizēt, tādēļ teritorijas plānojumā tur paredzēts veidot jauktas apbūves teritorijas. Turpmāk liels ieguvums būtu arī Krievupes potenciāla pilnvērtīgāka izmantošana rekreācijai.

Ciema daļā otrpus autoceļam A2 būtu nepieciešams veidot savu, vietējas nozīmes pakalpojumu centru. Teritorijas plānojumā tur paredzēts veidot jauktas centra apbūves teritorijas Sēņu ielas sākumā ap pašreizējo kafejnīcu.

Gar autoceļu A2 jā saglabā dabiska meža josla, ievērojot, ka trokšņa un piesārņojuma aizturēšanai īpaši svarīga loma ir pamežam.

4.14. attēls. Garkalnes ciema apbūve

Satiksmes uzlabošanai starp abām ciema daļām, būtu jāizveido jauns divlīmeņu šķērsojums ar dzelzceļa līniju Rīga – Valka (20.km - bijusī dzelzceļa pārbrauktuve), vienlaikus nodrošinot īsāko ceļu no Garkalnes uz Ādažiem.

4.5.2. Bergi

Valsts galvenais autoceļš A2 sadala Bergu ciemu divās ļoti atšķirīgās daļās, ko savieno tikai gājēju tilts pāri automaģistrālei. Ciema daļa, kas atrodas autoceļa A2 dienvidu pusē, ir pilnībā saplūdusi ar Rīgas pilsētas Bergu apbūvi un ir tipisks savrupmāju dzīvojamais rajons ar augstu zaļo teritoriju īpatsvaru. Ciema lielākā vērtība ir apkārtējie priežu meži, labā sasniedzamība no Rīgas.

4.15. attēls. Bergu ciema apbūve

Kā pozitīvs, attīstību veicinošs aspekts ir brīvās, neapbūvētās teritorijas ar iespēju attīstīt gan mājokļus, gan komercdarbību, gan rekreācijas teritorijas, kā arī iespēja organizēt ūdensapgādi un kanalizāciju, izmantojot Rīgas pilsētas centralizētos tīklus. Kopumā šajā ciema daļā ir jāsaglabā klusa, zaļa dzīvojamā rajona raksturs. Svarīgi saglabāt arī kopējo apbūves raksturu un mērogu.

Ļoti būtiski ir saglabāt pietiekami lielas neapbūvētas mežu platības, lai nodrošinātu rekreācijas funkcijas un mežu dabisko atjaunināšanos, kā arī saglabāt mežu joslu starp dzīvojamo apbūvi un autoceļu A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers – Saulkalne).

Savukārt pašreizējās komercapbūves teritorijas abpus autoceļam A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Veclaicene) arī turpmāk attīstāmas, paredzot tur komerciāla rakstura apbūvi ar paaugstinātu stāvu skaitu. Šī vieta nākotnē varētu kļūt par Rīgas „vārtiem”, tādēļ šai teritorijai būtu izstrādājams lokālpilnplānojums, lai veidotu mūsdienu pilsētplānošanas principiem atbilstošu vienotu telpiskās attīstības koncepciju, vienlaikus nodrošinot šo teritoriju ērtu sasniedzamību.

Upesciema iela un Rožu prospekts pilda tranzīta ielu funkcijas, savienojot Rīgas pilsētas teritoriju ar autoceļu A4. Turpmāk veicama gan šo ielu rekonstrukcija, gan jaunu vietējas nozīmes ielu izbūve gar autoceļu A4 iekšējās satiksmes nodrošināšanai, paredzot arī jaunus pieslēgumus un divlīmeņa šķērsojumus.

Rožu prospektu intensīvi izmanto kravas transports, līdz ar to ielas segums ir ļoti sliktā stāvoklī, tādēļ nepieciešama ielas rekonstrukcija, ar tās kategorijai atbilstošiem parametriem. Pilnībā izbūvējot Līgo ielu un Jauno Līgo ielu, tiktu savienotas divas maģistrālās ielas, kas atvieglos piekļuvi atsevišķajām ciema daļām.

Teritorijas plānojumā izstrādāts priekšlikums Bergu ciema robežu maiņai, iekļaujot Bergu ciemā pašreizējo Upesciema daļu pie Mašēna ezera.

4.5.3. Bukulti, Priedkalne, Baltezers

Bukulti

Bukultu ciema apbūve veidojusies lineāri gar Ādažu ielu un Baltezera piekrasti. To veido savrupmāju apbūve. Skaistā apkārtnē, ezera tuvums, mežs, dzīvojamā apbūve ar lielu zaļumu īpatsvaru ir priekšnoteikumi, lai Bukulti attīstītos par īpaši pievilcīgu dzīvojamo teritoriju.

Viena no lielākajām Bukultu vērtībām ir ūdeņu tuvums un vēl neapbūvētā piekrastes josla, it īpaši ap Vecupes dīķi, starp Vecupi un Baltezeru. Šī teritorija ir daļēji applūstoša, tādēļ nav

apbūvējama, taču tas paver plašas iespējas tās labiekārtošanai publiskiem mērķiem, tai skaitā laivu piestātņu izveidošanai.

4.16. attēls. Bukultu ciema apbūve

Bukultu sabiedriskās dzīves centrs ar kafejnīcu, vairākiem veikaliem un ražotnēm ir izveidojies gar Ādažu ielu, kas pilda maģistrālās ielas funkciju. Lai nodrošinātu Bukultu iedzīvotājus ar nepieciešamajiem publiskajiem pakalpojumiem, turpmāk jāattīsta gan sadzīves, gan sociālie pakalpojumi, piemēram, daudzfunkcionāls dienas centrs, tirdziņš, aptieka.

Turpmāk nepieciešams aktivizēt centra izmantošanu, tādēļ pašvaldības iepļānotā „Bukultu maģistrāle” varētu pildīt iedzīvotājiem pieejamas un atraktīvas promenādes funkciju, savienojot Nomales ielu ar perspektīvo atpūtas vietu pie Ādažu ielas.

Kā viena no lielākām problēmām Bukultos ir nepārskatāmais un sīki sazarotais ielu tīkls, ar šaurajām ielām, kas neļauj izvietot inženierkomunikācijas un organizēt optimālu transporta kustību, tai skaitā sabiedrisko transportu. Ar to saistīta ne mazāk nozīmīga problēma - nesakārtotās meliorācijas sistēmas. Vecupes ietekas Baltezerā aizsprostošana ir izraisījusi Bukultu ciema meliorācijas novadgrāvju pārpurvošanos un teritoriju applūšanu gan pavasarī gan pēc lielām lietusgāzēm. Tādēļ prioritārie pasākumi Bukultos ir meliorācijas sistēmu un ielu tīkla rekonstrukcijas projektu izstrāde. Šie jautājumi kompleksi risināmi tematisko plānojumu ietvaros, paredzot ielu tīkla pārkārtošanu, nosakot ielu profilus atbilstoši to nozīmei, kā arī meliorācijas grāvju sakārtošanu, ieskaitot caurteces un ūdens teces atjaunošanu Vecupē.

Nozīmīgs transporta infrastruktūras objekts nākotnē būs plānotā autoceļa „Baltezera rietumu apvedceļš”, izbūve, kas būtiski ietekmēs pieguļošo teritoriju attīstību. Lai mazinātu autoceļa potenciālo negatīvo ietekmi uz dzīvojamo apbūvi, maksimāli saglabājamas mežu teritorijas starp jauno automaģistrāli un Ādažu ielu. Visi inženiertehniskie pasākumi – meliorācijas sistēmas, ielu tīkla, centralizēts ūdensvada un kanalizācijas izbūve, transporta kustības organizācija veicami ciešā sadarbībā ar kaimiņu pašvaldībām – Ādažu novada domi un Rīgas domi.

Sagaidāms, ka Bukultu ciema vides kvalitāte būtiski uzlabosies pēc projekta “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstības Baltezerā” ietvaros realizētās centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas izbūves. Jau pabeigta kanalizācijas tīklu izbūve pa Kaiju un Lejasvīgantņu ielu.

Bukultu ciema turpmākā attīstība būtu skatāma kopā ar Rīgas pilsētas Bukultu daļu, mērķtiecīgi un konsekventi kopā risinot gan inženierapgādes jautājumus, gan sabiedriskā transporta nodrošinājumu, radot visiem Bukultu ciema iedzīvotājiem mūsdienu prasībām atbilstošu pievilcīgu un drošu dzīves vietu.

Jāuzlabo maģistrālās ielas (Ādažu iela) kvalitāte, jāizbūvē trotuārs un apgaismojums. Bukultu ciema mazo ielu (Muižas, Vecupes, Rudens) platums nav pietiekams, lai tās kalpotu drošai transporta un gājēju satiksmei. Kā viens no risinājumiem varētu būt satiksmes organizācijas

izmaiņas, pārejot uz vienvirziena kustību. Tas ļautu izveidot sabiedriskā transporta galapunktu pie Ādažu un Muižas ielu krustojuma.

Priedkalne

Priedkalnes ciems atrodas Baltezera dienvidu krastā iepretim Bukultiem, Juglas kanāla pretējā pusē. Ciema dienvidu daļā Priedkalnei piekļaujas Rīgas pilsētas savrupmāju apbūve un neapbūvētas mežu teritorijas. Priedkalne ir tipisks ekskluzīvu savrupmāju dzīvojamais rajons bez sabiedriskās dzīves centra. Ciema galveno pievilcību nosaka augsta dzīves vides kvalitāte – ūdeņi un mežs, kam piemīt mazskartas dabas vides valdzinājums un glezniecisks skaistums. Šī vide ir piemērota savrupam dzīves veidam un atpūtai. Līdz ar to ciema teritorijā saglabāti iepriekšējā plānojuma risinājumi, paredzot pārsvarā savrupmāju un nedaudz arī mazstāvu dzīvojamo apbūvi.

4.17. attēls. Priedkalnes apbūve

Priedkalnē vienīgā publiskās apbūves teritorija bija ielānota pie Rīgas pilsētas robežas starp Liedaga un Krastmalas ielu. Tomēr nav paredzams, ka tur varētu veidoties vietējas nozīmes centrs, jo teritorija atrodas pašā ciema malā. Priedkalne nav ērti sasniedzama ne no autoceļa, ne arī citiem novada apdzīvojuma centriem, tur ir sarežģīta piebraukšana ar personīgo auto, nav pieejams publiskais transports, ir problemātiski orientēties ciema iekšējā telpā. Taču vienlaikus šī telpiskā izolētība ir priekšnosacījums vides dabiskuma saglabāšanai. Ciema teritoriālās attīstības iespējas tā tagadējās robežās ir ierobežotas, savukārt apbūves attīstīšana ciemam piegulošajās mežu teritorijās var deformēt tos faktorus, kas Priedkalnei piešķir ekskluzīva, augstas dzīves vides kvalitātes ciema statusu. Apbūvei attīstoties lineāri gar Lielo Baltezeru un Krastmalas ielu, praktiski ir notikusi Priedkalnes un Baltezera ciemu saplūšana.

Baltezers

Baltezera ciema apbūve ir izstiepta šaurā joslā starp Lielo Baltezeru un valsts galveno autoceļu A1- Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži). Baltezera ciema apbūvi galvenokārt veido savrupmāju apbūve, izņemot teritoriju ap viesnīcu „Baltvilla” un rehabilitācijas centru, kas pašlaik veido Baltezera ciema publiskās dzīves centru. Ērtā piekļuve no autoceļa A1, skaistā ainava un Baltiezera tuvums nosaka ciema teritorijas pievilcību ne tikai apbūvei, bet arī rekreācijai. Taču vienlaikus tālākas apbūves iespējas ir praktiski izsmeltas, jo otrpus autoceļam A1 ir Baltezera ūdensgūtnes stingrā režīma aizsargjosla.

4.18. attēls. Baltezera ciema apbūve

Bez tehniskās infrastruktūras un ielu tīkla sakārtošanas, Baltezerā visaktuālākā problēma ir ezera piekrastes teritorijas izmantošana un publiskās piekļuves nodrošināšana ezeram. Tas arī rada visasākos interešu konfliktus starp sabiedrību un atsevišķo ezeram piegulošo zemju īpašniekiem. Teritorijas plānojumā 2013.-2024.g. tiek saglabāta iepriekšējā plānojumā noteiktā ezera aizsargjosla pa applūstošo teritoriju, ar visiem Aizsargjoslu likumā noteiktajiem ierobežojumiem.

Daļa no Baltezera ciema atrodas pie Mazā Baltezera, un tā nav saistīta ar pārējo Baltezera ciemu un novada teritoriju ne telpiski, ne funkcionāli. Tur ieplānota tikai savrupmāju apbūve, ielu tīkls veidojies fragmentāri pa atsevišķu detālplānojumu izstrādes etapiem.

Ņemot vērā, ka šī apbūve cieši piekļaujas Ādažu novada Alderu ciemam, tās turpmākā attīstība būtu skatāma kopā ar Alderu ciemu, veidojot savstarpēji saistītu ielu tīklu, kopēju tehnisko infrastruktūru un pakalpojumus.

Krastmalas iela un Senču prospekts pilda maģistrālās ielas funkcijas, savienojot autoceļu A1 un Jaunciema gatvi (Baltezeru un Priedkalni), taču tās ir ļoti šauras, līkumainas, nepagaismotas un bez gājēju ietvēm. Tā kā apkārtējā blīvā apbūve neļauj tās rekonstruēt pietiekošā platumā, lai to tehniskie parametri atbilstu maģistrālās ielas parametriem, ir jāmeklē risinājumi satiksmes drošības uzlabošanai.

4.5.4. Upesciems, Langstiņi, Suniši, Amatnieki

Upesciems

Upesciems sākotnēji ir veidojies kā valsts zivsaimniecības "Upesciems" centrālais ciemats ap kādreizējo Bergu muižu. Vēlāk ciema apbūve izpletusies vairākos virzienos un pašlaik kopā ar Amatniekiem un Sunišiem veido nepārtrauktu apdzīvojuma konglomerātu. Teritorijas centrālo daļu aizņem zivju dīķu sistēma, kas 1960.-1970. gados izveidota uz Lielās Juglas un Krievupes. Pašlaik daļa no dīķiem tiek uzturēta un apsaimniekota, savukārt pie Sunišiem un Mašēnu ezera notikusi dīķu aizbēršana un uzbērto teritoriju apbūve.

Atšķirībā no pārējiem ciemiem, ko veido gandrīz tikai savrupmāju apbūve, Upesciemā ir sabiedriskais centrs, kurā koncentrētas svarīgākās publiskās iestādes - skola, doktorāts, dienas centrs, bērnudārzs, bibliotēka. Upesciemā ir arī brīvas, apbūvei un rekreācijai piemērotas teritorijas ar daudzveidīgām attīstības iespējām. Teritorijas plānojumā paredzēts Upesciema centrā attīstīt gan jauktas centra apbūves teritorijas, gan publiskās apbūves teritorijas, gan mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas, saglabājot iepriekšējā plānojuma risinājumus. Vienlaikus ir sagatavots priekšlikums Upesciema robežu maiņai, izslēdzot no Upesciema un pievienojot Bergiem Upesciema daļu ap Mašēnu ezeru, ko atdala valsts galvenais autoceļš A4, un kas nav funkcionāli saistīts ar pārējo Upesciemu.

4.19. attēls. Upesciema centra apbūve

Upesciema apbūves tālākā veidošanās būtu jāizvērtē, ņemot vērā, ka Bergū, Upesciema, Sunīšu, Amatnieku, arī Langstiņu apbūve jau tuvākajā laikā var saplūst, veidojot "lielciemu", kura sabiedriskais centrs ar pakalpojumiem un publiskajām iestādēm vieta būs tagadējā Upesciema centrālā daļa. Pašvaldībā ir ieplānots izstrādāt Upesciema centra teritorijas attīstības koncepciju, ar mērķi saglabāt apbūves individualitāti, izcelt vērtīgos arhitektoniskos un ainavas elementus un nodrošināt nepieciešamos infrastruktūras objektus, veidojot labiekārtotu, interesantu un ērtu ciema centra publisko ārtelpu.

Perspektīvā ieplānotais autoceļš A4 divlīmeņu šķērsojums nodrošinās ērtu un drošu Upesciema centra sasniedzamību no Bergiem.

Tā kā Upesciema dīķu izvietojums un blīvā apbūve neļauj izveidot maģistrālo ielu caur Sunīšu ciemu, ir nepieciešams izvērtēt iespēju veidot jaunu maģistrālo ielu kā apvadu Sunīšu un Upesciema teritorijai un dīķiem gar ZA un A pusi, virzoties arī pa Ropažu novada teritoriju un daļēji izmantojot šī novada ceļus (SIA „Rīgas Meži” īpašumā). Perspektīvā, pēc „apvadcēļa” izbūves savienojot Kaiceles ielu un Padebešu ielu, Garā Jūdze un Pērļu iela arī tiktu ieslēgtas dzīvojamā rajona maģistrāļu tīkla ielās, kas tad ietvertu arī Ziedu, Skolas un Elenburgas ielas Upesciemā.

Langstiņi

Langstiņu ciems sācis veidojies kā vasarnīcu ciems Langstiņu ezera dienvidu un dienvidaustrumu krastā jau pirms I pasaules kara. Pēc II pasaules kara sākusies dzīvojamās apbūves paplašināšanās gan gar austrumu, gan rietumu krastu, un pēdējo desmit gadu laikā arī gar pārējo ezera teritoriju.

Langstiņu ciema pievilcību veido apkārtnes ainavas dabiskums un ezera klātbūtne. Ciema apbūvi veido tikai savrupmājas, līdz ar to nav sabiedriskās dzīves centra. Perspektīvā tāds varētu veidoties pie Elenburgas un Krievupes ielu krustojuma, kur paredzētas jauktas centru apbūves teritorijas, vai arī pie Sakaru un Mediķu ielas krustojuma, kur atrodas pašvaldībai piederošas ēkas. Langstiņos ir pietiekami skaidri diferencēts ielu tīkls, taču tās ir šauras un pārsvarā bez labiekārtojuma. Tāpat kā citos novada ciemos, arī Langstiņos ir aktuāla ielu tīkla sakārtošana un kvalitatīvas ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmas izbūve. Tas vienlaikus uzlabotu gan sadzīves apstākļus, gan ekoloģisko situāciju ezerā. Ielu tīkla sakārtošanai ir izstrādājams tematiskais plānojums, kura ietvaros jāparedz jaunas ielas (Mežmalas ielas turpinājuma) izbūve ap Langstiņu ezeru.

Lielākā ciema daļa ar visu Langstiņu ezeru atrodas ūdensgūtnes ķīmiskajā aizsargjoslā, kas uzliek zināmus aprobežojumus. Savukārt ciema attīstība dienvidu virzienā gar Elenburgas ielu nav vēlama, lai Langstiņi nesaplūstu vienotā aglomerācijā ar Upesciemu. Tādējādi Langstiņu ciema apbūves attīstības iespējas tā pašreizējās robežās ir visai ierobežotas, taču šis apstāklis savā ziņā ļauj saglabāt ciema savrupu raksturu ar tīru, nepiesārņotu vidi, mieru un klusumu.

4.20. attēls. Langstiņu ciema apbūve

Esošā maģistrālā iela – Elenburgas iela, nodrošina raksturīgo funkciju izpildi, pa to notiek arī sabiedriskā transporta kustība. Perspektīvā ap Langstiņu ezeru jāparedz transporta loka izveide, izbūvējot Mežmalas ielu.

Sunīši

Sunīšu ciema apbūve nav vērtējama viennozīmīgi, jo sākotnējās būvniecības ieceres Sunīšu ciemā paredzēja apmēram 70 apbūves gabalus relatīvi augstā vietā, neskatā priežu mežā pie Sunīšu ezera ar skatu un pieeju ezeram. Taču vēlāk, vienlaidus apbūvējot Sunīšu ezera austrumu krastu ar savrupmājām, daļa no meža tika pilnīgi iznīcināta, radās haotisks ielu tīkls. Savukārt aizberot Upesciema dīķus un pilnīgi klajā vietā veidojot jaunas apbūves teritorijas, tika radīta zemākas kvalitātes vide. Lielas neērtības iedzīvotājiem un problēmas pašvaldībai rada centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas trūkums, kas savukārt rada Sunīšu ezera un L.Juglas piesārņojuma draudus.

Var uzskatīt, ka pašlaik ir iznīcināts sākotnējais vietas potenciāls, ko nodrošināja pieeja ūdeņiem, mežs un laba transporta saikne ar Rīgu. Vietā, kur bija visas iespējas radīt ekskluzīvas kvalitātes dzīvojamo vidi, izveidota stipri viduvējas kvalitātes apbūve.

4.21. attēls. Sunīšu ciema apbūve

Sunīšos nav atrisināta transporta infrastruktūra, un pieslēgšanās valsts galvenajam autoceļam A4 no ciema ir problemātiska. Upesciema dīķu izvietojums un blīvā apbūve neļauj izveidot maģistrālo ielu caur Sunīšu ciemu, tādēļ būs nākotnē būs nepieciešams izveidot jaunu maģistrālo

ielu kā apvadu Sunīšu un Upesciema teritorijai gar ziemeļaustrumu un austrumu pusi, daļēji izmantojot Ropažu novada ceļus.

Joprojām nav izvērtēts, kādu iespaidu uz hidroloģiskajiem apstākļiem ir atstājusi dīķu aizbēršana un meliorācijas sistēmas izjaukšana. Šāda attīstība vienlaikus ir bīstama arī vides ekoloģiskajam līdzsvaram, jo neapšaubāmi iespaido hidroģeoloģisko režīmu plašākā apkārtnē. Apšaubāma ir iepriekšējā teritorijas plānojumā paredzētā Kaiceles pļavu apbūves lietderība, tādēļ vispirms nepieciešams veikt L.Juglas lejteces baseina hidroloģisko un ģeoloģisko izpēti un, pamatojoties uz secinājumiem, lemt par apbūves iespējām, izvirzot nosacījumus esošo meliorācijas sistēmu saglabāšanai. Vienlaikus jāatzīmē, ka teritorijas gar Lielo Juglu, kas nav piemērotas apbūvei, ir labs potenciāls rekreācijas zonas izveidei.

4.22. attēls. Sunīšu ciema apkārtnē

Amatnieki

Amatnieku ciems atrodas joslā starp autoceļu A4 un Mazo Juglu.. Reljefa īpatnības nosaka, ka apbūvei vislabvēlīgākie apstākļi ir paaugstinātajā pamatkrasta daļā, ko klāj priežu mežs, savukārt zemākā daļa, ko veido M.Juglas paliene ar atmatā aizlaistām pļavām un kādreizējiem zivju dīķiem, pamazām pārpurvojas un aizaug ar krūmiem.

4.23. attēls. Amatnieku ciema teritorija

Sākotnēji Amatnieku ciema apbūvi veidoja tikai dažas lauku sētas. Kaut arī iepriekšējā teritorijas plānojumā lielākajā ciema teritorijas daļā ielānāta savrupmāju apbūve, pagaidām atbilstoši izbūvēts ir tikai „Ainavu ciemats”. Pārējā teritorijā nav ne ceļi, ne komunikācijas, kas varētu kaut orientējoši iezīmēt iecerēto plānojuma struktūru. Kvalitatīva dzīvojamā vide

Amatniekos var veidoties tikai pie nosacījuma, ja tiks izstrādāta vienota attīstības koncepcija, saprātīgi izmantojot teritorijas ainavas vērtības un potenciālu, uzlabojot tiešo sasaisti gan ar Rīgu pa Biķernieku ielu, gan atrisinot pieslēgumus autoceļam A4.

Turklāt gan Amatniekos, tāpat kā Sunīšos un Upesciemā, veicama ģeoloģiskā izpēte, lai izvērtētu grunts nestspēju dzīvojamu ēku būvniecībai.

4.5.5. Makstenieki, Skuķīši

Makstenieki

Makstenieku ciems veidojies 1980.gados kā dārzkopības kooperatīvs „Krievupe” ar sakņu un augļu dārziņiem ap pāris esošajās viensētām. Tas arī noteicis pašreizējo apbūves struktūru ar šaurajām ielām. Ciema apbūvēto teritoriju šķērso Krievupe un no visām pusēm ietver mežs. Lielākā daļa dārzkopības kooperatīva apbūves izvietota teritorijas augstākajā, neapplūstošā daļā.

Makstenieku ciema attīstību bremsējošais faktors ir tā savrupā atrašanās un sliktā pieejamība. Ar pārējo novadu un autoceļu A2 to savieno tikai viens autoceļš 2 km garumā. Līdzīgi kā citos Garkalnes novada ciemos, viena no lielākām problēmām ir neatbilstošais ielu tīkls un to sliktā kvalitāte.

Garkalnes pagasta teritorijas plānojumā 2004.- 2016.gadam ciemu bija paredzēts paplašināt, izdalot teritoriju gandrīz 200 vienģimenes māju apbūvei Krievupes pretējā krastā. 31.01.2007. apstiprinātajā detālplānojumā „Makstenieku sils” ir ielānoti ap 80 apbūves gabali, taču būvniecība nav uzsākta.

4.24. attēls. Makstenieku ciems

Turpmāk, kā viena no prioritātēm, jāparedz esošā Makstenieku ceļa savienošana ar Makstenieku ielu, kā arī Makstenieku ceļa seguma uzlabošana.

Skuķīši

Skuķīšu ciems sācis veidoties 1980. gados, kad mežsaimniecībā neizmantojamās Tumšupes palienes pļavas izdalītas dārzkopības kooperatīvam „VEF - Ozoli”. Ciema teritorija tieši robežojas ar Ropažu novadu. Ciems attīstījies šaurā joslā gar Tumšupi un izstiepies gandrīz 4 km garumā. Skuķīšu ciema apbūvi veido atsevišķu māju grupu sektori, ar piebraucamiem ceļiem no valsts reģionālā autoceļa P3 Garkalne - Alauksts. Skuķīšos ir izveidojies sadrumstalots mazu, šauru ielu tīkls, daudzas ielas beidzas strupceļā. Arī grants ceļi, kas piekļaujas Skuķīšu ciemam (piekļuve 3., 5., 11., 13., 15., 22.līnijām), no Ropažu novada teritorijas, ir sliktā stāvoklī.

Pievilcīgā ainava, ūdens tuvums, skaistais mežs ir tie pievelkošie faktori, kas piesaistījusi būvēt gribētājus Skuķīšos. Taču nelabvēlīgie ģeoloģiskie apstākļi, augsts gruntsūdens līmenis, applūšanas risks, kā arī labiekārtojuma un inženiertehnisko komunikāciju trūkums, ir tie faktori, kas neļauj ciemā veidot augstas kvalitātes un drošu dzīves vidi. Savukārt apkārtējo priežu mežu

izciršana būtiski samazina gan Skuķīšu ciema rekreācijas potences, gan negatīvi ietekmē Rīgas piepilsētas zaļās zonas spēju darboties kā ekoloģiskā līdzsvara nodrošinātājam, tostarp arī ūdensteču dabisko ekosistēmu uzturēšanā un Rīgas iedzīvotāju rekreācijai. Skuķīšos pagaidām nav lietderīgi attīstīt kādus pakalpojumus, līdz ar to saglabājams ciema tagadējais profils - sezonas rakstura dzīves vieta.

4.25. attēls. Skuķīšu ciems

Tumšupe piešķir Skuķīšiem to pievilcību, kas nepieciešama rekreācijas funkciju nodrošināšanai dzīvojamās apbūves teritorijās, un tās potenciāls turpmāk ir jāizmanto pilnvērtīgāk, nodrošinot labu pieejamību un labiekārtojumu. Tai pat laikā jāatzīmē gan applūšanas riski (2013.g. pavasarī), gan upes krastu erozijas draudi.

4.5.6. Suži

Garkalnes novadā esošais Sužu ciems sācis attīstīties 1980.gados, kad lauku teritorijā blakus padomju armijas dislokācijas vietai izdalīti 480 zemes gabali dārzkopības kooperatīvam, kura biedri bija militārpersonas, to ģimenes locekļi un armiju apkalpojošais personāls. Tas atspoguļojas arī specifiskos ielu nosaukumos. Ar laiku sezonas rakstura dārza mājiņas pārbūvētas par pastāvīgām dzīvojamām mājām, taču teritorijas labiekārtojums un inženiertehniskā apgāde nav atrisināta. Kā jau tipiskai dārzkopības kooperatīvu teritorijai, Sužos ir sadrumstalots mazu, šauru ielu tīkls, no kurām daudzas beidzas strupceļā. Esošā ciešā apbūve neļauj paplašināt ielas un izbūvēt apgriešanās laukumus.

Ciema vecākajā daļā dominē nelabiekārtota, pārāk blīva apbūve. Haotiskais ielu tīkls, ielu seguma sliktais stāvoklis, sabiedrisku apstādījumu, laukumu un ēku trūkums vēl palielina sablīvētības un nekārtības iespaidu. Esošo ielu platums ir nepietiekošs, lai tur izvietotu inženierkomunikācijas un izbūvētu nepieciešamos labiekārtojuma elementus, tai skaita lietus ūdeņu savākšanas sistēmas atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Ceļmalas iela, kas iepriekšējā teritorijas plānojumā noteikta kā maģistrālā iela, nosacīti pilda savācējceļa funkcijas tikai ciema vienā daļā, otrā ciema daļā savācējceļa funkciju veic Pulkveža iela. Ceļmalas iela nodrošina satiksmes iespējas ar blakus esošo novadu (Ādažu, Carnikavas) teritorijām, taču ielas platums un citi parametri neatbilst maģistrālās ielas kritērijiem. Prioritāri nepieciešams sakārtot ielu tīklu, veidot apgriešanās laukumus un kabatas, kā arī uzstādīt norādes un ielu nosaukumu plāksnes.

Teritorijas plānojuma grozījumos ir paredzēts, ka ciema vecākajā daļā, kas savā laikā izveidota kā sezonas rakstura dārza mājiņu apbūve, jauna savrupmāju apbūve nebūs atļauta, jo blīvās apbūves dēļ nav iespējams izveidot normatīviem aktiem atbilstošu ielu tīklu, nodrošināt centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas izbūvi.

4.26. attēls. Sužu ciema apbūve

Pilnīgi atšķirīga ir Sužu ciema jaunākā daļa „Apogi”, ko veido telpiski interesanta rindu māju apbūve ar platām ielām, augstu labiekārtojuma līmeni. „Apogi” izvietoti relatīvi augstākajā ciema daļā.

Kā viena no būtiskām problēmām, kas kavē Sužu ciema attīstību, ir teritorijas sliktā notece, kas izraisa gan applūšanas risku, gan apgrūtina ciema teritorijas turpmāko apbūvi. Ciema dienvidaustrumu daļā, kur ir būvniecībai nelabvēlīgi apstākļi – vāja grunts nestspēja, applūšanas risks, iepriekšējā teritorijas plānojumā 2009.-2021.g.bija paredzētas plašas savrupmāju apbūves teritorijas. Jaunajā plānojumā šī daļa noteikta kā teritorija ar īpašiem nosacījumiem TIN11, kur pirms būvniecības uzsākšanas veicama izpēte un nopietna inženiertehniskā sagatavošana.

Tālākā ciema attīstība būtu plānojama kopā ar Rīgas pilsētas Sužiem, paredzot vienotas kanalizācijas sistēmas izveidi.

5. Riska un paaugstinātas bīstamības teritorijas un objekti

Kaut arī Garkalnes novads ir viena no tīrākajām un zaļākajām Pierīgas teritorijām, tur pastāv vairāki dažāda rakstura riska faktori, kas summējoties var radīt būtisku kaitējumu gan videi, gan iedzīvotājiem.

Applūšanas riska teritorijas

Gandrīz katru gadu novadā applūst plašas teritorijas, būtiski skarot pašvaldības un lielas iedzīvotāju daļas intereses, tādēļ ir applūšana ir uzskatāma par vienu no būtiskākajiem riska faktoriem Garkalnes novadā. Applūšanas riskam Garkalnes novadā pakļautas plašas teritorijas Lielā Juglas, Mazās Juglas, Tumšupes, Krievupes palienēs un tām piegulošās teritorijas, kā arī Lielā un Mazā Baltezera, Ķīšežera, Lielā Jūgežera piekrastes. Tas savukārt var izraisīt gruntsūdens līmeņa celšanos zemākajās teritorijās, ēku pagrabstāvu applūšanu, kā arī veicināt teritoriju pārpurvošanos. Applūstot blīvi apbūvētajām teritorijām, bez materiālajiem zaudējumiem, rodas kaitējums arī videi, jo ūdeņos nonāk ievērojams piesārņojums.

Ņemot vērā notiekošās globālās klimata izmaiņas, kā rezultātā iespējama ūdens līmeņa (kā virszemes ūdeņu, tā gruntsūdeņu) celšanās, nepieciešams ievērtēt to iespējamo ietekmi uz ciemu apbūvētajām teritorijām, it īpaši tām, kas izvietotas tieši ezeru un upju piekrastēs. Applūšanas riska teritoriju izvērtēšana un pasākumu kompleksa izstrāde risku mazināšanai ir uzskatāma par galveno prioritāti, kas prasa nekavējošu rīcību. M.Juglas un L.Juglas plūdu apdraudētajām teritorijām ir izstrādājams un īstenojams *Plūdu riska pārvaldības plāns*.

5.1.attēls. 2010.gada pavasara plūdi

Ekoloģiskais risks

Būtiskākais ekoloģiskais risks ir pazemes ūdeņu piesārņojuma risks, kas saistīts ar dzeramā ūdens atradņu grupas Baltezers, Remberģi un Zaķumuiža teritoriju iespējamu piesārņošanu. Šīs atradnes izmanto no virszemes piesārņojuma neaizsargātos gruntsūdeņus, kā arī vidusdevona Gaujas ūdens horizonta ūdeņus. Būtiskākos piesārņojuma draudus rada:

- apbūves teritorijas, it sevišķi tās, kurās nav nodrošināta centralizēta ūdensapgāde un notekūdeņu apsaimniekošana;
- intensīva rūpnieciskā vai lauksaimnieciskā ražošana atradņu un tām piegulošajās teritorijās;
- ģeotermālās enerģijas ieguves iekārtas - gan horizontālās, gan vertikālās;

- nekvalitatīvi ierīkoti, pamesti, neapsaimniekoti, savlaicīgi nelikvidēti ūdens ieguves urbumi.

Garkalnes novada teritorijas lielākajā daļā ir laba pazemes saldūdeņu kvalitāte un tās saglabāšana ir nozīmīgs teritorijas attīstības plānošanas uzdevums. Gruntsūdeņu un artēzisko ūdeņu nepietiekamas aizsargātības dēļ visa novada teritorija ir uzskatāma par dzeramā ūdens aizsardzības zonu.

Virszemes ūdeņu piesārņošana notiek tajās novada teritorijās, kur ezeru, dīķu un upju krasti tiek apbūvēti pirms atbilstošas notekūdeņu savākšanas, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas ierīkošanas. Apbūves teritoriju notekūdeņi piesārņo Lielo un Mazo Baltezeru, Langstiņu ezeru un Sunīšu ezeru, savukārt piesārņojums no Upesciema dīķiem nonāk Lielajā Juglā.

Virszemes ūdeņu piesārņojuma risku var radīt arī nepārdomāta ūdenstilpju tīrīšana, padziļināšana, izsmeltās grunts uzskalošana krastā (arī aizsargjoslā) ar mērķi paaugstināt zemes virsas līmeni. Virszemes ūdeņu piesārņošanu rada arī ūdeņu aizbēršana ar nenoskaidrotas izcelsmes materiāliem. Visvairāk apdraudētā vieta ir Upesciema zivju dīķu teritorija, no kurienes piesārņojums tālāk nonāk Juglas ezerā.

Mazais Baltezers un Lielais Baltezers ir noteikti kā riska ūdensobjekti, atbilstoši 31.05.2011. MK noteikumu Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” 2.pielikumam, kas nosaka virszemes ūdensobjektus, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli likumā paredzētajā termiņā, kā arī prasības riska ūdensobjektu aizsardzībai.

Ekoloģisko risku var radīt ūdenslīmeņa svārstības Skuķīšu dzirnavu HES ūdenskrātuvē uz Tumšupes, veicinot krastu eroziju, pazeminot zivju nārsta efektivitāti Tumšupē. Kā ekoloģiskā riska objekti Garkalnes novadā uzskatāmas vietējās nosēdakas, izsmeljamās bedres, individuālās bioloģiskās attīrīšanas iekārtas, kā arī novecojušās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.

5.1. tabula. Ūdens līmeņi Garkalnes novada ezeros un upēs

Ezers	Platība (ha)	Vid.ūdens līm.	Ūd.līm.p.10%	Ūd.līm.p.1%
Lielais Baltezers	582	0,1	1,4	2,0
Mazais Baltezers	199	0,1	-	-
Langstiņu ezers	35	5,8	5,8	5,9
Lielais Jūgezers	35	-	-	-
Mašēnu ezers	32	-	-	-
Sudrabezers	32	5,7	5,8	6
Sunīšu ezers*	23	0,4	0,5/2.35	0,6/3,1
Upe	Vieta	Vid.ūdenslīm.	Ūd.līm.p.10%	Ūd.līm.p.1%
Mazā Jugla	(sateka ar L.Juglu)	-	1,75	2,4
Lielā Jugla	(ieteka Juglas ez.)	-	1,55	21,55
Tumšupe	(ieteka L.Juglā)	-	3,1	3,8
Krievupe	(ieteka L.Juglā)	-	2,2	2,85
Juglas kanāls	(Baltezers)	0,1	1,4	2,0

Dati: SIA Meliorprojekts „Applūstošās teritorijas noteikšana Garkalnes novada teritorijā”2009.

*Sunīšu ezerā maks.uzplūdu līmeņi 2,1 m un 2.35 m var iestāties regulatora vai aizsprosta avārijas gadījumā pie L.Juglas.

Paaugstināta ugunsbīstamība

Novada teritoriju aizņem lielas mežu teritorijas, kurās dominē tādas mežaudzes, kā sils, kas ir augstas ugunsbīstamības mežaudze un damaksnis, kas ir vidējas ugunsbīstamības mežaudzes. Ņemot vērā, ka gandrīz visus ciemus cieši ietver meži, liela novada teritorijas daļa uzskatama par paaugstinātas ugunsbīstamības riska zonu. To vēl pastiprina apstākļi, ka novada meži ir populāra atpūtas, sēņošanas un ogošanas vieta, ko bieži apmeklē Rīgas un Pierīgas iedzīvotāji tieši gada karstākajā un sausākajā laikā. Tādējādi par paaugstinātas ugunsbīstamības teritoriju būtu jānosaka lielākā daļa Garkalnes novada mežu. Savukārt ciemos jāparedz normatīvo aktu prasībām atbilstošs ugunsdzēsības līdzekļu aprīkojums – ārējie ugunsdzēsības ūdensvadi ar hidrantiem, ka arī pietiekams skaits labi sasniedzamu ūdens ņemšanas vietu. Ne mazāk svarīgi ir nodrošināt atsevišķo apbūves kvartālu labu sasniedzamību, veidojot ciemos vienotu un skaidru ielu tīklu.

Apbūvei nepiemērotu teritoriju apbūve

Apbūvei nepiemērotas ir teritorijas, kurās grunts nestspēja neatbilst LR Būvnormatīvu prasībām, kā arī teritorijas, kuras ir pakļautas plūdu un gruntsūdens līmeņa paaugstināšanās riskam. Tādas ir visas purvainās, ar kūdras slāni pildītās platības ieplakās ap ezeriem, upju palienēs, kā arī starp kāpu pauguriem. Garkalnes novadā šādas teritorijas ir ap Lielo un Mazo Jūgezeru, Līņezeru, Lielās un Mazās Juglas sateces rajonā pie Briezēm, vietām Krievupes un Tumšupes palienēs, Bukultos pie Tīreļiem, kā arī Sužos. Šajās teritorijās būves ir pakļautas neparedzētai pamatu deformācijai, kā arī applūšanas riskam gruntsūdens vai tuvējo virszemes ūdens līmeņu celšanās gadījumā, kas savukārt vēl vairāk samazina grunts nestspēju.

Apbūvei nepiemērota grunts veidojas arī uzbūrtajās teritorijās Upesciemā, kur bijušie zivju dīķi vietām aizbērti, nerēķinoties ar dīķu ūdens sistēmas komplekso raksturu, lietojot nepiemērotus materiālus (nedrupinātus dzelzsbetona izstrādājumus, būvgružus, sadzīves atkritumus) un pārkāpjot tehnoloģiskās prasības (bez blietēšanas un būvuzraudzības).

Rūpniecisko avāriju risks

Garkalnes novadā ir viens objekts, kuram saskaņā ar 19.07.2005. MK noteikumu Nr. 532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novēršanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem" 15. punkta prasībām jāizstrādā drošības pārskats un civilās aizsardzības plāns. Tā ir SIA "LATVIJAS PROPĀNA GĀZE" sašķidrinātās gāzes glabāšanas un uzpildes stacija kas atrodas Garkalnē, Lielā Zaļā ielā 7, rūpnieciskās apbūves teritorijā.

Rūpniecisko avāriju risks var būt saistīts arī ar dzelzceļa un auto pārvadājumiem, jo Garkalnes novadu šķērso vairākas automaģistrāles, kā arī dzelzceļa līnija. Riska teritorijas izvietojas:

- abpus auto maģistrālēm A1 Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži), A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene), A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers - Saulkalne), kur ir augsta kustības intensitāte un samērā bieži tiek transportētas arī bīstamās kravas;
- abpus dzelzceļa līnijai Rīga – Valga, kura ir stratēģiskas nozīmes dzelzceļa līnijas Meitene – Jelgava – Rīga – Igaunijas robeža sastāvdaļa. Pa dzelzceļu bieži transportē bīstamās kravas un pastāv vairāki riski: bīstamo vielu noplūde no dzelzceļa cisternām, putekļi no atklātām platformām, eksplozijas u.c. negadījumi preču vagonos esošos konteineros, u.c.

Transporta riskam pakļauto zonu plašums atkarīgs no vidē nonākušās vielas veida (ķīmiskas, viegli uzliesmojošas, gāzveidīgas, iztvaikojošas vai šķidrās, līstošas, beramas – putekļu piesārņojums u.t.t.) un vidē nonākušā vielas apjoma.

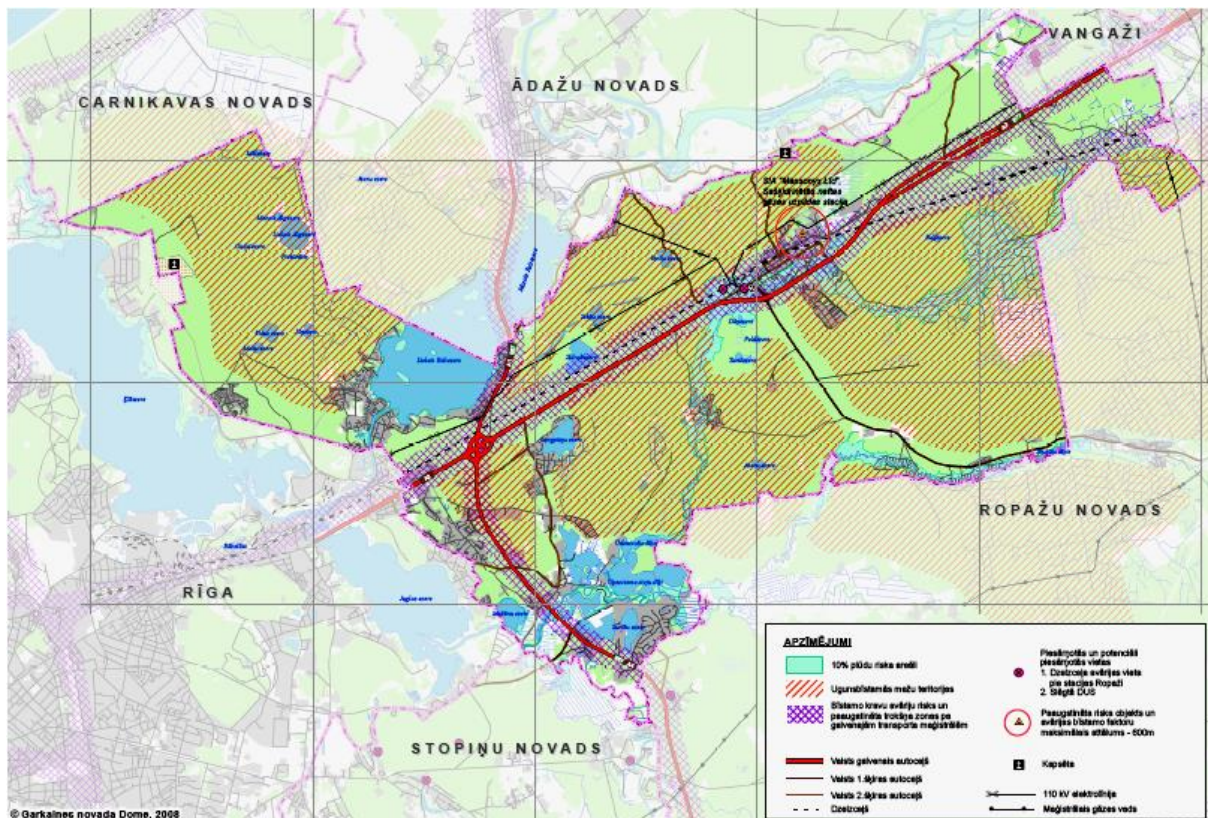
Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas ir atkritumu izgāztuves, naftas bāzes, lauksaimniecības ķīmijas noliktavas, rūpniecības un ražošanas uzņēmumi un to darbības rezultātā radies piesārņojums, uzņēmumi ar vecām, tehnoloģiski nolietotām iekārtām, bijušās PSRS armijas kara daļas un citas teritorijas ar vēsturisku piesārņojumu, kurās augsnes, grunts vai gruntsūdeņu kvalitāte neatbilst fona rādītājiem un tajās konstatētas piesārņojošas vielas.

Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras (LVĢMA) *Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā* doto informāciju, Garkalnes novadā nav piesārņotu vietu, bet ir trīs 2. kategorijas potenciāli piesārņotas vietas, kas ir iekļautas reģistrā:

- Garkalnes bijušais mehāniskais sektors, Garkalnes „Ozolniekos”, kurā notiek automobiļu tehniskā apkope un remonts, kā arī degvielas uzpilde. Iespējams potenciāls piesārņojums ar naftas produktiem un smēreļļām.
- SIA „Massonyx Ltd” sašķidrinātas gāzes glabāšanas un uzpildes stacija „Garkalne”, kas nodarbojas ar ķīmisko vielu vairumtirdzniecību. Atrodas Garkalnē, Lielā Zaļā ielā 7. Objektā atrodas gāzes uzglabāšanas iekārtas ar tilpumu 100 m³ un vairāk, darbojas kā gāzes uzpildes stacija;
- Bijusī DUS „Garkalne”, kas nodarbojās ar automobiļu degvielas mazumtirdzniecību, Garkalnē, Vidzemes šoseja 6a/2. Tuvākā ūdenstilpne atrodas 280 m attālumā.

Ievērojot, ka minētās teritorijas pārsvarā ir dažāda veida apbūves teritorijas, tajās būtu veicama augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitātes pārbaude, lai noteiktu teritorijas statusu un tās turpmākās izmantošanas nosacījumus.

5.2.attēls. Vides riska teritorijas un objekti
Garkalnes novada teritorijas plānojuma 2009.-2021.g.materiāli

6. Teritorijas ar īpašiem nosacījumiem

6.1. Teritorijas, kur nepieciešama izpēte un kompleksi risinājumi

Garkalnes novada teritorijas plānojumā ir apzinātas vairākas teritorijas, kur vienlaikus identificēti vairāki paaugstināta riska faktori, kas savstarpēji pārklājoties ietekmē viens otru. Šajās teritorijās ir komplicētas situācijas, ko nevar atrisināt, pievēršoties tikai kāda atsevišķa riska pārvaldības plānošanai. Tādēļ ir pamats izdalīt paaugstināta riska vietas un areālus, kas uzskatāmi par funkcionālu veselumu, ietverot gan ekoloģiskos, gan rūpnieciskos riskus, tai skaitā bīstamo kravu avārijas riskus. Šajās teritorijās izvērtējams arī to jutīgums pret antropogēno ietekmi, tai skaitā virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu.

Šādiem paaugstināta riska areāliem un vietām būs jāizstrādā integrēti teritoriāli riska pārvaldības plāni, kuros paredzami pasākumi negadījumu vai avāriju iespējamības samazināšanai, kā arī vides sanācības plāni vides piesārņojuma un ainaviskās struktūras bojājumu vietās.

Upesciema dīķu sistēma un tai piegulošā teritorija

Upesciemā bijušo zivju dīķu aizbēršana ir izjaukusi agrāk izveidoto ūdens sistēmas komplekso raksturu. Aizbēršana veikta stihiski, bez projekta un ietekmes izvērtējuma uz teritorijas kopējo hidroloģisko režīmu. Aizbēršanā daudzviet izmantoti nepiemēroti materiāli – būvgruži, nedrupināti dzelzsbetona izstrādājumi, sadzīves atkritumi. Tā kā darbi pārsvarā veikti bez projekta un būvuzraudzības, nav veikti arī grunts nestspējas aprēķini. Tādējādi šajā teritorijā vienlaikus pastāv vairāki riska faktori: gruntsūdens līmeņa celšanās un teritorijas applūšana, grunts izskalošana un ēku pamatu deformācijas, gruntsūdeņu piesārņojums.

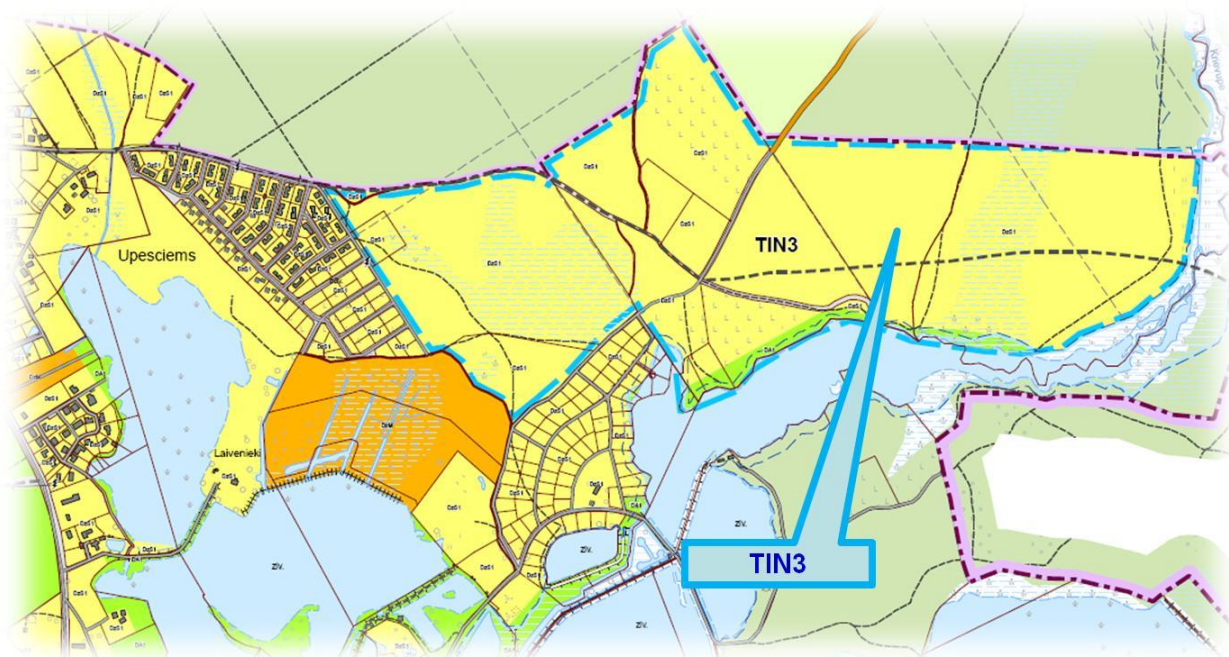
6.1.attēls. Aizbērtie Upesciema dīķi Sunīšu ciema daļā

Lai noskaidrotu nepieciešamos pasākumus situācijas uzlabošanai, vispirms veicama kompleksa teritorijas izpēte, apzinot visu pašreizējo dīķu sistēmu, ūdens līmeņus un hidrotehnisko būvju (dambju, meniņu) parametrus, kā arī sagatavojot ieteikumus dīķu ekspluatācijai un nepieciešamiem rekonstrukcijas darbiem.

Turpmākā teritorijas attīstība un apbūve var notikt tikai pēc ekspertu slēdzienu saņemšanas un saskaņā ar dotajām rekomendācijām par teritorijas izmantošanu un veicamajiem inženiertehniskajiem pasākumiem pirms būvniecības uzsākšanas.

Pašlaik lielākās problēmas rada apstākļi, ka teritorija netiek plānota un attīstīta kompleksi. Katrā atsevišķā īpašumā tiek izstrādāti šauri lokāli risinājumi, neveidojot vienotu ielu tīklu un kopīgu meliorācijas sistēmu. Rezultātā nav iespējams prognozēt iepriekš minēto risku sekas.

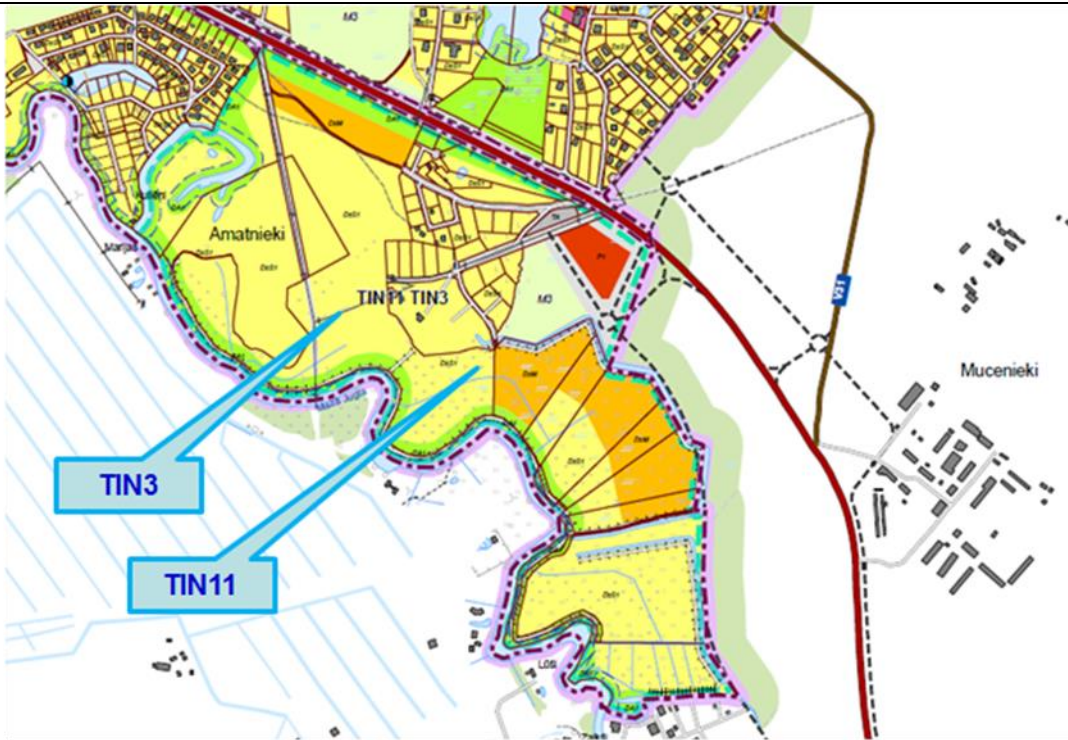
Lai novērstu šādus riskus, vēl neapbūvētā teritorijas daļa gar Upesciema dīķu ziemeļu daļu ir noteikta kā teritorija TIN3, kur izstrādājams komplekss detālplānojums, gan ietverot meliorācijas sistēmu risinājumus, gan vienotas transporta un inženierapgādes infrastruktūras risinājumus. (6.2.attēls)

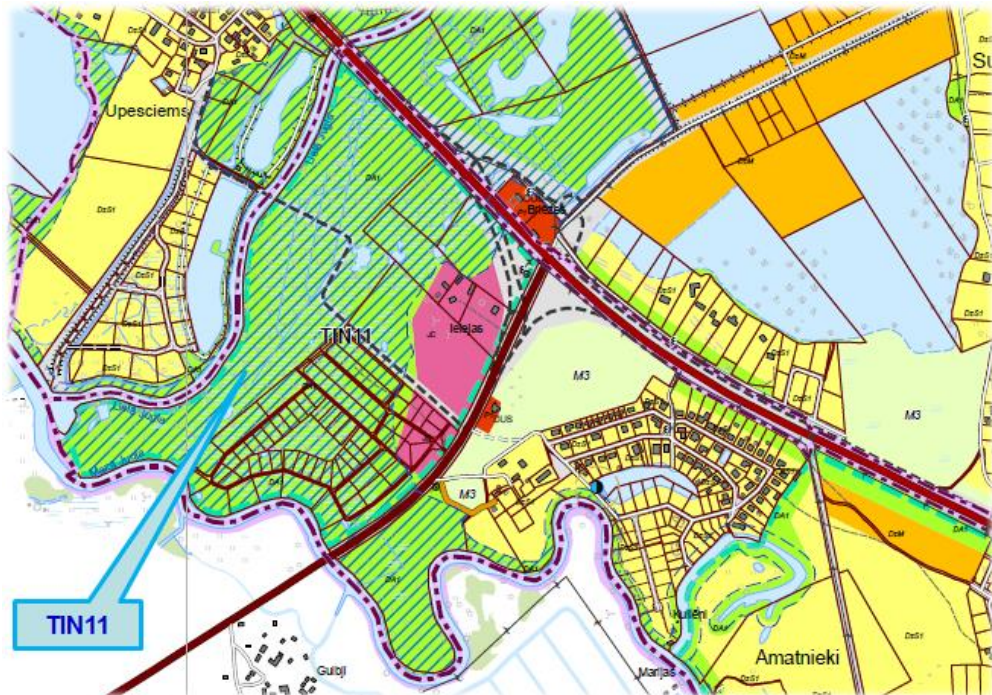
6.2 attēls. Upesciema daļa, kurai izstrādājams komplekss detālplānojums

Teritorijas pie L. Juglas un M.Juglas upes

Teritorija atrodas zemā vietā ar vāju grunts nestspēju un lielu applūšanas varbūtību. Arī šeit iepriekšējos teritorijas plānojumos iekļautas apbūves teritorijas, uzsākti detālplānojumi, izdotas būvatļaujas, tādēļ vispirms veicama kompleksa izpēte, kas ietver pašreizējās ģeoloģiskās un hidroloģiskās situācijas izvērtējumu, dodot slēdzienu par iespējamiem zemes izmantošanas veidiem. Pētījuma ietvaros sagatavojamas rekomendācijas veicamajiem inženiertehniskajiem sākumiem. Pirms būvniecības uzsākšanas veicama ģeoloģiskā izpēte, lai izvērtētu grunts nestspēju. Teritorija starp M.Juglas upi un autoceļu A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers - Saulkalne) ir noteikta kā TIN11 teritorija, kur vispirms veicama meliorācijas sistēmu izpēte un pārkārtošanas projekta izstrāde. (skat.6.3.attēlu). Tas pats attiecas arī uz L.Juglas un M.Juglas sateku starp autoceļu A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers - Saulkalne) un P2 (Juglas papīrfabrika-Upesciems). (skat.6.4.attēlu). Turklāt jāņem vērā, ka realizētie pretplūdu pasākumi, kas tiks veikti tikai M.Juglas labajā krastā (Amatniekos) ietekmēs situāciju apbūves teritorijās Stopiņu novadā upes pretējā krastā, palielinot tur plūdu risku.

6.3 attēls. M.Juglas lejtece Amatniekos, kur izstrādājams meliorācijas projekts un komplekss detālplānojums

6.4 attēls. Paliene L.Juglas un M.Juglas satekā Amatniekos, kur izstrādājams meliorācijas projekts

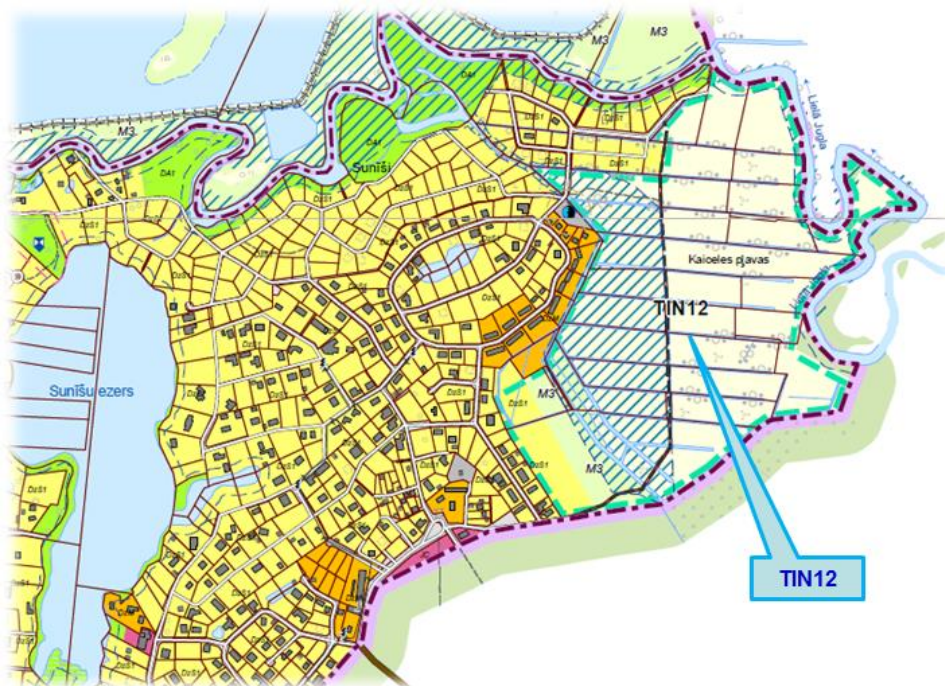
Kaiceles pļavas (Sunišos)

Kaiceles pļavas kādreiz bijušas Lielas Juglas paliene. Pēc meliorācijas grāvju sistēmas izbūves teritorija izmantota lauksaimniecībai. Kaut arī teritorija bieži applūst, iepriekšējā teritorijas plānojumā 2009. - 2021.g. tur bija ieplānota savrupmāju apbūve un izstrādāti detālplānojumi. Gar upes krastu, kas atrodas nedaudz augstāk par pārējo teritoriju, jau ir uzbūvētas vairākas dzīvojamās mājas. 2013.gada pavasara plūdos tās bija vairākas dienas atgrieztas no pārējās ciema teritorijas.

6.5. attēls. Kaiceles pļavas

Spēkā esošajā Garkalnes novada teritorijas plānojumā 2009.-2021.gadam teritorijas ar 10% applūšanas varbūtību ir iezīmētas saskaņā ar SIA „Meliorprojekts” 2009.gadā izstrādātajā pētījuma „*Applūstošās teritorijas noteikšana Garkalnes novada teritorijā*” dotajiem datiem. Taču pēdējo gadu novērojumi apliecina, ka applūst daudz lielāka teritorija, kā norādīts pētījumā.

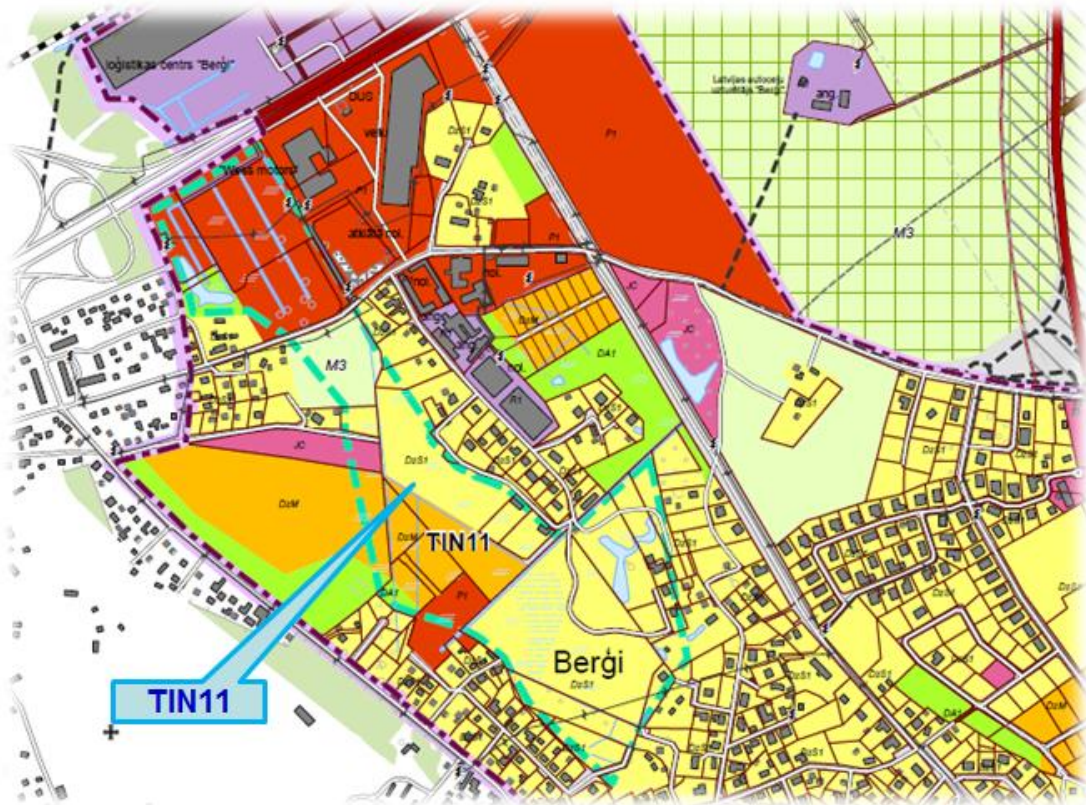

6.6 attēls. Sunišu ciema daļa, kurai vispirms izstrādājams komplekss meliorācijas projekts

Tādēļ vispirms ir jāveic applūstošo teritoriju precizēšana uz augstas detalizācijas topogrāfiskās pamatnes, izmantojot pēdējo gadu novērojumus. Vienlaikus veicama meliorācijas sistēmu izpēte un izstrādājams L.Juglas plūdu riska pārvaldības plāns, kas ietvertu rekomendācijas teritorijas apsaimniekošanai un veicamajiem inženiertehniskajiem pasākumiem esošās apbūves aizsardzībai pret plūdiem. Jebkurā gadījumā nav pieļaujama fragmentāra atsevišķu teritorijas daļu uzbēršana un meliorācijas grāvju sistēmas izjaukšana.

Berģi

Berģu ciema teritorijas neapbūvētā vidus daļa, kur iepriekšējā teritorijas plānojumā paredzēta dzīvojamā apbūve, atrodas starp kāpām zemā ieplakā ar sliktu noteci. Tur izstrādājams meliorācijas projekts teritorijas nosusināšanai.

6.7. attēls. Berģu ciema daļa, kurai izstrādājams meliorācijas projekts

Suži

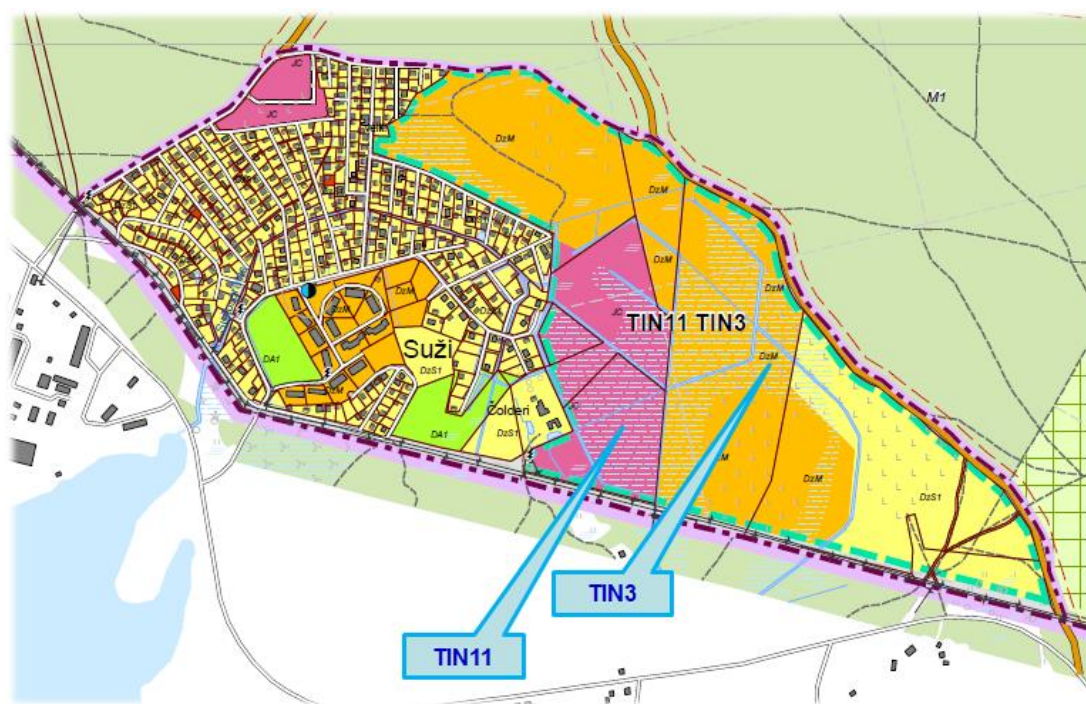
Sužu ciema teritorijas DA daļa, kur iepriekšējā teritorijas plānojumā paredzēta dzīvojamā apbūve, atrodas zemā purvainā vietā, ko šķērso vairāki meliorācijas grāvji ar noteci uz Ķīsezeru. Tur ir būvniecībai nelabvēlīgi apstākļi – gan vāja grunts nestspēja, gan applūšanas risks.

Pie augsta ūdenslīmeņa Ķīsezerā nereti applūst arī Sužu ciema apbūvētas teritorijas. Nopietna problēma ir centralizētas kanalizācijas sistēmas trūkums ciema vecākajā daļā, kas savulaik ielānota tikai kā sezonas rakstura apbūve, taču reāli transformējusies par pastāvīgas apbūves teritoriju bez atbilstošasnotekūdeņu savākšanas risinājuma. Tas rada draudus nekontrolējamai piesārņojuma noplūdei uz Ķīsezeru. Kā pagaidu risinājums būtu prasība ierīkot individuālās izsūknējamās kanalizācijas tvertnes ar stingru kontroli un uzskaiti.

6.8. attēls. Suži

Arī Sužos veicama esošās meliorācijas sistēmas izpēte un to rekonstrukcijas projekts. Savukārt neapbūvētajā daļā jāizstrādā meliorācijas sistēmu projekts, ietverot rekomendācijas teritorijas izmantošanai un nepieciešamajiem inženiertehniskās sagatavošanas darbiem. Tas ir jo īpaši svarīgi tāpēc, ka Sužu ciema meliorācijas grāvji atrodas NATURA 2000 teritorijas tiešā tuvumā.

6.9 attēls. Sužu ciema daļa, kurā izstrādājams meliorācijas projekts un komplekss detālplānojums

6.2. Ainaviski vērtīgās teritorijas

Garkalnes novada telpiskās attīstības stratēģijā 2008.-2030.gadam, kā viena no nozīmīgākām un unikālām vērtībām, ir atzītas novada ainavas, iedalot tās šādās grupās:

(1) Urbānās ainavas. Tās ir apdzīvoto vietu ainavas, kas ir atšķirīgas pēc veidošanās apstākļiem, pēc telpiskās struktūras iezīmēm un sava vizuālā veidola. Daļa no tām izveidojusies vēsturiskās vietās (bij.muižu centri, senākās apdzīvotās vietas), daļa – izteikti gar ceļiem, daļa – kādreizējo dārzkopības sabiedrību vietās (Makstenieki, Suži, Skučīši). Jauna urbānā ainava veidojas ap Upesciema dīķiem, Mašēnu ezeru, Sunīšu ezeru.

(2) Meža ainavas. Teritoriāli tās veido visa novada ainavisko fonu, tomēr īpaši izdalāmi divēji areāli: kāpu mežu masīvi, un mežezeri ar apkārtni, kas ir nozīmīgi meža biotopi un vienlaikus vizuāli atraktīvas ainavas.

(3) Purvaine. To pārstāv Maltuves purvs, kura lielāko daļu aizņem dabiski augstā purva biotopi, kas atbilst Eiropas Savienībā aizsargājamam biotopam 7110 Neskarti augstie purvi.

(4) Mazo upju ielejas. Novada teritorijā šīs ainavas pārstāv Krievupes, Lielās Juglas un Mazās Juglas posmi. Jāpiezīmē, ka progresē mazo upju ieleju aizaugšana ar krūmiem, tādējādi mazinās to nozīmi. Savukārt Tumšupes ielejas ainava Garkalnes novada teritorijas daudzviet pārveidojusies par urbāno ainavu.

(5) Lielo autoceļu ainavas. Veidojušās gar autoceļa A2 Rīga – Sigulda – Igaunijas robeža (Veclaicene) (E77 un autoceļa A4 Rīgas apvedceļš (Baltezers-Saulkalne). Īpaši atzīmējama to vizuālā un informatīvā nozīme.

(6) Rūpnieciskās ainavas. Neskaitot nelielus centrus, kas iekļaujas apkārtējā struktūrā, atsevišķi izdalāma Vangažu smilts-grants atradne – izstrādātais karjers ar tuvāko apkārtni un perspektīvā izmantojamās platības.

(7) Īpašās ainavas. Šādi nosaukta Jaunciema kapu teritorija, kas ietiecas novada robežās.

Izstrādājot novada teritorijas plānojuma grozījumus, tika izvērtētas Telpiskās attīstības stratēģijā noteiktās ainavas un ir izdalītas vairākas “atslēgas” teritorijas, kas teritorijas plānojumā noteiktas kā **ainaviski vērtīgās teritorijas**.

Tās ietver areālus ap vizuāli nozīmīgākajām un jutīgākajām vietām, kas novada teritorijai piešķir savdabīgumu un vienlaikus ir pakļautas dinamiskas attīstības izraisītajām pārmaiņām.

Ainaviski vērtīgajās teritorijās pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas, būtu veicams detalizētāks ainavu izvērtējums, un, ja nepieciešams, izstrādājams arī ainavu dizaina plāns, kurā būtu ietverti priekšlikumi savdabīgo ainavas struktūrelementu - koku, kāpu, lauču, smiltāju un raksturīgās meža ainavas aizsardzībai un saglabāšanai.

Novada ainavas vienlaikus ir gan mantojums, gan resurss turpmākajai attīstībai. Nepārtraukti veidojas arī jaunas ainavas ar citiem nosacījumiem un vērtībām, atbilstoši jaunām attiecībām starp dabu un cilvēku. Tādējādi akcents liekams uz vides veselumu, vietu identitāti un vietējās kultūras nozīmi cilvēku ikdienas dzīvē.

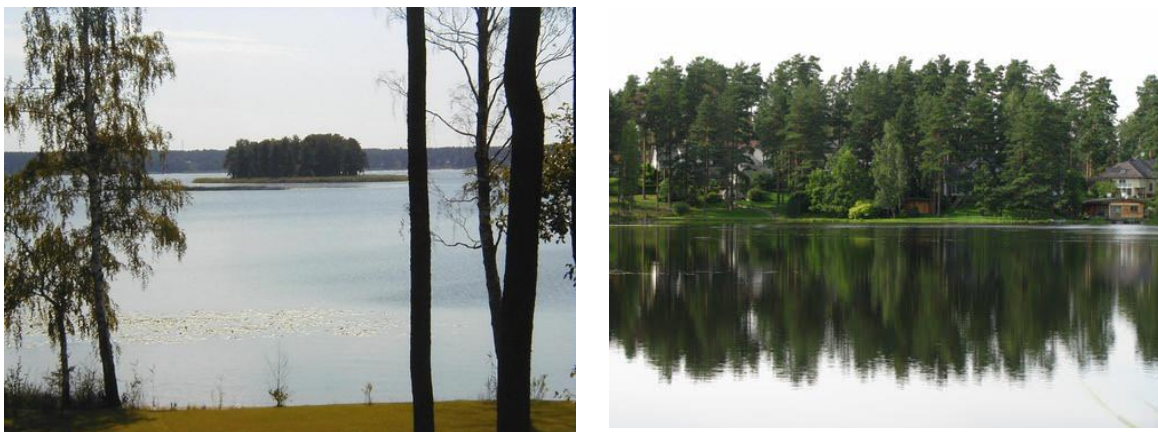
Garkalnes novadā noteikti šādi ainaviski vērtīgo teritoriju areāli:

Autoceļu ainavas: tās veido autoceļi kopā ar piegulošajiem mežiem gar autoceļu A2- Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene) un A4- Rīgas apvedceļš (Baltezers - Saulkalne), it sevišķi vērtīgas un ainaviski pievilcīgas ir vietas, kur autoceļš šķērso atraktīvās meža ainavas.

6.10. attēls. Autoceļa A2 ainava

Ezeru ainavas: ietver novada lielākos ezerus (Lielo Baltezeru, Langstiņu ezeru, Mašēnu ezeru un Sunīšu ezeru) un to piekrastes teritorijas, ietverot apbūvi. Vienlīdz liela vizuālā vērtība ir skatiem gan no ūdens uz apkārtni, gan uz ezera ūdens spoguļi. Kā vizuāli nozīmīgi skatu punkti ir jāizdala publiski pieejamās vietas pie ūdeņiem Baltezersa ciemā, Priedkalnē, Bukultos, Upesciemā, Sunīšos.

6.11. attēls. L. Baltezersa un Langstiņu ezera ainava

Meža ainavas: ietver ainaviski augstvērtīgas mežu teritorijas un mežezerus, kā arī ciemiem pieguļošās ainaviski jutīgās mežu teritorijas.

6.12. attēls. Tipiska meža ainava

Upju ainavas: ietver raksturīgus un ainaviski izteiksmīgus Krievupes, Lielās Juglas, Mazās Juglas, Tumšupes posmus, kā arī Upesciema dīķu austrumu daļu, ietverot gan palieņu pļavas, gan piekrastes apbūvi.

6.13. attēls. Krievupes palienes pļavas un LielāJugla

Urbānās ainavas: ietver gan ciemu centru vēsturisko apbūvi ar tur raksturīgo apbūves mērogu un raksturu (Upesciems, Garkalne, Bergi, Baltezers. Bukulti, Langstiņi) gan jauno apbūvi (Suži, Sunīši, jaunā Upesciema apbūve).

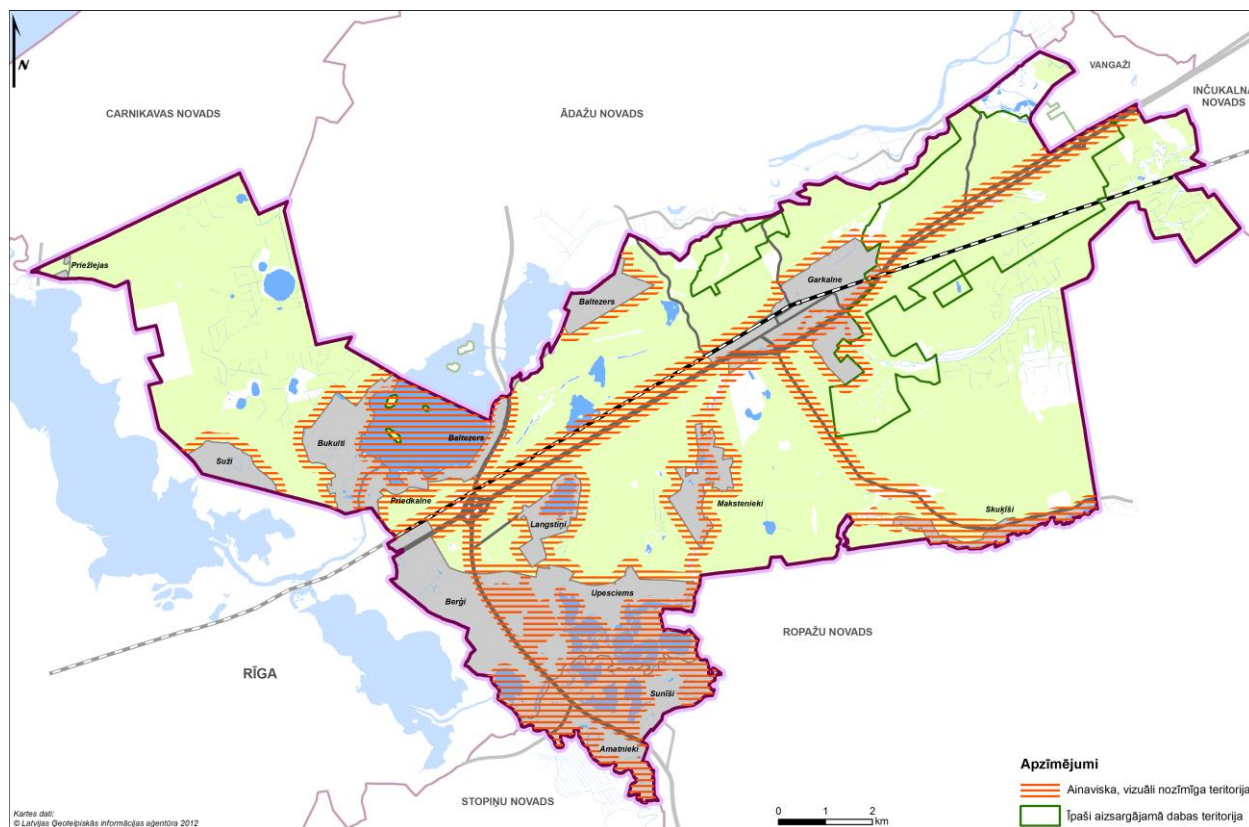

6.14. attēls. Garkalnes un Upesciema urbānās ainavas

Kultūrainava: ietver lauku teritorijas ap kādreizējo Bāliņkrogu ar lauku sētām raksturīgo apbūves veidu.

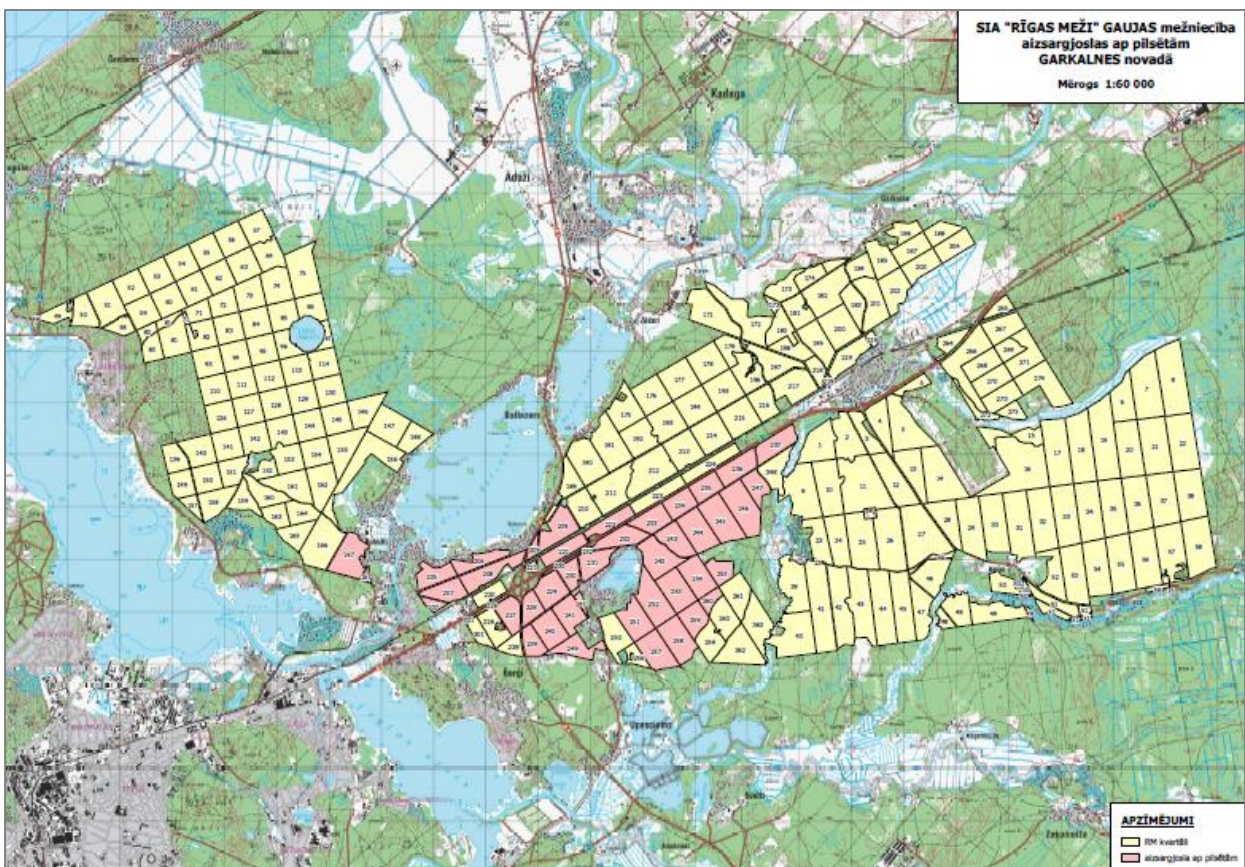
6.15. attēls. Lauku kultūrainava pie Bāliņiem.

6.16. attēls. Ainaviski vērtīgo teritoriju izvietojums

6.3. Mežu aizsargjosla ap Rīgas pilsētu

Lai nodrošinātu efektīvāku mežu saglabāšanu un izmantošanu iedzīvotāju rekreācijas vajadzībām, kā arī saglabātu nesadalītas un neapbūvētas lielās, vērtīgās mežu zemju teritorijas, bija nepieciešams pārskatīt spēkā esošo meža aizsargjoslu ap Rīgas pilsētu. Teritorijas plānojuma grozījumu ietvaros tika sagatavots priekšlikums jaunai mežu aizsargjoslai ap Rīgas pilsētu. (skat 6.16. attēlu) un 2015.gada 2.oktobrī noslēgts līgums Nr. RD-15-590-lī/2-20/393 starp Garkalnes novada pašvaldību un Rīgas pilsētas pašvaldību. Jaunā mežu aizsargjosla ap Rīgas pilsētu Garkalnes novadā ir 1176.6 ha, iepriekšējo 900 ha vietā. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām, jaunā meža aizsargjosla ap Rīgas pilsētu stājas spēkā pēc teritorijas plānojuma grozījumu apstiprināšanas.

6.16.attēls. Jaunā mežu aizsargjosla ap Rīgas pilsētu